W. Hen

37/30

In the British Museum is an imperfect
copy of these Constitutions, by Pynson, of
a later date probably, certainly another
Edition.— This edition is not there; in
the Bodleian are two copies both be-
:ginning as this does, upon A.1.—
It is unquestionably perfect — and agree
them the Wynkyn de Worde.—

IA.55549

C 37 c 33

K. Lyndewode (W.) Bp. of St. Davids

~~C 37 c 33~~

De summa trinitate & fide catholica

Incipiunt sacerdotali. & infra. Ne ꝙs p ignorantiã se excuset ꝺn sciat articulos fidei ꝺcos quos ministre ecclesie scire tenent eos summatim ꝺt sequi ꝑspicuam ꝫ breuitate ¶ Sciendũ enĩ ẽ septẽ ee fidei articulos ptinẽtes ad ministeriũ trinitatis: quoꝝ quattuor ptinẽt ad ꝺnitatis intrinseca: tres vero ad effectꝰ ¶ Primus ẽ ẽnitas ꝺne essẽtie i trĩ ꝑsonaꝝ indiuisibili trinitate. Iuxta illud. Credo i ũnũ deũ ¶ Secundus est credere patrẽ ingenitũ esse deũ. ¶ Tertius ẽ credere filium ẽnigenitum esse deum. ¶ Quartus est credere spiritũ sanctum nec genitũ nec ingenitum: esse deum sed a patre & filio simul ꝓcedentẽ. ¶ Quintꝰ est creatio celi & terre: hoꝝ est oĩs visibilis & inuisibilis creature a tota trinitate. ¶ Sextus est sanctificatio ecclesie ꝑ spiritũ sanctũ & gratie sacramenta & cetera oia ĩ q̃bus

48.4.8.903

cōmunicat eccleſia xp̄iana in quo intelligitur q̄ eccleſia cū ſuis ſacramentis ⁊ legib⁹ p̄ ſpiritū ſanctū omni hōmini quātūcunq; peccatori ſuffiat ad ſalutē ⁊ qđ extra eccleſiā nō eſt ſalus. ¶ Septim⁹ ē cōſumatio eccleſie p̄ gloriā eternā in carne ⁊ aīa veraciter ſuſcitanda: ⁊ p̄ oppoſitū intelligit̄ damnatio eterna reproborū. ¶ Item alii ſeptē articuli p̄tinēt ad xp̄i humanitatē. ¶ Primus eſt incarnatio ſeu vera carnis aſſumptio ex ſola p̄ ſpiritū ſanctum virgine gloriosa. ¶ Secundus ē veri incarnati dei natiuitas ⁊ ex virgine incorrupta. ¶ Tercius ē xp̄i paſſio ⁊ mors in cruce ſub tyranno pylato ¶ Quartus ē deſcenſio xp̄i dei ad inferos in aīa quieſcente corpore in ſepulcro ad ſpoliationē tartari. ¶ Quintus eſt vera xp̄i reſurrectio. ¶ Sext⁹ ē vera ip̄i⁹ ad celos aſcēſio. ¶ Septimus eſt ip̄ius venturi ad iudicium certiſſima expectatio. Idem.

ALtissimus ⁊ infra. Attendūt sacerdotes ꝙ cum cōione sacramenti porrigūt simplicib⁹ paschali tēpore Ut alio solicite eos instruāt sub panis specie eis sibi dare corpus ⁊ sanguinē dñi: imo ỹm integrū Vnū ⁊ Verū qui totus est sub specie sacrameti; doceant etiā eos dē ꝙ id qđ eisdem temporib⁹ in calice propinatur nō est sacramentū sed Vnū purum eis hauriendū: Vt facilius gluciant ꝙ ceperunt. Solis enī celebrantibus sanguinē sub specie Vni consecrati sumere in hmōi minorib⁹ ecclesiis ē cōcessis. Instruāt etiā eos dē ore sumptū sacramentū nō minus dentib⁹ cōmunere sed tritū modice sorbere pfecte ne pticula aliqua eueniat i dentiū interstitiis Vel alibi remanere

De costitutionibus.

QVia incōtinentie Vitiū ⁊ infra. Constitutionē dñi Octoboni cōtra cōcubinarios editā precipimus inuiolabiliter obseruari

Omnibus q̄z singulis coepiscopis suffraganeis nostris in virtute obediencie & sub pena suspensionis ab officio & beneficio quā in ipsos fecimus: si sponte circa hoc fuerint negligētes firmiter iniungendo mandam⁹ quatenꝰ constitutionibꝰ predictā faciant in anni quatuor principalibꝰ capitulis ruralibꝰ p se vel p eorū officiales vel saltē per decanos rurales vel gerentes vices eorūdem distincte & apte coram toto capitulo exclusis laicis recitari: quā recitatōez p monitione habere. Volumꝰ vt libere cōtra vitiosos hmōi p̄cedi valeat ne excusari possint eā ad excusationē priuationis in eos late sīc aliter in cōstitutiōe p̄dicta p̄cessum fuerit se mouitos nō fuisse. Si qui autē p̄dicte cōstitutionis recitationē malicioſe impedierint exercitationi subiaceant ipo facto. Si quis vero neglexerit eā recitare vel decanus vel eius vicē gerens omni sexta feria in pane & aqua iemi-

nare teneatur nisi infirmitas impedierit donec in sequenti capitulo ipsam recitauerit seu sic fecerit recitari.

EXterior habitus ꝛ infra. Huius aūt auctoritate consilii ꝓpinimus vt locoꝝ ordinarii quibus de subditorum excessibus spectat inquirere in locis sue iurisdictioni subiectis per se vel per alios annuatim inquirant super obseruatione cōstitutionis ꝑ nos edite de habitu clericali. Et cōtra reos in hac parte constitutionē ipius ꝑ penas in eadē limitatas diligenti cautela faciat obseruari

HUiusmodi autē cōsilii cōstitutōes ꝛ ꝓuisa remedia ꝓpiꝰ in nostra ꝓuincia Cantuarien. futuris tēporibꝰ inuiolabiliter obseruari mādantes nostris coepis ꝛ suffraganeis vniuersas ꝛ ipas cōstitutiōes per se vel alios vt ius exigit publicent ꝛ faciant publicari ac in publicā notionē deduci ad vtilitatē cōem

laudem ⁊ gloriā nominis dñi nostri ihesu xpi.

De consuetudine.

Statutū ⁊ infra. Quia vero hmōi occasione statuti inter rectores ecclesiarū et parochianos suos lites quas extinguere cupimus frequenciꝰ oriunt: illud duximus sm̄odali interpretatione declarandū vt vicz si decedens tria vel plura cuiuscūqz genuerit in bonis suis habuerit aīalia optimo cui de iure fine debitū reseruato ecclesie sue a qua sacramēta receperit. dū viuerit sine dolo fraude seu cōtradictiōe qualibet p recōpensatiōe subtractionis decimarū personaliū nec-nō ⁊ obligationū scdm̄ meliꝰ aīal reseruet̄ post obitum pro salute aīe sue ecclesie sue hmōi liberandum. Dō si duo tm̄ in bonis decedentis extiterint animalia de mansuetudine ecclesie exactio quelibet mortuarii nolle remittatur. Dōqz si mulier viro supstite obierit ad solutiōz mortuarii mīme

⁊ Nō mortuarium exigat p̄ nō soluat vivo ꝓprietor.

cohercear: sed si post obitū mariti in domo cuz familie regine vidua p annū supuixerit iuxta formā superius scriptā ad mortuariū obligetur. Hac autē interpatiōe cōsuetudini laudabili sup mortuariis in nostra prouincia aliter obseruate nolumus p̄iudicū generari qui si decedens numerū hmōi animaliū habuerit seu nō habuerit vir ve aut vxor puus aut primo decesserit sup p̄statione mortuarii cōsuetudo ecclesiastica obseruet. Ad solutionē aut debiti de iure vel cōsuetudine mortuarii renuentes volumus per loco⁹ ordinarios censure ecclesiastica coartari.

NVllus rector decimas ecclesie sue nondum p̄ceptas vēdere p̄sumat aīi annunciatōz vtē marie virginis a quo die fruct⁹ de cōsuetudine dēbit cedere ad ipo⁹ rector⁹ p̄ficuū. Si aīi huiusmodi fructuum receptionem decesserint legata vel debita persoluenda.

¶ De temporibus ordinandoꝝ

Eos qui de nō legitimo matrimonio nati sunt ꝛ absq; dispensatiōe sufficienti ordinati fuerint eos etiā qui nō sine epīs preter licentiā suoꝝ epoꝝ seu prelatoꝝ ad sacros ordines fuerint promoti ab executione ordinis sic suscepti suspendimus donec dispensatiōis gratiā fuerit cōsecuti. Itē decernimus ꝙ hi qui in conscientia peccati mortalis puⁱ perpetrati vel propter questū temporalē tm̄ sacrū ordinē susceperint: officiū suū non exequant̄ nisi prius a peccato huiusmodi per sacramentū penitentie fuerit expiati. Idem

In primis ꝛ infra. Omnes qui irregularitatem in ordine suscepto vel ante vel post ordinem susceptuꝫ contiat extraxisse nisi eī eis dispensatum fuerit expresse ꝙ eos qui cum eis dispensare poterunt executione officii denūciamus esse suspensos; donec cum

eis sup hoc fuerit legitime dispensatū irregulares ꝫno quo ad premissa intelligim⁹ homicidas adnotatas in causa sanguinis symonia cos interuētores symoniacaꝝ pactionū: ⁊ qui a labe illa infecti scienter ordines susceperunt ab hereticis scismaticis ꝫel notatim excōmunicatis scienter ordinatos. Itē bigamus corruptarū maritos deo sacrataꝝ virginū ꝫiolatores excōicatos ⁊ furtiue ordines suscipientes: sortilegos ⁊ ecclesiaꝝ incendiarios: ⁊ si q̄ alii huiusmodi existant.

QUia quidem. ⁊ infra. Eps nostri iurisdictioni subiect⁹ qui scienter clericū ꝫel parochianū alterius epi ordinauerit sine ipius licentia speciali ab illius ordinis collatiōe ad quē talem susceperit ꝫel ordinauerit ꝫsq; ad condignā satisfactionē nouerit se esse suspensum. Walterus.

QUm quanta ⁊ infra. Prohibem⁹ ne hꝫ

abbas vel prior monachos seu canonicos suos ab alio episcopo q̄ loci diocesano faciat ordinari nisi cum litteris dimissoriis ipius episcopi vel in sui absentia vicarii sui generalis

De scrutinio in ordine faciendi.

QUom quanta. ⁊ infra. Nullus accedat ad ordines vel admittat nisi prius fuerit canonice examinat⁹ minores clerici ad inferiores gradus nō admittant nisi idoneos habeant presentatores ⁊ per testimonium ipsoꝝ admittant. Nullus etiā symoniacus homicida excōicatus: vsurarius: sacrilegus: incendiarius vel falsarius aut alius hīs canonicum impedimentum ad quoslibet ordines p̄sumat accedere vel ad eosdem p̄sentetur vt quōlibet admittatur.

De sacra vnctione

OMni crismales nō nisim vsum ornamentoꝝ ecclesie conuertantur Simili

ter alia ornamenta ecclesie q̄ pontificales acci
piunt vñdictōem nullo mō in pphanos vsus
deputent. Et archidiaconus in sua visitatione
an hoc obseruet diligenter inquirat.

¶ Acerdos q̄ infra. Adultus cōfirman;
dus p sacerdotē loci vt puus confiteat
admonendus ē: q̄ sic postea cōfirmet q̄ ad con;
firmationem veniat ieiunus ob reuerentiam
sacramenti. Frequenter etiam moneant pa;
rentes p sacerdotes vt puulos baptisatos ad
confirmationem adducant nec diu expectent
aduentum episcopi. Sed p cōfirmatiōe pue;
ros ad eū ducāt vbi eū prope adesse audierint
post baptismū q̄cito poterunt secumq; fasci;
as seu ligaturas deferant competentes. Par;
uuli quoq; confirmati tercia die post confir;
mationē reportentur ad ecclesiam: et frontes
eorum per manus sacerdotum in baptisterio
propter reuerenciam chrismatis abluantur: et

ibidem ligatur⁹ ipsoꝝ tunc insimul cremetur. Item ad confirmationē nullus puer teneatur a patre vel a matre victrico vel nouerca. Et volumus ꝙ hec prohibitio sepe p sacerdotes in ecclesia publicetur. Et sciant parētes et alu qui pueros tenent ad confirmādū ꝙ spirituale vinculum in hoc sacramento ita cōtrahitur vt in baptismo. Idem.

Quom magna reuerentia deferat oleū infirmoꝝ ad infirmos ꝛ ipsos vngāt sacerdotes cū magna deuotione ꝛ orationum celebritate que ad hoc sunt ordinate. Moneāt populū sepe sacerdotes cū magna deuotione eos saltem qui sunt etatis quatuordecim annoū ꝛ supra ad extreme vnctionis sacramentū recipiendū. Et qđ post sacramētū susceptū licite possit reuerti ad opus cōiugale. Effectus enim istius sacramenti patet ex verbis apostoli Jacobi dicentis. Cum infirmat quis ex

vobis inducat sacerdotes ecclesie ⁊ orent sup illum vngentes cū oleo in noīe dñi. Et oratio fidelium saluabit infirmū ⁊ alleuiabit illum dñs et si in peccatis sit dimittentur ei.

Quum sacri crismatis cōfectio de anno in annum p locoꝝ epos sit agenda iuxta canonū sanctiones ⁊ ipsum crisma p eosdē confectū annuatim fidelibus sit tradendum ⁊ vetus seu qđ supersit de veteri crismate sit in sacris ecclesiis cōcremandum. Presbyteri quoq; qui presunt ecclesiis aut p se aut per dyaconos aut subdiaconos a locoꝝ epis annis singulis ante paschę solennitatē vel q̄ citius fieri potest sacrū crisma a singulis ecclesiis petere teneantur. Adeo vt si quis de alio crismate q̄ đ isto nouo qđ ꝓpria epi largitione seu cōcessione accepit baptisari vel baptisatuꝝ in vertice vngere nisi p̄occupante morte temptauerit ipe in se damnationis manifestetur ꝓtulisse signum

Quidam tñ ignorantia craſſa ducti que dolo dicitur eſſe Vienna Vel ſpiritu contumacie ſacris in hac parte canonibus reluctantes qđ a crimine idolatrie ſeu peccato ariolandi nõ multum aberrat Vetus criſma alicubi per biennium: alicui p triennium: ꝛ eo amplius reſeruantes: eodem in baptiſmate ꝛ alius ſacrificiis dãnabiliter abutuntur: nouũ ab epiſcopis locorum de anno in annum: nec accipientes nec petentes qđ ne fiat de cetero diſtricte ꝓcipim⁹ ſub pena ſuſpenſionis quã feramus incontumaces contrarium facientes qđ idipſum de ſacro cathecuminorum oleo ſano accipiendum credimus intellectu.

Confirmatiõis ꝛ infra. Contra negligentes cõfirmatiõis ſuſcipe ſacramentum. Statuimus Vt nullus ad ſacramentuꝫ corporis ꝛ ſanguinis domini admittat extra articulum mortis niſi fuerit cõfirmatus: Sed

nisi alias a receptione cõfirmationis rationabiliter fuerit impeditus.

De sacramentis iterandis vel non

SAcerdotes ꝛ infra. Caueant diligenter parentes ne pueros suos perferãt iterato confirmandos cum ꝛ ipsi paruuli p ipsũ sacramentum iteratũ efficiantur irregulares si masculi fuerint: ꝛ ipsi parentes ex tali negligentia graui secundum canones subiaceant vltioni.

SAcramentũ extreme vnctionis anno elapso licite potest iterari: vt videlicet quolibet anno semel conferatur in graui infirmitate: de qua metus mortis immuet egroto.

QVod in cõstitutiõe ꝛ infra. Si forte cõtigerit pueros propter mortis periculũ a laicis baptisari: caueant sacerdotes ne baptismũ licite factum audeant iterare.

IGnorantia sacerdotum: et infra. Septem sunt gratia sacramenta: quorum dispensatores sunt prelati ecclesie quos quinq; ab omnib⁹ debent reapi xpiani: vtpote baptismus: confirmatio: penitentia: eukaristia suo tempore: et extrema vnctio: q̄ tm illis dari debet qui grauis infirmitatis iudiciis videntur mortis appropinquare periculo quibus si fierī pōt detur dum sint compotes mentis et rationis. Et si contingat eos frenasi vel altera quacunq; alienatione mentis laborare si ante alienationē erant de salute sua solliciti consulimus nihilomin⁹ hoc sacramentū eis fiducialiter ministrare. Credimus enī q̄ experimentis didicimus q̄tuncūq; frenetic⁹ sit si tamen sit p̄destinationis filius ipius susceptione vel ad habendum dilucidum internal luz: vel saltem ad spirituale gaudium siue cōmodum vtpote ad augmentum gratie pro futurum.

Sunt ⁊ alia duo ſacramenta: ſc̄z ordo: ⁊ matrimoniū: quoꝝ primū perfectis cōuenit. Secundū vero nouū teſtamenti tempore ſolis conuenit imperfectis: ⁊ tamē per ipſū ex vi ſacramenti credimus largiri gratiam ſi ſincero animo contrahatur. De filiis p̄ſbyteroꝝ

QVm a iure ſit inhibitū ne abſq; diſpenſatione apoſtolica p̄ficiantur filii rectorū aut p̄ſbyteroꝝ in eccleſiis in quibus patres eoꝝ immediate ſeu p̄ximo miniſtrarūt: ⁊ conſtat ipſa beneficia vacare. Si contrarium de facto fuerit attēptatum p̄cipimus vt prelati de eccleſiis ſic vacantibus diligenter inquirant: ⁊ iuxta iuris exigentiā de eis nō deferant ordinare cauti⁹ p̄cauētes de celo ne tales ad hmōi beneficia vllo titulo admittant ne contra iuſticiam in hereditate crucifixi per ſurreptionē locus pateat ſucceſſioni.

De clericis p̄egrinis.

QUam quanta ꝯ infra. Ordinati in hiber
nia: Wallia: Scocia: seu alibi sine litte-
ris ordinarioꝝ suorum commẽdaticiis vel di-
missoriis nõ admittãtur a quocũqz infra no-
strã ꝓuinciã ad ordinis sic susceptι executiõez
nisi magna necessitas inducat: ꝯ tunc ꝙ cũ eis
auctoritate sufficienti fuerit dispensatũ super
executione ordinis memorati vel alias a suis
ordinariis ordo sic susceptus ratificet ꝓnuso
nihilominus ꝙ nullo modo admittantur nisi
ꝓius constiterit de eoꝝ legitima ordinatione:
mundicia vite pariter ꝯ litteratura. Itẽ ꝓeci-
pimus ne sacerdotes ignoti de quoꝝ ordinati-
one nõ constat ad diuinoꝝ celebrationẽ de ser-
uiendo ecclesiis admittãtur nisi de licentia epi
diocesani: cum per litteras testimoniales vel
testimonium bonorũ virorum eis de eorũ vere
constiterit ordinatione et sufficienter fuerit fa-
cta fides.

REuerendissimo sinodo ꝙ infra Nullus capellanus admittatur ad celebrandū in aliqua dioceſi noſtre cantuarieñ. prouincie in qua oriundus ſiue ordinatus nō fuerit niſi deferat ſecū litteras ordinū ſuorū: atq; litteras commendaticias dioceſani ſui. Et nihilominus alioꝝ epoꝝ in quoꝝ dioceſibus interim p magnū tempus conuerſatus eſt: in quibus expreſſe cauere volumus ꝙ mandamus de moribus et conuerſatione eiuſdem: ꝙ an ſit diffamatus de ꝙ ſuper aliquibus nouis opinionibus in fide catholica: aut nouis moribus male ſapientibus: vel ſit omnino de eiſdem immunis. Alioquin tam ipſe celebrans q̄ ipſum ſic celebrare permittens acriter puniantur

De officio archidiaconi.

VT archidiaconi ſecūm apoſtolū nō que ſua ſunt querant ſed que ieſu xp̄i ſua

Visitatione ꝓuideant ꝙ canon misse emendet: ⁊ ꝙ sacerdos rite nouerit ꝓferre verba canonis ⁊ baptismatis: ⁊ ꝙ in hac parte sanum habeant intellectū: doceant etiā laicos in qua forma baptisare debeāt in cā necessitatis vel saltem hoc sciant facere in aliquo idiomate. Prouideant quoq; diligenter archidiaconi ꝙ tuyta formā generalis cōsilii eukaristia ⁊ oleum sanctū: chrisma salua sub clauib⁹ reseruandū: fideli custodie deputata: habeāt quoq; archidiaconi in scriptis redacta oia ornamēta ⁊ vtensilia ecclesiaꝝ: vestes quoq; ⁊ libros singulis annis suo faciant conspectui ꝓsentari. Vt videant q̄ fuerint adiecta p diligentiā ꝓsonaruꝫ. vel que tempore intermedio p ipaꝝ maliciam vel imperitiā deperierunt. Item prouideant de possessionibus ecclesiaꝝ: vt ita singulis annis proficiant ne ecclesia suo iure ꝺ fraudetur.

Eisdem etiã tẽporibus ꝙ infra. De publicatione articulorũ fienda quibus sententia excõicationis incurrit ipo facto archidiaconi diligenter inquirãt. Et quotiens ꝑsbyteris inuenerint instructionẽ moralem. videlicet vim. articulorũ fidei: decẽ mandatorũ decalogi: duorũ preceptorũ euangelii: septẽ operũ misericordie ꝙ septẽ peccatorũ criminaliũ cum sua ꝓgenie: septẽ virtutũ principaliũ: ac septẽ gratie sacramentorũ seu excõicationũ sententias statutis temporibꝰ minime ꝓdicasse toties eos a quant ꝙ pena canonica castigando supplere cõpellant qõ temere amiserunt.

Int ecclesiarũ rectores. ꝙ infra. Prouideant archidiaconi vt linthеamina et alia ornamenta altaris sint sicut decet honesta: ꝙ qõ libros habeat ecclesia idoneos ad psallendum pariter ꝙ legendũ: ꝙ ad minus duplicia sacerdotalia vestimenta: ꝙ vt hora debita

diuinis officiis in omnibus ipendat: precipimus etiam vt altari ministrat superpellicio induatur.

¶ archidiaconi ⁊ infra. Iniungimus vt archidiaconis ⁊ eor officialibus vt in visitationib⁹ eccl̃esiar faciendis diligent̃ adhibeant consideratioñ ad fabricam eccl̃esie ⁊ maxime cancelli si forte indigeant reparatione. Et si quos inuenerint defect⁹ hm̃oi certum sub pena prefigat termin̄ infra quez emendent̄ vel suppleat̃ per se etiã vel suos inquirant si in parochia in qua offician̄ visitationis impendat in rebus vel personis aliquid fuerit corrigend̄ ⁊ excessus si quos ibid̃ inuenerit vel tũc vel in ꝓximo capitulo corrigant̄

De officio archipresbyteri.

¶ Gnorãtia sacerdotũ ⁊ infra. Precipim⁹ vt q̃libet sacerdos plebi p̃sid̃s quater i anno hoc ẽ semel in quarterio ãni die vna so-

lenni vel plurib⁹ p se vel p aliū exponat po-
pulo vulgariter absq; cuuslibet subtilitatis
textura fantastica. viii. fidei articulos: decem
mādata decalogi: duo p̄cepta euāgelii. vicz ge
mine charitatis: septē opa mīe: petā mortalia
aī sua pgenie: septem virtutes principales ac
septē gratie sacramenta: ⁊ ne ḡs p ignorantiā
a p̄dictis se excusset exp̄ositis viii. fidei articu-
lis sub titulo cōgruenti cetera sub quadam vt
legitur perstrinximus breuitate summaria.
¶ Decem enim mādatorum veteris testamē
ti tria ordinātur ad deū que dicuntur mādata
prime tabule. Septem vero ad proximū qui
dicuntur secunde tabule mandata. In primo
prohibetur oīs idolatria aī dicitur. Nō habe-
bis deos alienos corā me: in quo implicite om
nia sortilegia ⁊ omnes incātationes cum su-
perstitionibus caractorū ⁊ huiusmodi figmen
torū. In scdo mādato aī dicitur. Nō assumes

nomen dei tui inuanū: prohibet principaliter
heresis vniuersa: ⁊ secūdario irreuerēs dei no
minatio: ⁊ pape in periurio. ¶ In tercio man;
dato cū dicitur mandato vt sabbatū sanctifi;
ces ꝓcipitur cultus religionis ẏpiane ad quem
indifferenter clerici ⁊ laici obligāt. ¶ Vbi sa;
endū est ꝙ obligatio ad feriandū in sabbato
legali secūdū formā veteris testamenti eẏpi;
rauit oīo cū ceteris ceremoniis in lege. Et suffi
cit in nouo testamento modus vacandi diuino
cultui diebus dñicis ⁊ ceteris diebꝰ solennibus
ad hoc auctoritate ecclesie deputatis: quibꝰ die
bus modus vacandi nō est sumendus a sup;
stitione iudaica sed a canonicis instatutis.
¶ Pr̄mū secūde tabule mandatū est patrem
⁊ matrē eẏplicite temporaliter ⁊ spūaliter ho;
norare. Implicite vero ⁊ secundario oīs homo
pro sui gradus merito ex eodē mandato intel;
ligit honorandus. In hoc autē mandato intel

ligitur nō solū pater ⁊ mater carnaliter: Verū etiā spūaliter vt pater sit p̄lat⁹ ecclesie mediatus vel īmediat⁹: mater aūt ecclesia ciu⁹ sunt filii catholici vniuersi. ¶ Secūdū ē non occides: in quo explicite inhibetur illicita persone alicui⁹ interemptio cōsensu verbo ope vel fauore. Implicite vero oīs iniusta alicui⁹ persone lesio inhibetur. Spūaliter enī occidunt qui nō reficiunt: indigentes similiter occidunt qui detrahunt: vel qui innocentes opprimūt ⁊ confundūt. ¶ Tercīū mandatū est nō mechaberis. In quo explicite p̄hibetur adulteriū. Implicite vero fornicatio que explicite prohibetur in Deutero. xxiii. vbi dicitur. Non erit meretrix de filiabus israel: nec scortator de filiis israel. Inhibetur ⁊ in eodē omnis cōiunctio viri ⁊ mulieris quā bona matrimonii nō excusant. Omnis etiā voluntaria pollucio quocūq; modo studiose vel voluntarie procreata

¶ Quartum mandatum ē. Non furtū faci-
es: in quo expliciteprohibetur clādestina con-
tractio rei alienē inuito domino. Implicite ue
ro omnis iniuriosa seu p fraudem seu p vio-
lentiā: seu per vsurā: seu per metum rei vsur
patio alienē. ¶ Quintum mandatuz ē. Non
loqueris contra fratrē tuū siue proximū tuuz
falsum testimoniū. In quo expliciteprohibe
tur falsa testificatio ad indignum contra me-
rita promouendi. In hoc etiam mādato oīs
mandatū precipue pernicioſum cōdemnatur.
¶ Sextum mandatum est. Non cōcupiſces
domū proximi supple cū eius iniuria. In quo
mandato prohibet implicite cupiditas poſſeſſi
onis immobilis catholice precipue cuiuſcuqz
¶ Septimū mandatū est. Non desiderabis
vxorem cuiuſcuqz neqz ſeruū: neqz ancillā:
non bouem neqz aſinum: neqz omnia que illi
us sunt. In quib⁹ omnis cupiditas poſſeſſio

nis aliene q̄ ad res mobiles condempnatur.

¶ His autē decē mandatis duo superaddit euāgelij: videlicet: dilectionem dei ⁊ proximi: Deum enī diligit q̄ predicta mandata ex amore non ex timore custodit. Proximū autē debet quilibet diligere sicut ⁊ seipsum: vbi hec cōiunctio sicut nō dicit equalitatem sed conformitatem: vt videlicet. Diligas proximum tuum sicut teipsum: hoc est ad bonum nō ad malū. Et quomodo hoc est: sicut teipsum spiritualiter ⁊ non carnaliter: secundū q̄ carnaliter dicit vicium. Item quantum teipsum respectu temporaliū pro tanto vt plus diligat omnem hominem et singulū q̄ omnem affluentiam temporalem. Item sicut teipsum pro tanto vt plus diligas proximi animam seu animē prosperitatem vel salutem eternam: q̄ propriam tuam vitam temporalem. Sicut etiam anime tue vitam debes preponere

bite corporis tui. Item teipm qualiter vt videlicet omni homini in necessitate subuenias sicut tibi velles in necessitate consimiliter subueniri: hec enim omnia intelliguntur cū dicitur. Diliges proximū tuū sicut teipsum. ¶ Septē autē misericordie sunt opa que ex mathei euangelio patefiunt: que sunt: pascere famelicū: potare sitientē: hospitē recipere peregrinū: vestire nudum: visitare infirmū: consolari carceri mancipato. Septimū ex Tobia colligit: qđ est sepelire corpora mortuorū. ¶ Septē vero sunt peccata mortalia: scz: superbia: inuidia: ira: vel odiū: accidia: auaricia: gula: luxuria. Et ē superbia amor excellentie proprie de qua oriunt iactancia: ostentatio: ypocrisis: scismata et alia similia. Inuidia vero est odiū felicitatis alienē: de qua oriuntur: detractio: murmuratio: discensio: puersa iudicia et similia. Ira ē appetitus vindicte et nocumenti alieni que cū per-

seueret in corde sit odium: de qua oriunt persecutiones verboꝝ ⁊ factoꝝ plage: homicidia: ⁊ similia. Accidia est tedium boni spualis ex quo homo nec in deo nec in diuinis laudibꝰ delectatur: ex qua sequitur ignorancia: pusillanimitas: desperacio: ⁊ similia. Auaricia est imoderatus amor mobilis vel imobilis affluencie: vel illicite acquirendo vel illicite detinendo: ex qua oriuntur: fraus: furtū: sacrilegiū: symonia: ⁊ omne tempore lucrum. Gula est imoderatus amor delectatiōis secm gustū in cibo ⁊ potu: in qua quintupliciter peccat: videlicet in tempore qñ comeditur nimis mane vel nimis tarde vel nimis assidue. Itē in qualitate quando queruntur cibaria nimis delicata. Itē in quātitate quādo nimis comeditur vel bibit qđ ē vilissimū genus gule. Et est nimiū in cibo ⁊ potu quando corpus aggrauat: vel qñ impedit sensuz interiorē aut exteriorē: seu quādo ledit

corporis sanitatē. Item in auiditate seu ve
citate ꝛ vltimo in curiosa alimentorū prepara
tione pro gule deliciis explandis: q̄ quinq; cō
tinentur in hoc versu. vsus. Pre ppue laute:
nimis ardenter studiose. Luxuriā non oportet
notificare. Cuius infamia aerem inficit vni
uersum. ¶ Septē virtutes principales sunt:
fides: spes: charitas: que ad deū ordinātur: et
ideo theologice appellant: prudencia: tempora
cia: iusticia: ꝛ fortitudo: p quas ad seipm ꝛ pro
ximū hō ordinatur. Et ē actus prudentie bo
num eligere: Actus iusticie recte facere: Actus
tēperantie nō impedire deliciis. Actus fortitu
dinis nō dimittere bonū agendi pro anguſtiis
vel molestiis quibuscunq; Et dicūtur hec qua
tuor virtutes cardinales: hoc est principales:
quia in istis quatuor plures alie sunt subiecte:
de quibus: quia pro simplicibus laboramꝰ ad
presens amplius nō tractamus de septē gra;

tie sacramentis: dictū est sic loco suo.

Edmundus

ITem commoneant sacerdotes mulieres pregnantes de parochiis suis: Vt cum tempus partus instare intellexerint: sibi prouideant q̄ aquam promptam et paratam habeant pro partu si necessitas sit vel immine at baptisando. Et q̄ propter immunens periculum confiteantur sacerdoti ne subito preoccupate non possint cum voluerint copiā habere sacerdotum.

Stephanus

PResbyterorum a infra. Presentis consilii diffinitione districte precipimus vt rectores et vicarii plebes sibi commissas pabulo verbi dei secundum q̄ fuerit eis inspiratum informare procurent: ne canes muti merito iudicentur. Cumq̄ salute latratu a cautis dominicis luporum spiritualium morsus

non exp̃ellunt: Illud etiam memoriter euã
gelii retinentes q̃ in nouissimo examine vi-
sitatores infirmor̃ regno remunerabũtur eter
no quotiens fuerit accersiti celeriter accedant:
& hilariter ad egrotos. De officio Vicarii.

QUom hostis & infra. Statuim⁹ vt nul-
lus ep̃or̃ p̃uncie nostre quẽq̃ ad vica
riã admittat nisi velit in ecclesia in qua ei vi-
caria conceditur p̃sonaliter ministrare: ac talis
existat qui infra breui tẽpus valeat in presby
terũ ordinari: alias vicarie spolier̃ beneficio.

QUoniã autẽ & infra. Statui (Idem
mus vt vicario ꝑpetuo ad min⁹ reddi-
tus quiq̃ marchar̃ assignetur: qui sc̃z ꝑ q̃nq̃
marchas dari possit ad firmã nisi forte i illis
ptibus Walkie sit in quibus ꝓpter tenuitatem
ecclesiar̃ minori stipendio vicarii sunt cõtenti
Prouideat quoq̃ diocesanus ep̃s pensate eccl
sie facultate: vtr̃ vicarius onera ecclesiastica

subire debeat aut persona aut ad ea simul debeat conferre vterq3: puiso tñ q archidiaconus loci siue ab illis siue ab altero eorum debeat procurare vna tñ procatõe sit cõtentus.

De offitio ordinarii.

STatuimus auctoritate presentis consilii vt prelati singuli elemosynarios honestos habeant: & vt ipsi prelati sint iuxta apostoli hospitales: & vt hoz cõpetentib9 ad pauperes audiendos & iusticiã exhibendã suã in publico exhibere pcurant pñtiã & in personis pprijs cõfessionib9 audiendis: interduz interficit & penitentius iniungendis.

Item statuimus q epi in suis synodis & aliis cõuocationib9 & singuli archidiaconi in suis capitulis & capellani ecclesiaz parochialiũ in suis ecclesijs ter in ãno denuncient omnibus qui clericali priuilegio gaudere voluerit q habitũ clericale nec nõ co-

c

ronam ⁊ tonsuram patenter i locis debitis de ferant competentem: ⁊ maxime cum suis ordinariis ⁊ in ecclesiis ⁊ in congregationib⁹ clericorum.

De maioritate ⁊ obedientie.

Presbyterorū ⁊ infra. Capellanis ad celebrandū in quacunq; ecclesia nostre prouincie receptis debet iniungi in virtute obedientie Vt sint presentes diebus dominicis et festiuis ac aliis quādo ⁊ vbi matutine :misse :et alie hore cum nota dicunt̄ canentes ⁊ legētes ⁊ psalmodisantes: super quibus ab eis i ꝓpria receptione iuramentum recipi volum⁹ ⁊ prestari. Item presbyteros huiusmodi iuramēto volumus astringi ꝙ rectoribus vel vicariis: aut ꝓsidentibus ecclesiar̄ seu capellarū i quibus celebrauerint nō detrahent: sed ꝙ eis humiliter parebunt ⁊ debitā reuerēciā faciēt ⁊ impendent. De treuga ⁊ pace.

Magna nobis ⁊ infra. Districte precipimus quatenꝰ rectores ⁊ Vicarii: ac alii ecclesiarꝫ prelati ⁊ curati pacem inꝰptum i eis esti cũ omnibꝰ habentes parochianos suos moneant vt in vnitate fidei ⁊ pacis vinculo vnuꝫ corpus sint in ypocrimicicias si extorte fuerint i suis prochis diligẽter cedãtes ⁊ amicicias copulãtes discordes ad ꝯcordiam reuocãtes nõ pmittẽtes qꝫ sol occidat sup iracũdiã prochiorum suorꝫ. De transactionibꝰ

Ceterũ districtius duximꝰ inhibendum ne archidiaconi vel eorꝫ officiales: aut alii iudices ꝓ bono pacis si qñ discordantes se sibi inuicẽ voluũt ꝯcordare aliq̃d exigãt: sed licentia petita liceat ptibꝰ a lite ꝓ cõpositionem discedere qñcunqꝫ voluerint si tñ lis cõpositionẽ admittat: nec ꝓpter hoc penã aliquã eis infligant: nisi eis de iniusticia actoris vel rei constiterit. De postulando.

QVoniã per aduocatos multocies matrimonia ꝓturbant: statuim⁹ vt sentẽtia lata ꝑ matrimonio aduocat⁹ qui cõtra illã fuerit hoc ipso ꝑ annũ aduocationẽ priuat⁹ existat nisi iudex eũ in ipa sententia ꝓpter iustum errorẽ vel probabilem ignorantiam expresse se habeat excusatum.

Cloces ad audiendũ ꝛ infra. Nullus de cetero ꝓmittat ad vocationis officium publice exercere nisi prius ad minus ꝑ triennũ audiuerit ius canonicũ ꝛ ciuile cum debita diligentia. Huiusmodi aũt rei fidem vbi ner de condigno apparet testimonio ner per facti euidentiã ꝓpio faciat iuramẽto

De procuratoribus.

EXhorrenda ꝛ infra. Statuim⁹ vt nullus decanus seu archidiaconus vel ei⁹ officialis: seu officialis epi sigillum suũ alicui ꝓcuratorio apponat nisi hoc ab eo petat pub-

lice in iudicio vel extra iudiciū vbi is qui procuratorē constituit q̄ quem constat esse verum dñm presēs corporaliter hoc requirat vt fraus quelibet excludat. ¶ Quicunq; vero decan⁹ archidiacon⁹ vel e⁹ officialis seu etiā officialis epi ex certa malicia cōtrariū fecerit p triennū ipo facto ab officio q̄ beneficio sit suspensus. ¶ Quicunq; etiā aduocat⁹ fictum vel falsū pcuratorū fieri procurauerit suspensus sit p triennū ab officio aduocandi q̄ inabilis ad beneficiū sit ecclesiasticū obtinendi. ¶ Dō si sit vxoratus aut bigamus excōmunicatiōi subiaceat ipo facto: q̄ id q̄ per tale fictū vel falsū pcuratores actū fuerit vel procuratus modis omnibus pro infecto penitus reputet. Procurator aūt ipse tocius falsitatis intentator ab oi actu legitimo ppetuo repellatur. Sed hi oēs nihilomin⁹ si sup hoc canonici valeant parti lese ad iter esse q̄ ad restituēd ei dāna oia teneāt

Explicit liber primus. Incipit secundus
De iudiciis.

In causis ꝛ infra. Statuim⁹ vt decani rurales nullā cām matrimoniales de cetero audire presumāt sed eoꝝ examinatio nō nisi discretis viris cōmittat quibus assidentibus si cōmode fieri poterit postmodū pro nuncietur sententia.

Quidam ruralū decanorum: ꝛ infra Statuimus vt nulli tradat certificationē vel alias cōcedatur sub sigillo alicuius decani ruralis cōsignatum nisi prius in aliquo die solenni intra missarū solēnia in ecclesia: vbi citatus fouet larem vel amplius cōuersatur publice recitetur hoc adiuncto moderamine vt citatus hēat sufficientes inducias vt die ꝛ loco sibi ꝑfixis cōpetēter valeat cōparere. Qđ si aliquo casu tm̄ tēp⁹ arcet ꝙ dilationez loc⁹ nō pateat citatōe facta publice cora̅ testib⁹ det certificatio

in ecclesia vel in vno loco publico coram testib⁹ fidedignis: ita q̄ dies citationis & loc⁹ in ipo certificatio exprimatur. Et nullo mō fiat certificationē aīi citationē factā & hoc iurēt decanu rales fideliter se facturos in episcopali sinodo omni anno.

ITem omnes illi & infra. Ut īmunitatis ecclesiastice violatores ꝙ videlicet de domibus maneriis grāgiis aut aliis locis ad archiepos & alias psonas ecclesiasticas seu ad ipas ecclesias ptinētib⁹: ꝙcquid p̄ter voluntatem aut pmissionē dñoꝝ vel eoꝝ ꝙ sunt hmōi rerū custodes deputati abstrahere ꝙsumere ꝙtractare ve p̄sumpserint abstrahi cōsumi vel cōtractari fecerint seu hmōi abstractionē consumptionem vel contractationē suo noie vel a familiaribus suis factam ratam habuerit occasione difficultatis citationis eorundem non euitent: sicut pluries consueuit fieri: ne contra

eos ea occasione predi valeat: vt deberet de fratrum nostrorum consilio & cuius consilii consensu & assensu decernimus quecunq; violatores huiusmodi si personaliter inuenire & tute adiri valeat psonaliter fore vocandum Si vero nō inuenire vel nō tute adiri valeat: tūc i domicilio si qd habeat. Si vero in domicilio qd habet tute citari nequeat: tunc in ecclesia parrochiali ipius domicilii: & si nullū habeat vel nō constat eum habere domicilium: tunc in ecclesia cathedrali loci in qua immunitas ecclesie dicit esse lesa: & nihilominus in ecclesia prochiali eiusdem loci si tute fieri poterit citationem decernimus fore faciendam: huiusmodiq; citationē in domicilio vel in ecclesia parochiali publice vt premittit factā volumus nō solum in casibus supradictis: sed etiā in omnib⁹ casibus cōstitutionis dñi Octoboni quandā apostolice sedis legati in anglie: que incipit. Ad tutelam

sic artare citatū: ac si eēt per citationē psonali-
ter apprehensus: eiusdēq; citacōis virtute con
tra eū posse procedi ad omnē effectū ad quem
posset si citatus psonaliter extitisset Prefatos
etiā quoscūq; alios ecclesiastice libertatis vel
immunitas violatores decernimus in loco de-
licti: etiā si ibidem nō inuenianť posse tā ex of
ficio iudicis q̄ ad ptis instanciā conueniri.
¶ Utrū autē huiusmodi violatores ecclesia-
stice libertatis seu īmunitas inuenire seu tu-
te adiri valeant domicilū ve habeāt: vel non
volumus in dubio stare certificatio illius cui
mandat citatio facienda. Et vt in pmissis ca
sibus a alijs iniuriā passi iusticiā debitā faci-
lius assequantur: districte hoc approbante con
cilio prouinciali pcipimus q̄ omnes iudices or
dinarii nostri cantuarien. prouincie semuicem
sine qualibet difficultate inuenit in citatōibus
et execucionibus faciendis: ac quibuscumq;

mandatie licitis ẽxequendis.

Exceptis ꝛ infra. Item qꝛ epi archidiaconi et eorum officiales ꝛ alii ordinarii eorũqꝫ cõmissarii citationes primarias pro correctionibus delinquẽtiũ fieri p rectores vicarios seu parochiales sacerdotes de mandãt ipis qꝫ frequenter imponitur qꝫ super his quibus fit citatio confessiones citatorũ occultas in foro anime eis factas peruerse reuelant. Qua propter in ipos scãdalisant turpiter ꝛ illis ex tunc prochiani peccata renuunt confiteri.

¶ Statuimus qꝫ hmõi citationes primarie dictorũ ordinariorũ auctoritate fiende p rectores aut alios predictos de cetero nõ mandẽtur sed fiant per officiales: decanos: apparitores: aut ministros alios eorũdem. ¶ Si vero citatiões huiusmodi primarie rectoribus vicariis aut presbyteris demandentur ipi sup his parere minime teneantur. Sed citatiões ipse

ominarie facte per eos ac exinde subsecute cē-
sure vel processus sint ipso iure irrite et in-
anes.

De foro competenti

Contingit aliquando q̄ clerici sine dele
tu personarum q̄q̄ in facto non fue-
rint deprehensi nec cōuicti tanq̄ facinorosi vel
suspecti de crimine seu delicto vel iniuria per-
sonali capiuntur p̄ patētiam laicalē; ⁊ in car-
cere detēdūtur nec redditur ordinariis eos req̄
rentibus secundū canones libere iudicandi. Et
si clerici q̄bus crimina ponūtur corā iudicibus
secularib⁹ vocati non cōparētes foras banni
untur a regno. Quia vero in hoc libertas ec-
clesiastica ofunditur cū cleric⁹ a laico iudicat.
Statuimus q̄ si clerici sic capti noti fuerint;
⁊ honeste capientes ipsos ⁊ etiam detinentes ⁊
cōtra req̄sitionē ordinariorū reddere recusātes
p̄ locoꝝ ordinarios publice excōicati nūciētur

Loca etiã in quib⁹ detenti fuerint ꝛ terre capiencii ꝛ detinencii supponãtur ecclesiastico interdicto donec ordinarius eor̃ reddãtur ꝛ super hm̃oi excessu satisfecerint cõpetenter: illi autẽ qui eis taliter falsa crimina imposuerunt seu malicioſe cõfixerint cõmenta vel fraudes p̃pter que capti fuerint ꝛ iniuſte detenti: excõicati similiter nuncient̃ sint excõmunicati auctoritate ꝙſilii Dyoñ. ipſo facto Clerici vero vagi ꝛ ignoti capti ex cauſis aliqnb⁹ ꝛ detenti ſi in poſſeſſione clericatus inuenti fuerint p̃ loc̃or̃ ordinarios requirant̃ a domio rege vel ab eo qui habet ptãtem reddendi eos dẽ: vt ipos reſtituat p̃ eccleſiã libere indicãdos. Et ſi denegẽtur p̃predatur cõtra reſiſtentes ꝛ detentores p̃ penas ſuperius recitatas. ¶ M̃ó ſi clerici eccleſie redditi pro tranſgreſſione al. qua perſonali amerciati fuerint: a iudice ſeculari p̃lati ad hm̃oi amerciamenta exſoluenda predictos

clericos nõ cõpellant cum a nõ suis iudicibus fuerint cõdẽnati. Et si propter hoc prelatos di stringi aut attachiari cõtingat se defendãt con tra hmõi attachiatiões vel districtiones per re media antedicta. Idẽ fiat quocienscunq; fue rint amerciati viri ecclesiastici p̃ iudicẽ secula rem pro his que ad fo̱ ecclesiasticũ mere per tinere noscuntur.

Circumspecte agatis ⁊ infra. De negocio tangente Norwicen. epm̃ ⁊ ei⁹ clerũ nõ puniendo eos si placitum tenuerint de his que sunt mere spũalia: videlicet de correctionibus quas prelati facũt pro mortali peccato: vtputa pro fornicatiõe: adulterio: ⁊ huiusmodi: pro quibus aliquãdo infligitur pena corporalis: aliquãdo pecuniaria: maxime si cõuictus fuerit liber homo. ¶ Itẽ si prelatus pumat pro ecclesia nõ facta cimiterio nõ clauso ecclesia discooperta vel nõ decenter ornata

In quibus casibus nō pōt infligi alia pena ꝙ pecuniaria. Itē si rector petat a parochianis suis oblatiōes vel decimas debitas vel cōsuetas: vel si rector cōtra alium rectorē agat de decimis maioribus vel minoribꝰ dūmodo nō petat quarta pars bonorum alicuius ecclesie. Itē si rector petat mortuariū in partibus vbi mortuariū dari cōsueuit. Item si prelatꝰ alicuius ecclesie vel aduocatus petat a rectore pēsionem sibi debitā. Nam omnes hmōi pensiones petende sunt in foro ecclesiastico. ¶ De violenta ꝛ manuū iniectione in clericū ꝛ in eā diffamationis placitū tenebit in curia christianitatis: dūmodo ad correctionē peccati agatur ꝛ nō petatur pecunia.

Item inualescens malicia ꝛ infra.

d Cū nostre ꝓuicie nōnulli alius malignare conātes breuia regia de cōpoto seu trāsgressiōe vel alia cōtra illos ꝙbꝰ nocere

desiderãt ad extraneos comitat⁹ q̃b⁹ sui mi q̃ fuerint aduersarii nec q̃traxerũt vel deliq̃rũt ibidẽ bona ve administrauerũt mibi cuuscunq; fraudulẽter vel malicioſe ipetrare p̃sumunt: ꝛ a deo q̃tra eos ignorãtes clam p̃sequitur m illis: q̃ vel legãtur vel foris bãnuñt d regno Uñ cũ p̃cessus ꝛ sñia q̃tra ignorãtes ꝛ taliter indefensos hĩti a iure merito reprobent nec sit malicias hoim idulgẽdũ. Statuim⁹ vt q̃cũq; clerici vel laici in nr̃a p̃uincia talia surrepticie fraudulẽt vel malicioſe d cetero vt p̃mittit ipetrãtes ꝛ prosequẽtes facẽtes ꝛ p̃curãtes seu ad ea ipẽdẽtes scẽter q̃siliũ auxiliũ vel fauorez aut ea rata habẽtes suo noĩe facta maioris excõicationis sñiam incurrant ipso facto.

Excussis et infra. Considerantes ex eo q̃ qui dã eporum archidiaconoz ꝛ aliorum ordinariorũ officiales sua consistoria: sessiones ꝛ capitula: de quib⁹ in tres vel in qua;

tuor in quatuor ſeptimanas annis ſingulis ce
lebrãtes p varia loca ſuor iuriſdictionũ ⁊ de
canatuũ noſtre prouincie illuc frequẽter quo ꝑ
ctualia venalia cũ difficultate obtineri valeãt
declinãtes rectores ⁊ vicarii eccleſiar in locis
in quibus hmõi ſua celebrãt ꝯſiſtoria: ſeſſiões
⁊ capitula vel vicinis ſimilib⁹ ſumptib⁹ one
rant expreſſiue ⁊ ſcãdali ⁊ calũpne materiã ſu
ſcitant eo grauius. Mõſi per rectores ⁊ vicari
os eccleſiar huiuſmodi diebus illis ſplendide
nõ procurent ad votum ipos laborũb⁹ vexan
tes: queſitis coloribus ⁊ cauſis confectis infe
ſtant grauiter ⁊ moleſtãt propter que ⁊ alias
iuſtas cauſas preſentis declaratiõe conſilii
ſtatuimus ꝙ huiuſmodi conſiſtoria ſingula
ſeſſiones ⁊ capitula in locis iuriſdictionum et
decanatuũ predictor magis inſignib⁹: vel ſal
tem in quibus victualia cõiter valeant inue
nire venalia de cetero celebrentur.

Q̃q; officiales ꝛ ceteri ordinariorū; ministri
suor ſumptibus dñor tam in hm̃oi celebra;
tione conſiſtoriorꝫ ſeſſionum ꝛ capitulor ꝙ in
alis actibus quos pro ſuis exercent dñis fa;
cient que incũbunt. ¶ Citationes ad cõſiſto;
ria: ſeſſiones ꝛ capitula hm̃oi in alis locis ꝙ
expreſſis ſuperi⁹ celebranda ꝛ proceſſus quos
in eis contigerit ipoſterũ fieri ipo iure determi;
mus fore nullos ac officiales p̃dictos pro ſuo;
rũ dñor expediendũ negociis ſumptus a pre
dictis ſubditis exigentes ſeu ipos occaſione nõ
p̃ſtationis ſũptuũ huiuſmodi infeſtantes: eo
ipſo ab officio ꝛ ingreſſu eccleſie ſuſpenſos vo
lumus remanere. De feriis

HImar ſaluti proſpicere cupientes in;
icium ordinis de fontibus ſaluatoris.
Statuimus itaq; ꝛ ordinamus vt dies illa
ſancta paſcheues qua ſaluator noſter damin⁹
Jeſus xp̃s pro ſalute hominũ p̃ciosam aiam

ſuam poſt multa flagella poſuit in cruce ſe-
cundū ritū eccleſie in lectione ſub ſilentio: In
oratione aī ieiunio: in compunctione cum la-
chrymis feſtine celebret. ¶ Auctoritat etiam
p̄ntis conſilii diſtrictius inhibem⁹ ne de cetero
quiſpiā ſeruilib⁹ ipa die intendat operibus vel
quouis alia exerceat que a pietatis cultu fue
rint aliena: p hoc tamē legē pauperib⁹ nō im-
ponimus: nec diuitib⁹ prohibemus q̄n ad agri
culturā pauper⁹ p̄monendā ſuffragia cōſue
ta ſubminiſtrent.

AD hec quia inter omnes ſanctos mēmo
ria beatiſſime virginis matris domi-
ni eo frequentius agitur atq; feſtius⁹ quo ma
iorem gratiā apud deū qui eius cōce ptionem
p̄deſtinatā ad vnigeniti ſui tēporalē originem
a omniū ſalutem veraciter ordinauit: Credit
inuenuſſe: vt per hoc ſalutis noſtre q̄uis remo
ta primordia in quibus deuotis occurrit men-

tibus spiritualium materia gaudiorum deuo
tionem omnibus augeant ⁊ salutem Venera-
bilis Anshelmi predecessoris nostri q̄ post alia
quedam ipius antiquiora solenna conceptio-
nis solenne supaddere dignum duxerit Vesti-
gijs inherentes. ¶ Statuimus ⁊ firmiter p̄-
apiendo mandam⁹ quaten⁹ festū conceptiōis
p̄dicte in cunctis ecclesijs nostre cantuarien̄. p-
uincie festiue ⁊ solenniter de cetero celebretur.
EX scripturis ⁊ ifra. De fratrū nr̄or cō
silio dies festos p̄ntibus inserere duxi
mus quib⁹ ab Vniuersis seruilib⁹ opib⁹ ⁊ rei
publice vtilib⁹ p nr̄am cantuarien̄. prouincie
fuerint rōnabiliter abstinendū. In primis sa
crum diē dn̄icum ab hora diei sabbati Vesper
tina inchoandū nō ante horam ipsam p̄uenien
do ne iudaice professiones ptcipes videamur
¶ Dō etiam in festis que suas habent vigi-
lias obseruetur. Itē festū natiuitatis domini

sanctoꝝ stephani: Johānis euāgeliste: Innocentiū: Thome martyris: Circūcisionis domini: epiphanie dñi: purificationis btē marie virginis. sancte Mathie apostoli. Annūciationis beate marie: paschē cū tribus diebꝰ seqntibus sancti Marci euangeliste. Apostoloꝝ philippi ⁊ Jacobi. Inuētionis scē crucis. Ascēsionis dñi. Penthecostes cū tribus diebus sequētibꝰ. Corporis xpi. Natiuitas sancti Johānis baptiste. Apostoloꝝ petri ⁊ pauli. Translationis sancti Thome martyris. Scē marie magdalene. sancti Jacobi apostoli. sancti Laurē cii. Assumptionis btē marie. sancti Bartholomei. Natiuitas btē marie. Exaltationis sancte crucis. sancti Mathei apostoli ⁊ euāgeliste apostoloꝝ Simonis ⁊ Jude. Omniū sanctorum. sancti Andree apostoli. sancti Nicholai Conceptionis btē marie. sancti Thome apostoli. Solēnitates dedicationū ecclesiaꝝ pa-

rochialium: ⁊ sanctoꝝ in quoꝝ honore ecclesie parochiales dedicãtur. Aliaqꝫ festa que singulis dioc̃esibus dicte prouincie ꝑ locoꝝ ordinarios ex certa scia peculiariter inducuntur. ⁊ infra. Reliquis omniũ sanctoꝝ festiuitatibꝰ impune poterint opera fieri consueta.

Neffabilis ⁊ infra. Nos qui dei laudẽ
i in sanctis suis quibus gloriosus existit in nostra prouincia cupimus ampliari regnis ⁊ regni incolaꝝ ad hoc ortatibus exaltati confratrũqꝫ nostroꝝ ⁊ cleri prouincie nostre ducti cõsiliis ꝙnimmo ⁊ nostri prouincialis concilii robore ac decreto suffulti antiquoꝝ patrũ piũ ergo sanctos dei deuotionis effectũ ꝑsequentes festum bti Georgii martyris sub officio duplici ad modũ maioris duplicis festiuitãt per clerum ꝙ per populũ dicte prouincie per vniuersas ecclesias eiusdem de expresso consensu nostrorum confratrum ⁊ cleri

antedicti Volum⁹ statuim⁹ ⁊ precipimus annis singulis ꝑpetuis futuris temporibus solẽniter celebrari: ⁊ in ipso festo ab omni seruili ꝑ omnes ciuitates ⁊ loca ipius prouincie: sicut ⁊ prout in festo natalis dñi precipim⁹ feriari: quo magis in ipso festo ples fidelis ad ecclesias cõueniant: deũ laudent: ⁊ ipsius ⁊ oĩm beatoũ ꝑ ĩtroginia deuocius implorent: ⁊ pro rege ac regni salute instent feruencius ⁊ eyorẽt.

¶ Ad hec dicti prouincialis consilii auctoritate decernimus ⁊ etiã statuimus ꝑ presentes: ꝙ festa sanctoꝝ Dauid ⁊ Cedde eporum ⁊ Wenefride Virginis de cetero ꝑ totã prouinciã nostram an tedictã suis temporibus: videlicet sc̃a Dauid primo: secũdi Cedde: secundo mensis Marcii. Diebus Wenefride aũt tercio die mẽsis Nouẽbris cũ regimie choꝝ ⁊ nouẽ lc̃ionibus ꝑpetuis futuris tp̃ib⁹ etiã celebrentur.

a Anglicane ecclesie ⁊ infra. De fratru

nostrorum ⁊ cleri cōsilio ꝑsentiū Vokūtatibus ⁊ assensu: ⁊ nihilomin⁹ ad ypianissimi princi-pis ⁊ regis nostri instanciam spēalē sanctissi-mi confessoris ⁊ pontificis Johānis de beuer-laco memoriā Vbiqz ꝑ nostrā ꝓuinciam Voti-uis ⁊ deuotis effectib⁹ duximus exaltandum Statuim⁹ igit ⁊ de ꝑdictoꝝ fratꝝ nr̄oꝝ cōsi-lio ⁊ assensu ꝑ ꝑpetuis futuris tꝑibus ordina mus q̄ festū depositiōis dicti sancti q̄ septimo die Maii: Vicz in crastino scti Johannis ante portā latinam dinoscitur cōtingere ad modu festi Vnius cōfessoris ⁊ pontificis pasehalis tē poris cum regimine chori secundū Vsum Sa rum ecclesie per prouinciam nr̄am antedictaz futuris tēporib⁹ perpetuo celebretur. ¶ Lete tum quia in festo translatiōis eiusdem q̄ Vi-cesimo quinto die mensis Octobris: etiam annuatim contingat de sanctis Crispino et Crispiniano secundum Vsum Sax ecclesie

consuēuit quasi per omnes ecclesias p̄dicte pro
uincie celebrari ⁊ seruiciū fieri ab antiquo ne
huius festi introductio diminutio alterius exi
stat: sed magis sub vna celebritate letitia di-
cti martyres vna cū prefato confessore almifi
co pariter honorent̄ de fratrū nostrorū ⁊ cleri
predictorū consensu vnanimi statim⁹ decer
nimus ⁊ ordinamus ꝙ de cetero singulis an-
nis dictus dies vicesim⁹ quint⁹ mensis Octo
bris: vbiq; p prouinciā predictā cū nouē lectio
nibus celebrare habeat: quarū tres prime erūt
de proprietate sanctorū Crispini ⁊ Crispinia-
ni. Tres medie lectiones de translatione san-
cti Johannis de beuerlaco. Tres vltime de le
ctione euāgelii plurimorū martyrū cum seruī-
tio fēdm vsum Sarum in talib⁹ fieri ꝙsueto.

De sequestrationibus.

FRequenter peruersorū ⁊ infra. Statui
mus presentis deliberatione consilii ꝙ

in nostra prouincia violato res sequestratorum per epos aut vicarios suos generales ipsorum ve officiales per principales ex causis iustis & veris in bonis ecclesiasticis aut aliis a iure p̃missis interpositis post & contra publicationē debite factam in locis quib⁹ bona sic sequestrata consistūt maioris excōmunicatiōis sententiā ipso facto incurrant: si tamē fuerit appellatū a sequestro & appellatio legitime prosecuta ea pendente possessores bonor̃ sequestratorum & alii libere & impune stant eisdē.

De presumptionib⁹

NEclepra & infra. Inhibemus ne quis ecclesie sue renuncians a sibi substituto recipiat vicariam eiusdem. Cū veheme̅ter possit presumi q̃ talia fiunt p̃ illicitā pactionē M̄ si secus ab aliquo presumptum fuerit illic vicaria & alius personatu p̃uentur.

De iureiurando.

PResenti statuto diffinimus vt episcopꝰ ab eo qui pñtatus sibi fuerit iuramẽtum recipiat qꝫ ꝓpter pñtationem illam neqꝫ dederit aliquid pñtanti: nec aliquã inierit pro pter hoc pactionẽ: maxime si pñtatus ipe super hoc suspectus fore verisimiliter videatur.

EVenit etiã ꝛ infra. Statuimꝰ qꝫ laicã vbi de subditoꝝ peccatis ꝛ excessibus corrigẽdis per prelatos ꝛ iudices ecclesiasticos inquiratur ad prestãdum de veritate dicenda iuramẽtum per excõicationis sñiam si opꝰ fuerit cõpellãtur. Impedientes vero ne hmõi iuramẽtum prestetur per interdicti excõicatiõis sñias arceãtur.

p RESbyteri quoqꝫ stipendiarii ꝛ infra PResbyteri ꝑdicti die dñica vel festiua post admissionẽ suam iurabunt corã

rectore vicario vel eorum vicem gerente infra missarum solennia. Alioquin coram locorum ordinariis apertis coram ipsis sacrosanctis et inspectis q̄ ecclesiis vel capellis parochialib⁹ in quibus diuina celebrāt earumq; rectoribus vel vicariis aut ipōrum loca tendentibus: vel eis quorum interest nullum preiudicium omino inferant: seu damnū circa oblationes portiones denare obuentiōes pro requestis tricēnalia seu iura quecunq; quocunq; nomie censeantur. Immo quatenus in eis est eosdē seruabunt indempnes in premissis ⁊ singulis p̄missorum iurent etiam spiritualiter dicti sacerdotes q̄ odia: scandala: ripas: et contentiones inter rectores ⁊ parochianos nullo modo suscitabunt sustinebunt aut alio modo fouebunt. Sed quatenus in eis est concordiaz nutrient ⁊ seruabunt inter eosdem. ¶ Et Volumus insup ac firmiter iniūgēdo mandamus

quatenus presbyteri predicti diuina nō presumant in ecclesiis seu capellis huiusmodi celebrare priusq̄ prestiterint sub forma p̄dicta iuramentū. Sitamē rectores vel vicarii aut ceteri supradicti voluerint & petierint sic iurare: decernentes q̄ si quis p̄sbyteri huiusmōi cōtra p̄hibitionē hanc in loco sic eis interdicto celebrare presumpserint: eo ipo irregularitatē incurrant preter alias penas quas canones sacrum constitutionū violatoribus ordinant infligendas. ¶ Dō si predicti capellani sic vt p̄mittit iurati coram iudice competente sup violatiōe iuramenti huiusmodi p probatiōes legitimas fuerint cōuicti aut sup hac diffamati purgare se nequiuerint oīno āmoneant & tanq̄ periuris interdicatur eis diuinorum celebratio in prouincia nostra donec cum eis super hoc canonice fuerit dispensatum. Et infra dicti vero rectores vel vicarii seu eorum loca tenētes:

debent benigne recipere iuramenta ꝓdicta ꝛ de premissis ac aliis in hac ꝑte statutis habebunt copiam conscriptam in ecclesiis suis.

De appellationibus

HRequens peruersoꝝ ꝛ infra. Si ab interpositione sequestri fuerit appellatum ꝛ appellatio legitime prosecuta ea pendente possessores bonoꝝ sequestratoꝝ ꝛ alii libere ꝛ impune vtantur eisdem.

N consilio Dyoñ. ꝗdaꝫ dicit statutū i emanasse: quo inter cetera prohibetur ꝙ a nullo grauamine iudiciali ante sententiā diffinitiuā friuole appelletur.

¶ Ddq; omnes aduocati ꝛ ꝓcuratores illi⁹ consistorii ad obseruationē huius statuti astrīgi debeant vinculo iuramenti ꝛ aliis penis in ipso statuto contentis si contra illud venerint affligendi. ¶ Nos huiusmodi statutū qd ꝛ si colore verboꝝ superficialiter petitet ad auferēd

tū oppressis appellationis remediū eptitit realiter introductū: vt quicqd ex eo vel ab id fuerit subsecutū penitus reprobamus. Et oēs illos qui ad hmōi obseruationē statuti presiterint iuramentū absoluimus ab eodem.

¶ Explicit liber secūdus. Incipit liber tercius

De vita ⁊ honestate clericorū.

Ut clericalis ordinis honor debitus obseruet̄ pītis consilii auctoritate decernimus: vt tam archidiaconi ꝙ decani ⁊ oēs alii in psonatibus ⁊ dignitatib⁹ constituti. Itē omnes decani rurales ⁊ p̄sbyteri decenter incedant in habitu clericali ⁊ cappis clausis vtant. Idē quoq; obseruet̄ officiales ipoꝝ archidiaconoꝝ cum fuerint in consistorio. et nec ipi nec alii clerici comā nutriant: sed honeste tōsi ⁊ coronati cōuenienter incedant: nisi forte ex

insta timoris exigerit habitum transformare
A crapula quoqz ⁊ ebrietate ⁊ aliis que honestatem eorum deformāt: omnes omnino clerici abstineant: ⁊ vigilanter ad hec omnia studiosius obseruant secundum formā generalis consilii a suis superioribus districtius compellantur.

Quamuis religionis et infra. Statuto adherentes domini Octoboni quondam in Anglia apostolice sedis legati ordinamus et districte precipimus vt quilibet clericus constitutus in sacris ordinibus vestē exteriorem gerat dissimilem militari vel laicali: vtpote anterias et posterius non virratam vel saltem ex forma sua militari vel laicali congruā honestate dissimilem: et qui secus facere presumpserint: quā diu forme contrarie habitum tulerit ab ingressu ecclesie suspendatur. ¶ Et quia predictus legatus

contra clericos portantes infulas aut tenas cō
ram prelatis aut corā populo publice deferen
tes: statuit vt si moniti minime se emendaue-
rint: ipō facto ab officio suspensionē incurrāt:
In qua si p tres menses perstiterint ex tunc a
beneficio sint suspensi a qua suspensione ab-
solui nequeant nisi data sexta pte ecclesiasti-
corum bonorum suorū p manus eporum pau
peribus eroganda: nihilominꝰ aliis penis pu-
niendi ad arbitrium prelatoꝝ. Nos hmōi sta-
tutum aduertentes modice efficacie hactenus
extitisse pro eo q minores prelati hmōi cleri-
cos menstruosos monere nō audeant propter
q in penas a dicto legato statutas videnť pu-
sillanimitatis sue merito incidisse. Et raro hu
iusmodi clerici eporum aspectibꝰ se presentāt
Statuimus vt si monitione cessante cum cle
ricus iuris ignorancia nō excusat p̄dicti clerici
sue pteruie merito quociencunq; publice corā

populo aut ꝑlatis hmõi infulas portauerint: nisi forsan in itinere penas omnes incidãt supradictas. ¶ Mãdamus insuper vt inposterum de talibus per decanatus singulos fiat inquisitio specialis. Et cuiuscũq; sint gradus vel excellẽtie cõtra ipsos in forma canonica procedatur.

Exteriorẽ habitus ⁊ infra. Hoc sacro approbãte cõsilio statuimus ⁊ precipimus ꝙ qui cũq; obtinẽtes beneficia ecclesiastica nõe puincie in ordinib⁹ sacris potissime cõstituti vestẽ ⁊ tonsuram clericalem deferãt suo gradui cõpetẽtes. Si qui aũt clerici nostre puincie publice incedẽtes in ea veste supiori breui aut stricta notabiliter aut cũ longis ⁊ latis excessiue manicis cubitos circãquaq; nõ tegẽtibus sed pendulis crinibus intonsis barbis: ve plixis aut amplis suis vtantur i digitis publice: alii ꝙ quib⁹ ratione dignitatis ⁊ honoris hoc con-

gruit seu in premissis vel aliquib⁹ premissoꝝ superius expressatis excesserint nisi infra sex menses a tempore cōmissi excessus hmōi moniti se correxerint ⁊ affectualiter huiusmodi dimittant excessus ecclesiastica habētes beneficia post predictoꝝ lapsum teminoꝝ sex mensiuꝝ ipso facto ab officio suspensionē incurrāt: in qua si per tres menses sequētes steterint a suis ex tunc beneficiis nulla ex tunc requisita monitione alia sunt ipso iure suspensi. Nec ex tūc per suos dioc̄esanos quib⁹ eorum absolutionē p̄tis auctoritate consilii reseruam⁹ prius ab huiusmodi sentēciis absoluantur q̄ in tam partem prouētuū vnius anni suoꝝ beneficiorum ecclesiasticorum persoluant p dioc̄esanos episcopos in quorum dioc̄esibus huiusmodi beneficia obtinent: pauperib⁹ in locis beneficiorum suorum degentib⁹ infra tres

mensēs postmodū fideliter errogandū.

¶ Et si suspensionibus huiusmodi durantibus diuinis seu administrationibus dictorum beneficiorum se ingesserint vel miscuerint sicut prius extūc dictis beneficiis sint eo ipso priuati.

¶ Non beneficiati vero clerici publice & communiter pro clericis se gerentes in predictis excesserint vel eorum aliquibus nisi moniti infra sex mensium spacium se correxerint cum effectu: eo ipso sint inhabiles per quatuor mensēs ad beneficium ecclesiasticum obtinendū

¶ Et preter hec in vniuersitatibus dicte prouincie studie litterarū vacātes: & pro clericis se gerentes si se a premissis effectualiter non abstineant ad quoscūq; gradꝰ scolasticos & honores i ipis vniuersitatibꝰ ipo frō reddāt inhabiles donec suis moribus atq; gestu maturitatē

exhibeant honestis scolaribꝰ competentibus: Saluis penis aliis editis cõtra hmõi delinquẽte: pñte tamẽ cõstitutiõe volumꝰ prohibere ꝙn clerici apertis ꝛ patentibꝰ supertunicis: vel alias mensalibꝰ nuncupatis: ꝛ ũ manicis competentibus locis ꝛ tẽporibꝰ oportunis: ac etiã itinerãtes pro eo dũtaxat tempore quo p patriam iter faciũt breues ꝛ strictas vestes sibi assumere ꝛ aliis vti valeãt ꝓut eis videbit expedire. Ueꝝ tamẽ fronte libera ceteros redarguere nequeãt: eꝑos si seipꝰ ꝛ domesticos ꝓpꝛios nõ corrigãt in hac ꝑte. ¶ Statuimus ꝙ epi nostre prouincie venustatẽ in tonsuris: gestibꝰ ꝛ aliis supradictis obseruent: ꝛ a suis clericis cõmensalibus faciant obseruari.

De cohabitatõe clericoꝝ ꝛ mulieꝝ

T clericalis ordinis ꝛ infra. Clerici beneficiati aut in sacris ordinibꝰ constituti in hospicijs suis publice tenere cõ

cubinas nõ audeãt nec etiã alibi cũ scandalo accessum publicũ habeãt ad eas. Et si forte cõcubine eoꝝ cõmonitione publice ꝑmissa ab eis nõ recesserint ab ecclesia dei ꝙ infamare ꝑsumũt expellantur: nec admittãtur ad ecclesiastica sacramenta. Et si nec sic duxerint abstinendi excõicationis mucrone ꝓcellantur: ⁊ tunc demũ cõtra eos inuocet brachiũ seculare. Ipos aũt clericos ꝑ subtractionẽ officii ⁊ beneficii: ⁊ canonica monitõe ꝑmissa volumꝰ cohercere.

De clericis cõiugatis

Si qui clerici infra subdiaconatũ constituti: matrimonia ꝙtraxerint ab vxoribus suis: nisi de cõmuni assensu ad religionem transire voluerint: ⁊ ibi in dei seruitio ꝑmanere nullatenus separant. Sed cũ vxoribus viuentes ecclesiastica beneficia nullo modo percipiant. Qui aũt i subdiaconatu vel supra ad matrimoniũ quolauerint mulieres in-

uitas ꝛ renuentes relinquant.

Quam ex eo ꝙ clerici coniugati bigami; nec nõ ꝛ laici iurisdictionem ecclesiasticam exercere ac de criminib⁹ ꝛ excessib⁹ ad forum ꝛ cohercionẽ ecclesie pertinẽtibus interdum sub alieni nominis vmbra seu velamina inuestigare ꝛ inquirere ea que punire ꝛ corrigere ac excõicationum litteras ꝛ suspensionũ decernere presumunt ac negociorũ correxionem hmõi scribere ꝛ registrare ac registrorum eorũdem custodes existunt: vnde nõ modicum patiatur ecclesie scandalum: ac etiã ecclesiastica vilescat auctoritas pariter ꝛ censura.

Nos hmõi igitur scandalis occurrere ꝛ honestati ecclesiastice decoriq; prouidere volẽtes: sacrorum mutando, vestigia canonũ presentis auctoritate consilii ordinamus ꝛ statuimus ꝙ nullus clericus coniugatus bigamus seu lai-

cus quouis exquisito colore sub suo vel alie-
no nomine infra nostrã prouinciam Cantua
rien. de cetero iurisdictionẽ spiritual ẽ exerceat
qualemcũq;. Nec in causis correctionũ scilicz
anime vbi ex iudicis proceditur officio scriba
seu registrarius aut registri correctionũ hmõi
custos quomodolibet existat. Ndq; quicunq;
ordinarius episcopus inferior seu iurisdictio-
nem obtinẽs ecclesiasticam clericũ cõiugatũ
bigamũ vel laicũ ad premissa vel eorum ali-
quod assumere vel recipere vel post duor mẽ-
sũ spacũ a tempore publicationis huiusmo-
di constitutionis in officio iurisdictionis huius
modi tollerare scienter seu retinere presump-
serit z admissum vel imposterũ admittendũ
realiter non ammouerint penam suspensiõis
ab exercitio iurisdictionis hmõi: nec nõ ab in-
gressu ecclesie incurrant ipso facto.

¶ Citatiões insuper processus siue actaqꝫ ge sta quecunqꝫ p eosdẽ clericos cõiugatos biga mos siue laicos habita siue facta in p̃emissis vel aliquo p̃missoꝝ p modũ supiꝰ expressatũ sint nulla cassa irrita ⁊ inania ipo iure: Jdẽqꝫ clerici cõiugati bigami siue laici permissi: vel eoꝝ aliqui contra p̃hibitionẽ consilii se ingerẽ tes sententiã maioris excõmunicationis incur rant ipso facto.

De clericis nõ residentibus.

Statuimus ⁊ infra. Ep̃i in ecclesiis suis cathedralibꝰ residere procurent in ali quibus maioribꝰ festis: ⁊ saltẽ in aliqua par te quadragesime prout anime sue saluti vide rint expedire.

Cum hostis antiquis. ⁊ infra. Soler ter ꝯanendũ est ne talibus cura gregis domini ⁊ cõmittat: qui aut negligenter custodis sibi cõ missis vt decet intendere vigilant Statuimꝰ

ſgitur vt nullus epūs ad vicāriā quēq; admittat nisi velit in ecclesia in qua ei vicaria conceditur personaliter ministrare ac talis existat qui infra breue tempus valeat in presbyterū ordinari. Dō si admissus fuerit aliquis ꝛ noluerit in presbyterū ordinari vicarie beneficio spolietur. Et quia inhonestū est vt ecclesie propter minores redditus pastoribus mandāt desolate pītī dicto statuim⁹ vt ecclesie que in reditibus vltra quinq; marchas nō habent non nisi talib⁹ personis cōferant qui resideant i eisdem ꝛ in ꝑpua ꝑsona ministrent. Dō si forte tales admissi fuerint qui residere voluerint: aut etiā ecclesie ministrare cū nō nisi laborantibus panis dñicus sit largiendus ecclesiis ipis ꝑmissa admonitione debita per diocesanū epiſcopum spolientur.

p Reterea ꝛ infra. Statuim⁹ vt rectores qui in ecclesiis nō faciūt residētiam

corporalem: nec habẽt vicarios per yconomos
suos hospitalitatis gratiam exhibeãt: Juxta
q̃ sufficiunt ecclesie facultates adeo vt saltez
parochianorũ pauperũ necessitati subueniat̃:
& vt qui ibidem veniunt transeunteſq; p̃-
dicant verbum dei: necessaria recipiant corpo
ris alimenta: ne ecclesie ipſorũ inopie violen-
tia a predicantib⁹ merito deferãtur. Dignus
enim est operarius cibo suo: nec quisq̃ tenetur
propriis stipendiis militare.

De prebendis

IN decimis & infra. Huiusmodi appro-
batione consilii statuimus q̃ religiosi
in nostra prouincia beneficia ecclesiastica ap-
propriata obtinentes secũdum beneficiorũ hmõi
facultates annis singulis pauperib⁹ parochi
anis beneficiorũ eorũdem certam elemosyne

quantitatem ordinarioꝝ ipsoꝝ moderandaꝫ arbitrio per ipsos distribuere compellant per penam sequestrationis ⁊ subtractiõis fructuꝝ beneficioꝝ huiusmodi: donec in premissis paruerint competenter.

QVia iuxta sanctiones canonicas: ⁊ infra. Statuimus ⁊ sacro approbante consilio districtius inhibemus ne deinceps ecclesia aliqua pluribus rectoribꝰ quoꝝ vterqꝫ sit persona committat regenda ¶ In ecclesia autem vbi plures persone existunt statuimꝰ: vt singulis decedentibꝰ accrescat viuentibus: porcio decedentis donec ad vnum solum illius ecclesie peruenerint personatꝰ. Nec de cetero plures vicarii in eadem ecclesia constituantur illis ecclesiis ab hoc statuto exceptis ꝙ ab antiquo diuise fuerũt.

AVdistis fratres ꝛ infra. Decernimus iuxta formā generalis consilii omia beneficia curam animaꝝ habēcia que de scō obtinēt hi qui dispensatōez apostolicā sup plura litate beneficioꝝ huiusmodi nō habēt p beneficium receptionē qđ vltimo receperūt ipso iure vacare. Et licet iuxta rigorē constitutionis domini Octoboni sic precipue plura beneficia vltimo ipo iure sit priuatus: tunc scđm eūdem decernatur institutio irrita ipo iure. Precauere tñ volētes ne rigorē videamur coaceruare rigori mentēqz ostitutionū tā consilii generalis q̄ etiā Octoboni clarius aduertentes: quaꝝ neutra in pobtentis ꝛ vltimo simul priuat cū consilium generale solum auferat pobtenta vltimū cū reseruat ipso iure. Cōstitutio vo Octoboni institutionē in vltimo beneficio decernat irritā ipso iure pobteuto: tñ ipso iure nō priuet ¶ Nos misericordiā cū rigore miscētes pmit-

timus Vt his qui plura beneficia curā anima-
rū habētia absq; dispēsatiōe apostolica fuerit
assecut⁹ Vltimo beneficio sic obtēto iuxta ge-
neralis ꝯsilii tenorē sit contētus: nisi forte ex
temeritate qtēderit: ꝛ preobtētum improbe reti
nere in quo casu ipsum nec primo nec Vltimo
dignū: imo nec medio nec aliquo casu iudica-
mus: sed ea potius ipso iure Vacare ꝗbus om-
nibus quatenus de facto eadē detinet occupa
ta cēsemus ꝑpetuo spoliandum ꝛ infra.

¶ Decernimus etiā ꝛ perpetua stabili firma
mus: Vt quicunq; imposterū plura bñficia cu
ram aīarum habētia seu alias incōpatibilia:
absq; sedis apostolice dispensatiōe recipit Vel
assecut⁹ fuerit per modū institutionis Vel com
mēde seu custodes Vel Vnū titulo cōstitutionis
aliud titulo cōmende Vel custodie preter modū
illum quē ꝯstitutio gregoriana edita in cōsilio
Lugdunen. ꝑmittit eo ipso sit priuat⁹ omnib⁹

sic obtentis beneficiis ꝛ ipso facto excōmunicationis sniam permaneat innodatus a qua nisi per nos aut successores nostros vel sedem apostolicam absolutionis gratiam valeat ꝓmerere.

De institutionib⁹

QUia iuxta ꝛ infra. Statuimus nē ꝑlatus aliquis cum ecclesiā aliquā contulerit vel prebendā fructus eiusdem ecclesie vel prebende nōdum collectōe sibi presumat: aliquatenus vsurpare vel pro institutiōe vel missione in possessionē vel carta super hoc facienda aliquid audeat extorquere vel ab officialibus suis vel archidiaconis suis sustineat extorqueri.

QUm secundū apostolum ꝛ infra. Statuimus vt si quis nullo cōtradicente ad aliquā ecclesiam presentet canonice episcopo ꝑsentatum ipsū dum tm̄ ydoneus sit nequa

quã admittere differat Vltra duos mẽses alioquin quicquid ex eadem ecclesia post factam presentationem fuerit forte perceptũ illi cum institutus fuerit restituatur: restituatur quatenus fructus illi ad episcopum peruenerit.

¶ Item ab archidiacono obseruetur si p euz steterit: quo minus canonice presentatus infra predictum tempus admissus nisi causam rationabilem coram suo superiore duxerit assignandũ cũ sup hoc fuerit requisit⁹ ab eo quare eũ nõ admiserit infra tempus in hoc cõsilio diffinitum.

¶ Ex solito cursu causarum ꝛ infra.

¶ Statuimus Vt Vnusquisq; episcop⁹: clerico quem ad ecclesiam aliquã admittit litteras patentes super sua admissione cõcedat inter alia continentes in quo consistit ordine: etiam quo titulo ad huiusmodi beneficiũ admittatur.

Item q archidiacon⁹ & infra. Sacro approbante ꝯsilio statuimus vt hi qui admissos ad beneficia ecclesiastica ad mãdatũ superiorus tenẽtur inducere inductione huiusmodi faciẽda sumptib⁹ qtendẽtur: moderatis videlicet si archidiaconus inducat quadraginta denariorũ si suus officialis duoꝝ solidorũ perceptione per suis & suorũ dispensis pro dicta penit⁹ sit contẽtus. Ipsius tñ inducti vt ꝓmittit optione seruata an in homõi quãtitate pecunie siue in alijs necessarijs ipsum inducto rem & suos voluerint ꝓcurare. Si quid vero vltra hoc ab introductorib⁹ occasione ꝓmissorũ recipiatur vel recipiãt ꝗquid amplius propter inductionẽ faciẽdam p ipsos vel inductionũ certificatorias litteras facere & inductis tradere exquisitis ve coloribꝰ differri illos cõtingit indebite culpabiles in hac pte suspensionẽ ab officio & ingressu ecclesie tamdiu incurrere

volum⁹ ipso facto donec hec cõtra recepta sol
uentib⁹ restituant ⁊ leso sua culpa satisfaciãt
in premissis.

De cõcessione prebende.

n Et lepra ⁊ infra. Illud absurdũ re-
putam⁹ oino vt aliq̃s existens perso
na vni⁹ ecclesie: alu de cõsensu illius
persone aliud cõferat in eadẽ eccleſca nomine
pſonat⁹ nisi pſona prior ecclesiã totã pu⁹ sim-
pliciter duxerit resignãdũ. ¶ Item statuim⁹
ꝙ non liceat alicui aliq̃d in ecclesia assignare
cuiqz noie beneficii quasi hoc liceat obtinere cũ
aliquo beneficio cui curã annexa fuerit alia ꝙ.

Durientis auaricia ⁊ infrã. Presen
e tis consilii prouisione Statuim⁹ ꝙ q̃
cũqz clerici ad dignitates pſonat⁹ offi
cia vel pbẽdas aut alia beneficia ecclesiastica
quecũqz plene ⁊ occupata de facto seu pſenta-
re: seu ea sibi cõferri per quecũqz de cetero pro

curātes si directe vel indirecte virtute breuiu
sum quare nō admisit vel quare ipedit &c. aut
solū tacite i dictis breuib⁹ ad bñficiū possessio
nib⁹ & eis vocatis rite ñ amonite ꝗtra eos seu
alios in seculari curia ꝓsequant nisi de cau
sis vocationū pñtarū ad ordinariū mandā
ta inquiri & possessores p iudices ecclesiasticos
competētes canonice prius āmonere faciāt ma
ioris excōicationis suam incurrāt ipo facto: &
quāsic excommunicati ad beneficia talia nul
latenus admittant sed inhabiles ad ea perpe
tuo censeant. Si vero contra hec quisquā in
occupato beneficio instituat vel admittatur d
facto institutio vel admissio hmōi omni iuris
effectu careat. Et quicunq; instituens vel ad
mittēs iure ꝓpio vel delegato taliter presen
tatum vel collatum in obtento per alium be
neficio ipius possessoris sufficienti auctoritate

in foro ecclesie sententialiter primitus nō ammoto aß officio ꝛ beneficio tamdiu noverit se suspensum donec beneficiū possessori resarcea tur: ꝛ vt cōuenit omne dampnum. Et institus taliter vel admissus si se in occupato per alū beneficio contra hoc patiatur induci censeatur intrusus ꝛ penas intrusionis in constitutione Octoboni que incipit. Amoris proprii contentas: necnō ꝛ alias a canonibus et sanctis patribus inflictas ipso facto incurrat per premissa. Tamen nō intendimus ordinariorum potestati quin beneficia ad eorum collationem spectantia quouismodo de facto occupata non de iure conferre poterant de rogare: nec eorum collationes beneficiorꝫ admittētes. cōstitutione hmōi coartare.

A Nostris maioribꝰ ꝛ infra. Statutumꝰ qꝫ clerici paupibꝰ aque benedicte con-

ferant beneficia. Et q̄ inter rectores ꝛ vicarios ecclesiaꝝ ꝛ suos parochianos super collatione hmōi beneficioꝝ lites nōnūq̄ audiumꝰ: sustinari quas sicut nobis corde est amputare debemꝰ decernēdo. Statuimꝰ vt idē rectores ꝛ vicarii quoꝝ magis est scire qui ad hmōi bñficia eysiūt ydonei: tales clericos i pdictis bñficiis preficere studeant qui iuxta corda eorum sciant et valeant in diuinis officiis et sibi congrue deseruire ꝛ suis voluerit obtemperare.

¶ Quibꝰ si parochiani maliciose subtrahere velint elemosynas cōsuetas ad ipas sibi largiendas solliciti moneant. Et si opus fuerit per q̄scūq̄ cēsuras ecclesiasticas districtiꝰ ꝙpellāt.

De rebꝰ ecclesie nō alienādis.

Ecclesiaꝝ indēnitatibꝰ consulere cupientes pfitis consilii auctoritate duximus statuendū vt nullus abbas vel prior: nullus oīno archidiaconꝰ vel decā-

nus vel alii habentes psonatū seu dignitatem Sed nec cleric⁹ inferior possessiōes vel reddi tus dignitatis vel ecclesie sibi cōmisse consan gumeis vel amicis suis: vel ꝙbuscunqz alijs vendere impignorare infeudare de nouo: vel quolibet modo alienare presumāt: nisi forma canonica obseruata. ¶ Si quis aūt cōtra hoc venire psumpserit ꝛ qp in hac pte psumptū fu erit viris⁹ careat. Et presūptor dignitate vel personatu vel ecclesia: quā sic elegit p suum superiorē spoliet nisi qđ alienauerint infra tē pus a suo supior pfixum sine damno ecclesie ei⁹ sumptibus duxerit reuocandū. Is quoqz qui ecclesiastica bona receperit ꝛ de cetero etiā cōmotus ea presumpserit retinere excommu nicationis snīa ꝓcellatur: donec restituerint ea nullaten⁹ absoluendus. Idem etiam prelati maiores obseruent.

NT secūdū canonicas sanctiōes ꝛ infra

Volumus vt prelati domoꝝ religioſoꝝ cõmo-
dia vel ſtipendia cleric̃is vel laicis nõ vendãt
nec gratis ꝙcedant inperpetuũ vel ad tempus
niſi vrgẽs neceſſitas expoſcat etiam dioceſani
accedat aſſenſus.

De locato ꝛ conducto

Vere videamur ꝛ infra. Statui-
V mus vt eccleſie rectis perſonis depu-
tate nulli denr̃ ad firmã niſi iuſta cã
ſubfuerit ꝛ a ſuo ep̃o approbata: ꝛ tunc de ei⁹
conſenſu alicui perſone ordinate dentur ad fir
mã: de qua veriſimiliter p̃ſumi debeat ꝙ fru-
ctus eccleſiaꝝ in bonos vſus quertat.

Endẽtes ꝛ infra. Eccleſie ad firmã
V nullis dẽtur niſi p̃ſonis eccleſiaſticis
ſcis ꝛ honeſtis quas locoꝝ ep̃i libere valeãt co
hercere puiſo etiã vt paupib⁹ prochianis ꝺ fir
mis ſ̃mõi pmguis porcio iure ꝙſona ſcdm ar-
bitriũ ep̃i aſſignetur ſub teſtimonio quatuor fi-

dedignoꝝ parochianoꝝ eisdẽ fideliter ei rogãda. Et vt ab huiusmodi firmis oĩs ꝙtractus imaginarius subducatur quo ĩ psonis clerico nũ falso subpositis vel sub nomine baiulatꝰ ecclesie ad firmam laicis ꝙceduntur sacro approbante cõsilio ordinamus: vt si quis clericꝰ in tali versucia repertus fuerit puniatur secundũ statutũ sancte memorie domini Octoboni: ꝛ grauius si prelatus viderit expedire.

¶ De locata ꝛ conducto.
¶ De pignoribus
¶ De donationibus

Licet bene memoriꝛ infra. Hoc puinciali consilio approbante constitutionibus prius editis adiiciendo statuimus quocienscunqz ecclesiasticũ bñficiũ nũc puncie clerico ꝛ laico ad firmã ex nũc dimissũ fuerit vel instrumentis super huiusmodi firmaꝝ dimissiõe ꝙfectis nomẽ laici cũ noĩe clerici ammodo

inferat vel clericũ fingatur fore firmariũ cũ nõ sit: sed si laici fructꝰ reddit⁹ ꝛ prouẽt⁹ di missoꝝ beneficioꝝ ad firmã suo nomine colli gant ꝛ eos directe in suos vsus cõuertant hu iusmodi contractus nõ teneant nisi ex eis ali quis obligetur alteri. Sed sic ex nunc hmõi beneficia tradentes ꝛ recipientes ad firmã ter cie partis ꝓuentuũ beneficii sic dimissi vel esti mationis ipius si ambo sint soluẽde cõmuni ter aut tradentẽ tm si soluẽdo recipiens nõ exi stat fabrice ecclesie cathedralis loci soluẽda pe na plecti volumꝰ appositiõe nois clerici nõ ob stante. ¶ Et qꝝ religiosi ꝛ alii beneficia eccle siastica nostre ꝓuincie in ꝓpꝛios vsus tenẽtes seu cuilibet dictis asserũt nõ ligari ꝑsentis con silii approbatione. Statuimꝰ qꝫ si ipsi benefi cia hmõi vel suas quas virtute appropriatio nũ in eis decimaꝝ aut ꝓuentuũ percipiãt por ciones ad firmam tradiderint clericis non ob

tenta dioceſani licentia vel laicis quouis mo-
do vel alias qualitercūq; contra p̄ñtis ac di-
ctaꝝ cōſtitutionū tenorē exceſſerit pena predi
cta de cetero p̄cellant.

De pignoribus.

Iñhibemus ne pignus retinere quiſpiā
contendat poſtq̄ de fructib⁹ ſortē per-
ceperit deductis expenſis q̄m vſura eſt.

De donationibus.

Ardis dolore cōcutimur ⁊ infra Pre-
ſentis deliberatiōe cōſilii omnes ⁊ ſin
gulos in noſtra prouincia qui mortis vicine cō
iecturam veriſimilē obtinētes ex malicia ſine
fraude vniuerſa bona ſeu quātitatē eoꝝ tam
notabilem vel aliter inter viuos donare: ſeu
aliter alienare p̄ſumpſerint. Sic q̄ eccleſia rex
ſeu alii creditores quib⁹ ſic donātes ſeu alienā
tes efficaciter tenebant viris ſuis: vxores ve-
ro ⁊ liberi eoꝝdem ſuis portionib⁹ de q̄ſuetu-

dine vel de iure ipis debitis irrecuperabiliter defraudãtur. ¶ Assistentes insup languẽtibus in extremis ꝛ aliis hmõi donatiões seu alienationes fieri ꝙsulentes ꝛ temere procurãtes: ipsosq; languẽtes ꝛ alios consiliis aut suasionibus peruersis a voluntate testandi nequiter auertẽtes ex quibus liberam testamẽti factiones impediri ecclesias ꝛ alios supradictos suo iure nõ ambigitur maliciose priuari: dicteq; fraudis sue malicia ꝙscios aut sic donata siue alienata recipientes: ꝛ ad hoc consiliũ dantes: auxiliũ vel fauorẽ maioris excõicationis sentẽtiam incurrere volumus ipo facto donãtes insuper bona sua hmõi in ipsa prouincia: aut ea taliter alienãtes propter sui grauitatẽ excessus nõ obstante quacũq; absolutione ipensa a predicta snia ecclesiastica careant sepultura. ¶ Ceterum ne probationis fraudis ꝛ malicie in hac parte difficultas hanc pro-

missionē reddat inutilem: fiat minus ꝙ quociens aliqui dicte prouincie sua bona sic vt prefertur donauerit: aut alias quouis titulo alienauerit seu in quātitate tam notabili ꝙ appareat de residuo ecclesie vel creditoribus aliis ꝺ suis debitis vxoribus ꝛ liberis de suis portionibus predictis nō posse satisfieri sicut decet donatio siue alienatio huiusmodi per malitiam siue per fraudem eo ipo fieri censeatur malicie siue fraudū probatiōe vltrioꝛi minime requisita.

De peculio.

QUia pleriqꝫ ꝛ infra: Salubri prouisione decernimus ne clerici beneficiati fructus ecclesiasticos in laico feudo reponant domos ve aut possessiones laicas ad opus cōcubinarum vel filioꝝ emere presumāt nec ad opus eorum domos construant in feudo laicali. Nec etiam pecuniam sibi ministrent ad

hmōi emēda ad opus eoꝝ vt sic illis subtra-
hat occasio malignādi. ¶ Si ꝙs autē super
hoc habeat iusta ratiōe suspectꝰ nisi ad arbitri
um superiꝰ se purgauerit ipius superiꝰ
arbitrio puniat.

De testamentis.

¶ clericalis ꝛ infra. Licet legitima
v testamenta clericoꝝ bñficiatoꝝ decedē
tiū volumꝰ obseruari: nolumꝰ tamē
ꝙ cōcubinis suis aliꝙd in testamēto suo relin-
quāt. Dō si de cetero factū fuerit totū illud ar
bitrio epi in vsū ecclesie quā reperit defunctus
cōuertat. ¶ Idem in eodem.

¶ Um viris religiosis nō liceat posside
c re propriū qui se ꝛ sua pariter in ipo
religionis ingressu dño dedicarūt pre-
sentialiter statuimꝰ vt nulla psona in regula
ri ordine ꝙstituta ꝙdere testamētū pſumat: cuꝝ
nihil sui temporale habeat ꝙ transferre vale

at in dñium alienū. Pecham.

REligiosa sinceritas ꝛ infra. Statuto d Lambith quo salubriter est prouisum ne religiosi aliqui cuiuscūqz pfessiōis existāt: sint executores testamentoꝝ nisi de licētia ꝛ bo lūtate ordinarioꝝ adiiciendū duxim⁹ q̄ null⁹ religiosus pmittat executor existere alicuius testamēti nisi su⁹ supior caueat p̄ suo religio so hmōi sufficienter q̄ exequet fideliter ꝛ red dat integre rōnem de residuis si quesierint ꝛ de damnis si que per ipm emerserint loci ordina no absqz difficultate qualibet respōsur⁹ vel respōdebit. Et quia nōnulli religionis hītum deferētes: q̄uis nō fuerint executores tamē di stributores efficiunt bonoꝝ defuncti temerita te propria vel imprudētia aliena ex quo ma gnā vidim⁹ bonoꝝ lesionē hmōi peruenire.

CItē circa hmōi distributionē p̄cipim⁹ obser uari q̄ circa executionē superius ē prouisum:

ne aliter distributioni vel executioni hmõi se immiscẽant sub pena anathematis inhibentes. Vnde sufficienter cauere nequeunt se tam ab excommunicatiõe q̃ a distributione huius modi bonor̃ p̃sentis diffinitione consilii perpetuo elongatos

1 Item omnes ꝛ infra. Quia locorũ ordinarii circa insinuationẽ testamẽtorũ ꝛ commissionẽ administrationis bonorũ per cautelas exquisitas extra huiusmodi executores testamentor̃ vt ab eis eo citius pecunias extorqueant se vt dicit hactenꝰ reddiderunt onerosos. Statuimꝰ vt pro insinuatione testamẽti paupis cuiꝰ inuentarii bonor̃. CC. sterlingor̃ non exigẽt nihil penitꝰ exigẽt

STatutum bone memorie Bonifacii quandam Cantuarien̄ episcopi p̃decessoris nostri circa bona intestatorũ ascriptitiorũ aliorumq; seruilis conditionis hominũ

vltimas voluntates q̄ incipit Ceteꝝ qtingit. ꝛc. A multis indubiū reuocatis nouiter recensentes quibusdam ad id additis ꝛ aliis ab eo subtractis sub verbis infra scriptis. ¶ Decernimus sicimposterū firmiter obseruandū. Ceterū cōtingit interdū q̄ clericis aut laicis diuino iudicio decedentibus intestatis dñi feudoꝝ nō p̄mittūt debita defunctoꝝ solui de mobilibus bonis eorundem: nec in vsus vxoꝝ, suaꝝ liberorum suorum vel parentū vel aliter per dispositionem ordinariorum predicta bona p̄ ea portione que secundū consuetudinem patrie defunctos contingit permittunt distribui pro eisdem. ¶ Alii siquidem ascripticiorum et aliorum seruilis conditionis hominū necnon solutaꝝ ꝛ cōiugataꝝ mulieꝝ ꝛ suarū propriarū vxoꝝ vel etiā alioꝝ impediunt: impedire vel p̄curant facciōz liberā testamenti ꝛ executōz

ipius ꝛ dictoꝝ testātiū uolūtatē ultimā tā contra iura q̄ cōsuetudines ecclesie hactenꝰ approbatas in diuine maiestatis offensā ꝛ lesionem iuris ecclesiastici euidentem. Unde nos pñtis auctoritate cōsilii omnes ꝛ singulos in his uel eoꝝ aliquo de cetero delinquētes maiores excōmunicatiōis sñia fore decernimꝰ inodatos.

¶ Testamētis insuper coram ordinarius locorū ad quos ptinet p̄bans ꝛ approbatis hmōi testamētoꝝ p̄batio ꝛ approbatio nisi rōne laicalis feudi si id i testamēto aliquo legare cōtingit nullatenꝰ a laicis requirat. Nec impediant laici uel clerici cuiuscuis cōditionis sint impedire ue procurent: quo minꝰ testamēta ꝛ uoluntates ultimo defunctoꝝ p̄cedāt ꝛ consequētur effectū in his q̄ legari pñt de ꝙsuetudine uel de iure. Si uero sint q̄ contra hec uenire presumpserint in futuꝝ sciant pñtis auctoritate ꝙsilii maiores excōicationis sñia esse innodatos.

Ac ꝙtra eos vel alios in ꝑmissis nequiter exce
dẽtes tanꝯ ꝙtra violatores ⁊ ꝑturbatores ec-
clesiasticæ libertatũ gladũ spũalem decerni
mus exercẽdũ Inhibemus etiam ne cuiꝯ ex
ecutoꝝ testamenti cuiuscunqꝫ administrare p
mittatur de bonis alicuꝰ testatoris: nisi prius
fiat inuentariũ bonuꝫ ⁊ fidele de dictis bonis
sumptibꝰ funerariis: ⁊ circa cõfectionẽ inuen
tarii hmõi apponẽdis dũtaxat exceptis. Inus
tamẽ vero hmõi locoꝝ ordinariis tradi volu-
mus infra tempꝰ eoũ arbitrio moderandum
Et posꝯ coram ordinariis iuxta morẽ probatũ
fuerit testamentũ non ꝙmittatur aliquibus in
bonis huiusmodi executio seu administratio:
nisi talibꝰ qui debitã administratiõis sue pos-
sunt: ⁊ si oporteat sufficiẽter caueãt ac fideliter
ꝑmittãt reddere rationẽ: cui sup hoc p locoꝝ
ordinarios ꝙgrue fuerit requisiti ¶ Itẽ statui
mus ꝓtis auctoritate ꝙsilꝝ ne aliq̃ religiosi

cuiuscūqz ꝓfessionis existant sint executores testamentorum nisi hoc de ordinariorū Voluntate & licentia cōcedatur: & ꝙ de portione cōtingente etiā parochialis ecclesia ius ꝓpiat consuetum. Statuim⁹ preterea ꝙ nullus executor applicet vel appropriet de bonis defuncti: cuius testamētū exequit titulo emptionis vel aliter nisi ꝙ fuerit sibi a testatore donatū: vel inter vivos vel in suo testamēto siue vltima Voluntate relictū: aut qđ pro ipius executoris labore ordinarii arbitrio fuerit ordinatuz: vel si qđ fuerit sibi debitū a defuncto aut pro moderatis expensis siue administratōis sub pena suspēsionis ab ingressu ecclesie quā cōtra facientes incurrere volum⁹ ipo facto. Cui⁹ absolutiōez nō obtineāt donec applicata vel appropriata sibi sic indebite restituerint: & ecclesie cathedralis fabruce cuius defunct⁹ erat subditus duplum sic appropriatorum vel applicatorū

sibi ipsis soluerint de propriis suis bonis.

¶ Omnia vero & singula supradicta mãdamus p ecclesias singulas nostre Cantuarien. prouincie bina vice ãnuati solenniter publicari.

ITa quorũdam: & infra. Statuimus q̃ epi & alii inferiores ecclesiastici iudices nostre Cantuarien. prouincie de bonis clericorum beneficiatorũ quos testari posse constat de consuetudine regni Anglie seu aliorũ testandi quorũcunq; preter q̃ in casib⁹ ex presse permissis quouis quesito colore nullatenus se intermittant: sed executores testamẽtorum ipsorum libere permittant disponere d̃ eisdem. ¶ Necnon ab intestato decedentium solutis debitis eorundem bona que superetunt in pias causas et personarum decedencium consanguineis seruitoribus et ꝑpinquis seu aliis pro defunctorum animarum salute distribuant & conuertant:

nihil inde sibi retento nisi forsan aliqd rationabile per ipor ordinationē laborē fuerit retinendum sub pena suspensionis ab ingressu ecclesie ꝑ ecclesiasticos iudices in ꝙtrariū facientes incurrere volumꝰ ipo facto donec de premissis satisfecerit competenter. Idem

No A Deo quorundā ꝛ infra. Statuimus vt probatione vel approbatione seu insinuatione testamētorū quorūcunqꝫ nihil p epos seu alios ordinarios capiatur oīno p cleri cos: tñ scribentes insinuationē huiusmodi sex denarios: duxat recipi permittimꝰ pro laborē. Dō si aliqd inuentariū bonorum cuiscūqꝫ defuncti in compoto ad .xxx. solidorū summaꝫ reperiatur excredere qō tñ ad centū solidos minime extendatur p compoto: ꝛ agendis omnibus circa ipsū acquietanciarumqꝫ litteris: seu aliis ꝙbuscunqꝫ epi aut ordinarii seu deputati ab eis ꝛ audiētes compotū vel ministri alii cō

[illegible] solucam ꝛ:

poto huiusmodi attēdentes vltra .vii. denarios recipere non presumāt. Si vero .C. solid. sūmam aut vltra minus tamē .xx. liberis dicta ǫtineāt inuētaria compotis intēdētes ⁊ alii predicti pro ipsoꝝ labore ac acquietāciaꝝ litteris ⁊ aliis supradictis truī solidoꝝ preptione penitus sint ǫtenti. Sed si .xx. libras aut vltra: minus tñ sexaginta libus vltra quinq; solid. pro labore litteris ⁊ scripturis nō admittāt Si vero .lx. libraꝝ aut amplꝰ: minꝰ tamen centū libraꝝ sūmam attingāt huiusmodi inuentaria decē solidos pro p̄missis recipiāt: ⁊ si non vltra summā cētum libraꝝ vel amplꝰ dicta ǫtineant inuētaria: aut amplius: minus tamē centū quinquaginta libraꝝ summā contineāt vltra .xx. solid. p predictis recipere non presumāt. Sicq; ad vlteriora ⁊ cēsue procedēdo p singulis q̄nquaginta libus excrescentibus p̄ter ⁊ vltra dictos .xx. solid. alios decez

recipiant ꝛ nō magis. Clericis tñ pro singulis acꝯetāciaꝝ litteris quas scribunt in hac parte vltra ꝓmissos sex denarios accipe nō ꝓmittimus ꝓ labore. Si vero q̄q̄ in aliquo casuū ꝓdictoꝝ vltra sūmā ꝓtaxatā quauis cautela i pecunia numerata seu reb⁹ aliis ꝙtingat accipere duplū ei⁹ qđ recipit vltra fabrice cathedralis ecclesie loci infra mensē reddere teneatur. Alioq̄n extunc epi duplū ipm vltra ꝓdictū ipse restituere differētes sciant ingressuꝝ ecclesie eis esse interdictū. Inferiores vero ab officio ꝛ beneficio nouerint se suspensos quousq; de duplo hmōi dictis cathedralibus ecclesiis plenam satisfactionē ipendant. In ipsa vero ꝓbatiōe approbatione ꝛ insinuatiōe testamētoꝝ quoꝝ cūq; vel postea aut ante administratiōis compotoꝝ redditiones fideliter factas acquietancia rum littere testamētoꝝ executoribus nullatenus concedātur sub pena suspensionis ab in-

gressu ecclesie p sex mēses quā cōtrafacientes incurrere volumus ipso facto.

De sepulturis.

QVia sepe ꝛ infra. Statuimus in nra ppuncia ꝙ peractis a viris ecclesiasticis mortuoꝝ memoriis nulli in priuatis domibus in q̄bus mortuoꝝ corpora vsqꝫ ad sepulturā frequēter requiescāt de cetero receptentur ad q̄suetas nocturnas vigilias p̄agendas defunctoꝝ amicis: propinquis ꝛ alijs forsan qui psalteria dicere p defūctis voluerit dūtaxat exceptis sub pena maioris excōicatiōis ꝙ contra p̄missa vigilias facientes hmōi ꝛ receptatores taliter vigilancium nō imerito potuerit formidare. ¶ De sepulturis.

¶ De parochijs. De decimis ꝛ oblationib⁹.

VIa inter rectores ecclesiaꝝ ꝛ parochianos suos lites cupimus extinguere que frequenter oriuntur.

Statum⁹ q; si decedēs tria ad min⁹ vel plura habuerit optimo cui de iure fuerit debitum reseruato ecclesie sue a qua recepit sacramēta dum viueret meli⁹ post optimū reseruet.

De parochiis.

a Dinstar patrisfamilias euangelici plures oparios in vineā suā mittentis: vt qđ vnus nō valeat explere sollicitudo pficeret plurimoq; sīgaliter diffinim⁹ vt i singulis parochialib⁹ ecclesiis quaq; ē parochia diffusa duo sint vel tres pbyteri pensata pariter magnitudine parochie ⁊ ecclesie facultate. Ne forte qđ absit egrotante vno pbytero vel debilitato parochianis infirmātibus aut diuinis officiis volētibus interesse officia dīna subtrahant vel negent sacramēta ecclesiastica.

Ltissim⁹ de terra. ⁊ infra. Nullus cō

a munionē pbeat parochiano alterius sacerdotis sine ipius licētia māifesta

Quã ordinationẽ nõ intẽdim⁹ ad pegrinãtes extendere: nec necessitatis casui derogare.

De decimis ⁊ oblationib⁹

QVia qui ã maledictionis filii in nubẽtium solẽnis purificatiõib⁹ mulieru⁹ mortuo⁹ exequiis ⁊ aliis in quib⁹ ipe domin⁹ in ministro⁹ suo⁹ personis solebat oblationũ libamine populariter honorari ad vni⁹ denarii vel alterius modice quãtitatis oblationem populi deuotionẽ restringere sunt moliti residuũ oblationis fidelium suis ꝓlibito vel alienis vsibus multocies applicãtes. Alii vero attendẽtes ꝙ domin⁹ omnipotẽs cuius est terra ⁊ plenitudo eius ⁊ vniuersi qui habitant in ea decimas in signũ vniuersalis dominii sibi reddi ꝓcepit ⁊ ꝓ suo cultu eisdẽ clericis assignauit. Aliquãdo malicioſe impediunt impedire: vel facũt vel ꝓcurant viros ecclesiasticos: ad quos spectat ꝓceptio decia⁹ eoꝝ vel seruitores:

quo min⁹ liberū ingressū ꝛ egressū in prędia ꝛ a prędiis de ꝯibus hm̄oi decime ꝓueniūt habere ꝑñt pro ip̄is decimis colligēdis: custodiēdis vel quo voluerint abducēdis. Alii etiam nisi prius cyrothece vel ꝯcligē seu ꝯcp aliud eis denī seu promittātur decimas hm̄oi asportant ꝛ cōsumunt asportari ꝙsumi ve faciūt seu ali qđ dammū inferūt ve faciūt in eisdē. ¶ Nos igitur ꝓuersoꝝ dānabilibus ꝙsiliis salubre remediū apponere cupiētes nihil nouū statuentes sed antiquorū canonū statuta in mediū decētes vniuersos ꝛ singulos hm̄oi instigatores impeditores: ꝛ alios supradictos ꝑ quorū nephandas machinationes ecclesiis ꝛ earū rectoribus vel vicariis aut ministris quicp dammi infertur aut subtrahitur honoris aut cōmodi ꝙsueti. ¶ Presentis declaratiōe consilū declaramus ꝛ pronunciamus omnes ꝛ singulos in

premissis vel eorum aliquo imposterum delinquentes vinculo maioris excõmunicatiõis in uolui reseruata dioc̃esano loci eorum absolutione preterq̃ in mortis articulo quousq; eorũ ministerio incõtrarium laborantium ecclesiis fuerit populatis deuotio efficaciter restituta ac viris ecclesiasticis sic lesis de huiusmodi excessibus plenarie fuerit satisfactum.

ERroris damnabilis deuio execrati sua rum animarũ exitia nõ deuitant dũ frugum suarum decimam garbam soluẽtes pro labore metentibus ea minime computata nõ absq; errore calculi pro decima vndecimã soluãt garbam contendentes se mercennariis de frugibus non decimatis posse pro autumnali labore potissime ante decimationem soluere mercedem noui testamenti et veteris imperium contemnentes

Quoꝝdã etiã laicaꝝ ſuꝑſticioſa malicia no-
uiter ad inuent q garbas aliquas decimales
nõ tamẽ ſignatas ꝑ decimis in ſuis terris di-
mittũt inſeruiẽtes Biroꝝ eccleſiaſticoꝝ gar-
bas aut alias res de decimis ſic dimiſſis nole
decime abducẽtes ⁊ aſportãtes vt inſceleratos
exclamẽt eoſqz areſtari ſeu attachiari faciũt:
ſicut fures ac ipos ⁊ ipſorum dominos propter
aſportatiõem ⁊ abductiõez decimarũ hmõi in
feſtãt ⁊ multipliciter inquietãt: ipoũ etiã aliq
pro eo q garbaꝝ ⁊ feni ſeu rerũ aliarumdeci
me ꝑ ſolũ eoꝝ ducũtur Biros eccleſiaſticos et
eoꝝ miniſtros i foro ſeculari implacitãt ⁊ gra
nibus fatigãt laboriꝫ ⁊ expenſis. Aliꝫ ꝑterea
Bias ⁊ itinera i ꝑdia ⁊ a prediis per q decimas
oportet ſeu ipſe ꝙſueuerũt abduci difficilia ⁊ ꝑ
lõgos circuit⁹ remota exhibent: ⁊ ꝑ ea tm̃ de-
cimas ducẽtes ſinũt tranſire ſeu duci Behicula
difficulter cõtra eccleſiaſticã libertatẽ. Quidã

insup garbas expositas ꝛ assignatas pro de-
ama nõ permittũt a suis terris abduci: ꝓdiu
ꝺequa in illis de bladis remanet eorũdem: sed
sæpe ter tollerãt a suis ꝛ aliox aialibus conte-
ti ꝛ cõsumi. Ac circa decimax pstationẽ cellecti
onẽ ꝛ abductionẽ eax impedimẽta multimo-
da inferũt ꝛ inferri faciũt ac procurãt in liber
tatẽ ac iurũ ecclesiasticorũ violationẽ ꝛ preiu
diũ manifestũ suarũq; dispendiũ animarũ.
¶ Nos igitur peruersox huiꝰ conatibꝰ ꝛ ausi
bus damnabilibus salutare remedio cupien-
tes occurrere omẽs ꝛ singulos ex nũc i pmissis
vel aliquibꝰ eox in nostra prouncia excedẽ
tes ac illicita supradicta vel eox aliquod fieri
mãdãtes seu etiam procurãtes nole ve suo fa
cta rata ꝛ accepta habẽtes quox nephãdis ma
chinatiõibus iuri seu cõsuetudini approbate:
ac libertate ecclesiastice quicq; subtrahitur seu
aliqd iniurie damni vel molestie inferꝛ cõtra

libertatẽ pñtis deliberatiõe cõsilij pronũciam⁹ Vinculo excõicationis maioris innodati. Eoꝝ qꝫ absolutionẽ diacesanis locorũ ptẽrq⁹ mortis articulo spẽaliter reseruamus.

q Uamq⁹ exsoluẽtib⁹ ꝑbene decimas deus frugũ oim habundãtia ⁊ possessionũ promiserit ũbertatẽ. Tamẽ dolenter referim⁹ q⁹ nõnulli nostre prouincie cõtra testamẽti ueteris atqꝫ noui doctrinã de siluis suis ceduis ⁊ lignis arborũ ceduarũ ẽ exilis circa que min⁹ q⁹ circa fruct⁹ agrorũ laboris impendiunt decimas deo ⁊ ecclesijs quib⁹ debẽt notorie propter hoc q⁹ in ꝑteritũ ipsas nõ dederũt: soluere ꝙtradicũt q⁹ estimãt idcirco licere q⁹ legẽ moris de lõga inualuisse cõsuetudine arbitrãtur. Indubiũ ⁊ reuocãtes ꝙ silua cedua sit censẽda. Nos igit̃ aduertẽtes q⁹ si sua portione sic etiã defraudata diuine crimẽ ꝓpterea non minuit̃ sed augetur ac fames ac penuria om

niũq3 rerũ egestas oppriműt bñ decimas non
soluentes: huius declaramus prouisione cõsi-
lii siluã ceduam ilkã fore que cuiuscũq3 gene-
ris arboris existẽs in hoc habeť vt cedať: aut ẽ
habilis ad cedendũ Et que etiã succisa rursus
ex stipitib⁹ aut radicib⁹ renascit: ac ex ea de-
cimã vtpote realẽ ⁊ predialẽ baptismalib⁹ seu
matricib⁹ ecclesiis psoluẽdã. Nec nõ siluarũ
possessores hmõi ad prestationẽ decimaruz li-
gnorũ ipsorũ exaisoũ in eis sicut feu ⁊ blado
rum omni censura ecclesiastica fore canonice
compellendos.

IN moderate temeritatis: et infra. Vn
de ꝑsentis deliberatione consilii quoscunq3 lai
cos collationes oblationes in ecclesias vel ca-
pellis aut cuiusuis eorum portiu cimiterio:
vel quocunq3 loco alio diuino intuitu in no-
stra factas vel faciendas prouincia occupan-
tes auferentes seu disponentes: quouismodo

de ipſis preteptu etiam cuiuſuis operis con;
ſuetudinis alioꝝe colore niſi de cõſenſu eccle;
ſiaſticarum ꝑſonarum ad quas oblationum
hmõi ẽyecutio pertinet ⁊ ex cauſa ſufficienti ⁊
legitima ꝑ ẽpm loci primit⁹ approbãda ecipſo
maioris excõicatõis ſñia decernim⁹ ſubiacere

Dia propter diuerſas ꝙſuetudines in
q petẽdo decimas ꝑ diuerſas eccleſias in
ter rectores eccleſiaꝝ et parochianas
ſuos rixas ⁊ cõtẽtiões ſcãda a ⁊ odia ꝑ maxi
me multociẽs oriunt. Volum⁹ ⁊ ſtatuimus ꝙ
in cũctis eccleſiis ⁊ ꝑ Cantuarien̄ prouinciaꝫ
cõſtitutis vniformis ſit petitio decimarũ ⁊ pra
uẽtuũ eccleſiarũ. In primis volum⁹ ꝙ decime
de frugib⁹ ⁊ fructib⁹ nõ deductis expenſis in;
tegre ⁊ ſine diminutõe aliqua ꝑſoluãtur: et de
fructib⁹ arborũ ⁊ de ſeminib⁹ oĩbus ac de hey;
bis hortorũ niſi parochiani competẽtẽ pro dec
mis talib⁹ voluerit facere redemptionem.

Volum⁹ etiam ⁊ statuim⁹ q̄ decime feni vbi-
cūq; crescant siue in chyminis siue in magnis
pratis siue in paruis ⁊ prout expedit ecclesie q̄
soluant. ¶ De nutrimentis aūt animalū sc̄z
de agnis statuim⁹ q̄ pro sex agnis ⁊ infra sex
oboli dent̄ pro decima. Si septē sint agni i nu-
mero septimus agnus det̄ pro decima rectori:
ita tm̄ q̄ rector ecclesie a̅ septimū agnū recipit:
det parochiano a quo decimā illā percipit tres
obolo in recōpensationē. Qui octauū; recipit
det denarū parochiano. Qui vero nonū reci-
pit det obolo parochiano suo vel expectet re-
ctor vsq; ad alterū annū doner plenarie deci-
mū agnū recipe possit si maluerit. Et si ita ex
pectaret semp exigat secūdū agnū meliorem
vel tercīū ad min⁹ de agnis secūdi agni: ⁊ hoc
pro expectatione primi anni: ⁊ ita ē intelligē-
dū de decima lane ⁊ porcellis. Sed si oues ali
bim hyeme alibi in estate nutriant: decima ē

diuidẽda. Similiter si q̃s medio tempore ẽme rit vel vẽdiderit oues ⁊ certũ sit de qua paro-chia venerit: decima earũdem est diuidẽda: si-cut de re que sequitur duo domicilia. Si autẽ incertũ sit habeat illa ecclesia totam decimaz infra cui⁹ limites tempore tonsionis inuenit Oues de lacte vero: volum⁹ q̃ decima solua tur dũ durat vicz de caseo tẽpore suo ⁊ de lacte in autũpno ⁊ hyeme nisi parochiani de talib⁹ voluerint facere redemptionẽ ⁊ hoc cõpetẽtem ad valorẽ decie ⁊ cõmodũ ecclesia de prouenti bus molendinoz: volum⁹ q̃ decime integre ⁊ fideliter soluãtur. De pasturis aũt ⁊ pascuis tam de cõmunib⁹ q̃ nõ cõmunib⁹ statuim⁹ q̃ decime fideliter ꝓsoluãtur: ⁊ hoc per numeruz animaliũ ⁊ dierum vt expedit ecclesiis. De pi scationib⁹ ⁊ apibus sicut de omnibus aliis bo nis iuste acquisitis que renouãtur per annum statuim⁹ q̃ decime soluantur ⁊ exigãtur debi

to modo. De prouentibus vero mokẽdinou⁊ volum⁹ q⁹ decima exigatur ⁊ soluatur ad valorẽ ꝓuentuũ: nisi deinde faciant redemptiõe⁊ Statum⁹ etiã q⁹ decime ꝑsonales soluantur de artificib⁹ ⁊ mercatorib⁹: sc⁊ de lucro negociacionis similiter de carpẽtariis ⁊ fabris textorib⁹ pandoxatorib⁹ ⁊ omnibus aliis stipendiariis ac operariis vt videlicet dent decima⁊ de stipendiis suis nisi stipendiarii ipsi aliquid certum velint dare ad opus vel ad lumen ecclesie si rectori ipsius ecclesie placuerit. In petitione autem principalis legati: volum⁹ q⁹ cõsuetudo prouincie cum possessione ecclesie obseruetur: ita tamẽ q⁹ rector ecclesie si fuerit vel vicarius petitione sua vel capellanus annu⁹ deũ in petitione illa habeat ꝓ oculis Et⁊ quoniã inueniũtur multi sponte decimas dare volentes; statuimus q⁹ parochiani moneantur

primo secũdo ꝛ tercio vt decimas deo ꝛ ecclesie fideliter soluãt q si se nõ emẽdauerint primo ab ingressu ecclesie suspẽdant: ꝛ demũ ad solutionẽ decimaꝝ per censurã ecclesiasticam si necesse fuerit cõpellant. Si aũt dicte suspensionis relaxationẽ vel absolutionẽ pecierit ad ordinariũ loci mittant absoluẽdi ꝛ debito modo puniendi. Rectores aũt ecclesiaꝝ seu vicarii siue capellani annui qui p̃dictas decimas p̃ dicto modo seu propter formidinẽ hominum seu fauorem timore dei postposito vt p̃dictum est cũ effectu nõ petierint pena suspensiõis innodant ipso facto donec dimidiã marcham argenti pro sua inobedientia archidiacono loci p̃ soluant.

¶ Doniã vt audiuim⁹ sup decimis: vt nutrimẽtis aĩ alium inter ecclesiarũ rectores propter ãmonitiões pecoꝝ ad diuersa rũ parochiaꝝ pasturas diuersis anni tẽporib⁹

cõtenciones multimode sepius oriuntur. Nos viam pacis ꝓparare volẽtes statuendo diffinimus ꝛ diffiniẽdo statuim⁹ ꝙ ad ecclesias i qua nũ parochus oues a tẽpore tonsionis vsq; ad festũ sancti Martini in hyeme cõtinue pascãtur ꝛ cubant decimã lane ꝛ casei ꝛ lactis eiusdem temporis licet postmodũ ammote fuerit ab illa parochia ꝛ alibi tondeantintegre persoluat. Et ne fraus fiat in causa ꝑmissa precipimus ꝙ anteꝙ oues ãmoueãtur a pasturis vel etiã distrahuntur ecclesiaꝝ rectorib⁹ sufficienter de soluẽda decima caueatur. ¶ Ꝺ si infra ꝑdictũ tempus ad diuersaꝝ parochiaruꝫ pasturã transferãtur: quelibet ecclesia ꝓ rata temporis porcione ꝓcipiat decimã eorũdem: minori triginta dierũ spacio in rata temporis minime cõputãdo. Si vero p totũ ꝑdictũ tempus cubent in vna parochia ꝛ cõtinue pascantur in alia inter ipsaꝝ ecclesiaꝝ: rectores decia

diuidatur. Q̃ si post festū sancti martini ducãtur ad pascua aliena: ⁊ vsq; ad tempꝰ tonsionis in vna vel diuersis parochiis siue i propriis pascuis dominoꝝ suoꝝ siue alterius cuiuscũq; pascãtur habita ratione ad numerum ouiũ pascua estimẽtur: ⁊ scõm estimationẽ pascuaꝝ ab eoꝝ dominis exigantur decime.

Nota. ¶ Decima vero lactis ⁊ casei de vaccis et capris prouenięs vbi cubant ⁊ pascãtur ibi soluatur. Alioquin si cubant in vna parochia: et pascãtur in alia: decima inter rectores diuidatur oĩno. Agni vero edi vituli: pulli: ⁊ equi habita rõne ad diuersa loca vbi gignũtur ouuntur ⁊ nutriunt ⁊ ad moram q̃ traxerint i eisdem ptcularĩter decimen̄t. Quid vero ꝓ decima debeat vbi lac ꝓpter paupertatẽ vaccarũ vel ouiũ ad caseũ faciẽdũ nõ sufficit. Et q̃d ꝓ agnis vitulis ⁊ pullis eq̃nis vellerib⁹: aucis: aut alijs hmõi: de q̃bus ꝓpter eoꝝ modicitatẽ

decima certa dari nõ potest consuetudini locorum duximus relinquendũ. ¶ Item precipimus ꝙ si quis post festũ sancti Martini oues occiderit: vel si oues quouis casu fortuito morianꝰ: decimam legitimam parochiali ecclesie soluere nõ postponat. Et si oues extranee alicuius in parochia tondeantꝰ: decima lane ibidez tradatur rectori ecclesie per se fideliter cõseruãdũ nisi sufficiẽter doceri possit ꝙ ꝑ decima sit alibi satisfactũ: vt solutionẽ ibi faciendã modo legitimo valeat impedire.

¶ Sancta ecclesia: ꝛ infra. Cũ sacro eloquio iubente de omnibꝰ que nouantꝰ per annũ ꝛ nullo tẽpore excluso fideles decime sint cũ omni integritate absqz diminutiõe soluẽde liceatqz vnicuiqz capellano parochialis: rectore siue vicario parochianos suos ꝑ censuram ecclesiasticã ad solutionez decimarum cõpellere. Dibꝰ ꝛ singulis rectoribꝰ vicariis:

ꝛ capellanis parochialibus et ecclesiarum pa-
rochialiū curatis per nostrā prouinciā consti-
tutis in virtute obediencie mandam⁹ firmi-
ter iniungētes quaten⁹ diligēter moneāt ꝛ effi-
caciter inducāt: ꝛ quilibet ipsorum in parochia
sua moneat ꝛ inducat q̄ dicti parochiani oīs
ꝛ singuli integre ꝛ sine diminutiōe decimas in
ferius annotatas suis ecclesiis p̄soluant: vi-
delicz decimā lactis a primo tēpore sue inouationis:
tam in mense Augusti q̄ in aliis mensibus de
p̄uētib⁹ etiam boscoruz pannagiis siluarum
Warrennaꝝ aucupucii ꝛ ceteroꝝ si vendant:
vinarioū piscarioꝝ fluminū stagnoꝝ arboꝝ
pecorum columbaꝝ semini fructuū ꝛ bestiaꝝ
ortoū: curtilegioꝝ lani ꝛ limi vini grani turno
rū: in locis vbi fabricant ꝛ fodiūtur cignoruz
ꝛ capomū: aucoꝝ ꝛ anatū ouoꝝ cuniculoū che
rucioū agrorum: apū mellis ꝛ cere p̄uentui
molendinoꝝ: venacionū artificioꝝ ꝛ negocia-

cionū nec nō ꝛ agnoꝝ vitulorū pullorꝝ equorꝝ
ſcōm verū valorē ꝛ omniū ꝓuentuū rer alia
rum de cetero ſatiſfaciāt competēter eccleſiis q̄
bus de iure teneātur nullis expenſis rōne pre-
ſtationis decimarū deductis ſeu retētis niſi tm̄
de preſtatione decimarū artificioꝝ ꝛ negocia-
cionū. Dō ſi monitōibus ſuis parere contem-
pſerint ꝑ ſuſpenſionis excōicationis ꝛ inter-
dicti ſnias eos ad preſtationē ꝑdictarū decima-
rum compellant.

De regularib⁹

QVia nōnumq̄ ꝛ infra Monachi infra
xviii. annū nō recipiātur niſi vrgens
neceſſitas: vel euidēs vtilitas inducat

SAnctimoniales plurime ꝛ infra. Mo-
niales que q̄ in tm̄ decipiūtur vt cum
fuerit legitime ꝛ doli capaces poſtq̄ vltra an
num inter moniales monaſtice viverint: pu-
tāt ſe non eſſe profeſſas: ac ſibi licet redire ad

seculū p eo q benedictionē epalem cū solennitate voci emissi minime receperit. ¶ Nos vero hmōi errores excludentes pīntis auctoritate cōsilii declaram⁹ eas ipo facto pfessas exisere reputandas: postq; vltra vnū annū vitam sponte in collegio duxerit regularem. adeo vt ad seculū redire nullaten⁹ pmittant: nihilomi nus ab epis cū solēnitate debita consecrandas suo tēpore vel velādas. ¶ Idem etiā quantū ad pfessionis vinculū sentim⁹ de monachis ꝛ religiosis aliis q̄buscūqz si nihil obsistat canoni cū: ꝛ eos si vltra annū religionis habitū in monasterio sponte detulerint: ꝛ ipso reiecto ad seculū redierint: esse sicut apostatas ab ecclesiasticis beneficiis repellendas: ꝛ ad repetenda sua monasteria scōm iuris exigenciam oppellendos: de quib⁹ fiat diligens m̄sitio per archidiaconos q̄m multos hmōi sub omino velkere lupinū animū nouim⁹ palliare.

De voto ꝛ voti redemptione.

QUia iuxta scripture testimonium vota nostra deo tenemur salubriter reddere que vouem⁹. Decernimus annectendū vt ipi formam professionis in sua cōsecratione prolatā bis in anno coram se legi faciat diligēter vt tanto melius sponsionis propie recordent q̄nto sepi⁹ fuerit eor auribꝰ inculcata.

PRecipimus vt sacerdotes moneant sepe populum ꝛ maxime mulieres ne faciant vota sua nisi cum deliberatione ꝛ cōsensu virorū suorū ꝛ consilio sacerdotū.

De statu regulariū.

VT rectius gerantur omnia si exterior administratio claustraliū respondeat vite quiete. Statuimus vt tā obediēciales rerū monasteriī q̄ plati maiores q̄ter vel bis in āno ad min⁹ corā fratribꝰ a quentu ad hoc

deputatis vel corā supioribꝰ iuxta monaste
riū ꝙsuetudinē reddāt de receptis ꝛ expēsis om
nibus rationē: ad hoc tñ illos prefatos ex ista
cōstitutione nolumꝰ obligari qui possessiones
habēt a monachis vel canonicis regularibꝰ se
paratis.

¶ Via nōnūꝙ serpēs antiquꝰ qui iugi
ter sedet i insidiis sanctis viris quan
to magis eos inueniat solitarios ꝛ abs qz cōso
latiōe mutua quersātes: tāto facilius interdū
eos suis insultibꝰ obruit ꝛ ꝙfūdit prouida deli
beratione statuimꝰ vt tā monachi ꝙ canoni
ci regulares ꝛ monales in vno dormitorio pa
riter dormiāt ꝛ quiescāt singulis personis: sin
gulis lectis assignatis. In vno etiā refectorio
simul edāt: neqz ꝑ se cuilibet sed cōuictum o
nibus victualia ꝓpararent: nec singulis eorū
pro vestibus denarii tribuant: sed talia ꝑ cer
tas ꝑsonas ad hoc deputatas: puta camerari

os ꝙ camerarias suas diligēter expediātur: ꝙ
vel que sicut bona ꝙ facultates dom⁹ sustinu
erint eis indumēta ministrēt. Et cum noua
tradāt vetera ab eis recipiātur indumēta que
in vsus pauperū vel alias necessitates de con
silio abbatis vel abbatisse: prious vel priouis
se quertātur. Camerario vel camerarie nō li
ceat alicui monacho vel canonico vel monia
li dare denarios vel ad aliquid aliud pro ve
stimētis. Sed nec monacho vel canonico vel
moniali liceat aliquid recipe. Et si fecerint et
camerarius ab officio suo deponatur ꝙ mona
chus vel canonicus seu monialis illo āno no
uis careat indumētis.

a Dhec qm̄ sexū muliebrē ꝙtra versu
ciam hostis antiqui minus fortē mul
tiplici remedio necesse est efficaciter cōmuniri.
Decernim⁹ vt moniales ꝙ cetere mulieres di
uino cultui dedicate velum vel peplum setica

nō habeāt: nec in' velo acus argenteas aut aureas audeāt deportare. nec ipe nec mōachi nec canonici regulares habeāt zonas sericas vel auri vel argēti ornatū habētes. Nec birreto vel alio pāno irregulari de cetero vtantur. Vestiātur etiā iuxta dimensionē corporum vestes suas: ita q̄ longitudinē corporis nō excedant: sed pede sicut decet supertecto sufficiat eis cuz Joseph indui veste talari. Et sola monialis cōsecrata deferat anulū & vno solo sit cōtenta Si qui autem cōtra hanc prohibitionē venire presūpserint: & cōmoniti se nō correxerint regulari subiaceāt disciplīe.

¶ Secūdū canonicas sanctiones abbatib⁹ a quibus minores vtendi normam habēt assumere super honesta cōuersatione testium copiosus suffragetur. Decernimus vt ipsi capellanos suos vel

aliquē illorum ſingulis mutent annis. Qui autem habet tantū vnum muter ſimiliter niſi neceſſaria cauſa ſubfuerit. Quatm⁹ ſi de vita eorum qđ abſit contra eos ſcandalū oriatur: tanto plures innocentie ſue habeant teſtes: quanto eorum vita plurib⁹ innoteſcit

IN hibemus ne moniales infra ſepta domorum ſuar̄ preter neceſſarios ſeruientes ad cohabitandū mulieres recipiāt niſi epiſcopi dioceſani accedat cōſenſus. Item tam a monachis q̄ a canonicis regularib⁹ et monialibus ſilenciū precipimus obſeruari tē poubus ꝛ locis cōſtitutis: nec viris aut mulieribus abſq; licētia ſuperiorus egredi liceat ſepta dom⁹. Nec ſine certa cauſa ꝛ honeſta egrediendi eis licētia cōcedatur. Ita q̄ nulli claſtraliū cā recreatōis aut viſitādi pentes pateat aditꝰ eqeūdi niſi taliſ fortefuerit d̄ quo nihil

ſuiſtriū poſſit aut debeat merito ſuſpicari qui etiam ſemper collegam ſecuꝫ habeat. Et quo ciēs alicui expeūdi licētia cōceditur certus dies eidem in quo redire debeat prefiguratur. Hoc quoqꝫ volumꝰ obſeruari vt vbicunqꝫ ꝓpter exceſſum alicuiꝰ ſi viderit eps vel abbas vel priorꝫ quentualis nō habens abbatem expedire vt quis ad tempus alibi moretur ad domū aliam religionis eiuſdem in eodē epatu tranſferatur ſi neceſſe fuerit ad aliuꝫ etiā epatum dirigatur: ꝛ per dioceſanū compellatur admitti qui ibi ſubiaceat in omnibus regulari diſcipline. Ita vt ſi ex mora ipius eccleſia in qua moratur videatur grauata viceuerſa mittat aliquē de ſuis collegis qui interim morā faciant in monaſterio delinquētis: nec prius rediens ille qui deliquit in domū ſuam recipiatur ꝙ ſi plene de cōmiſſo penituerint: ꝛ tūc ꝓ ſuuꝫ ſuperiorē reuocetur. Si aūt monaſteriū in quo

moratur delinqñs neminē uersa uice mittere uoluerit ad monasteriū delinqñtis monasterium a quo uenit sibi ministret uestes

Omnē autē singularitatē interdicimus: in refectorio ut cibus aliter unus q̄ alteri p̄paretur. Sed qui p̄est p̄uideat ut sibi interdū talia p̄parare de quib⁹ alior debilitas uel infirmitas preut sibi uiderit expedire ualeat releuari. Omnia aūt uictualia religiosis apponēda sine subtractione aliqua eis apponāt̄ur tam in cōuentu q̄ alibi ubi reficiuntur. Et de omnib⁹ appositis totū residuum sine diminutione aliqua cedat in elemosynam per elemosynam simul egētibus erogandum. ita q̄ nec abbas: nec prior: nec elemosinarius posset cōtra hoc dispensare. Et q̄cunq; statutū istud uel idem de indumētis admittere uel obseruare noluerit: si sacerdos fuerit a celebratiōe diuinor: Si minoris ordinis uel mo-

nialis a cōione corporis ꝙpi ꝟsq; ad satisfactionē firmiter suspēdatur. Itez prohibemus ne alique moniales singulariter in refectoriis comedant carnes in quibus nō solēt cōmuniter carnes comedere. Ad hoc ꝑ nullā societatē ꝟel confederationē admittat monachus in alteri⁹ monasteriū ad morā faciēdam nisi cū litteris epi sui ꝟel abbatis ꝟel prioris quentualis non habentē abbatē. Idē inter canonicos regulares ⁊ moniales ꝟolum⁹ obseruari: prouideāt etiā epi quot moniales oībus necessariis sustē tari possūt de bonis monasterii: nec sustineāt ꝟltra illum numerū aliquā admitti. Nec etiā recipiat aliqua postq̄ redacte fuerīt ad numerū illum: ⁊ hoc firmiter statuim⁹ auctoritate ꝑsentis consilii. Si autem de cetero contra hāc formam aliquam contingat admitti tam abbatissa q̄ priorissa deponantur. Idem de ma

gistris et prioribus: moniales: custodientibus: si contra hanc formam moniales admiserint duximus statuendū. Clerici aūt vel laici frequētem nō habeant accessum ad claustrū monialium sine rationabili causa.

q Uoniā inter alia vicia impetus gule solet nō mediocriter p̄capue viros ecclesiasticos infestare decernim⁹ vt ner monachi: nec canonici regulares nisi horis statutis potatiōi aut cōmessatiōi p̄sumāt vacare Ꝺz q̄ vero sitierīt impetrata licēcia regulariter refecto rūi introeāt: ⁊ sic necessitati sue subueniāt non vt cōsulāt voluptati. Ab hac aūt generalitate infirmos excipim⁹ ⁊ eos q̄ sūt in obsequio p̄latoꝝ. Ad hoc statuim⁹ vt cū ratione debilitatis vel alia iusta de cā monachi seorsum in misericordia ꝑmorant̄ semp ad mīn⁹ habeant secū duos seniores qui aliorum leuitatem debita

correctione cōpescāt: & qui postmodū in capitulo testificētur qualiter in mīa fuerīt quersati. Idē etiā inter canonicos regulares & moniales volum⁹ obseruari.

SAncte moniales plurime inuagatiōis vicio delectātes: Dyne exēmplo in cōsimile corruptiōis scādalo: imo lōge pniciosi⁹ assidue plabūtur. Cui piculo prouidētes magis optātes earū saluti cōsulere q̄ vanis earūdem desideriis cōplacere sub pena excōicationis: totaliter inhibemus ne qua illarū etiaz aī soca nedū sola apud parētes vel affines quēcāiqz fame vel eminēcie vel religiōis existant vltra dies naturales cā recreationis phendinare: seu pro quacūq; necessitate vel occasiōe vltra sex dies cessante infirmitate p̄sumat cōmorari nisi loco⁹ epis aliud aliquotiēs ex causa necessaria videatur: de qua eaz cōsciencias in tremēdo iudicio oneram⁹. Hanc autē ordi-

nationē ad illas nō extendimus que exterius
cogūtur mendicare sibi necessaria dū mēdicāt

De religiosis domibus

p Lures inuenimus religiosas domos
ordinis sancti Augustini que pro eo
q olim q̄busdā matricibus ecclesiis vltra ma
rinis adhereāt: a q̄bus modo imo iā diuturno
tempore sepate noscūtur occasiōe quarūdam
cerimoniarū a dictis matricibus domibus rece
ptarū per quas discrepāt a ceteris eiusdē ordi-
nis domibus in Cantuarien. prouincia cōstitu-
tutis nō queniūt in capitulo generali cū cete-
ris singulis triēnijs iuxta ḡsilium generale cele
brādum. Et q̄ turpis est pars q̄ nō conuenit
suo toto statuimus vt de cetero hmōi oēs do-
mus salua cerimoniarū suarū obseruācia spe-
cialiter moneātur per locorū ep̄os vt cōueniāt
cū alijs canonicis in capitulo generali de regi-
mine ⁊ reformatiōe ordinis cōiter tractaturi:

Gregory Lord o Bryanston i iii

Vel si inter eos ꝙtum ad substãcialia religionis sue sit notabilis diuersitas sibi ipis sepati: ꝙstituant capitulũ generale alioquin hoc facere p censurã ecclesiasticam compellãtur.

Quoniã religionũ imminens diuersitas grauamen in ecclesia dei confusionẽ inducit. Precipim⁹ ꝙ qui volunt domũ hospitalem seu ꝙnodotiũ fundare de nouo regulã ⁊ institutionẽ a loci ordinarii accipiãt: secũdum quã viuãt regulariter ⁊ religiose.

Ad hec districtius inhibemus ne inclusi vel incluse constituantur alicui sine licẽcia loci dioc̃esani epi spẽali pẽsatis locis moribꝰ ⁊ qualitate ꝓsonaꝝ: ⁊ vnde debeãt sustentari i domibꝰ ⁊ eorum ꝓsone seculares nulla tenus hospitẽtur sine honesta causa ⁊ manifesta.

De iure patronatus.

Quum secũdum apostolum ⁊ infra. Hoc merito dnꝫimus adiũgendũ: vt si duo

ad vnam eãdemq; ecclesiam fuerint prèsentati neuter eorum pendẽte lite custodia cõmittatur. Sed ad episcopum ius cõferendi talem ecclesiã auctoritate consilii generalis deuoluatur cum ꝯtencio sit inter duos patronos quorũ vterq; clericum suum presentat cũ ex epi collatione nulli pronoux: qui postea euicerit ius patronat9 piudiciũ debeat generare. Statuimus vt eps neutri illorũ qui pñtati fuerit ecclesiã illam cõferat illa vice nisi de vtriusq; patroni ꝯsensu ne saltem aliquale preiudiciũ alteri patronorũ videat generari si forte postmodũ ius euicerit patronat9.

I aliquo euicente ius patronatus cõ
ſ tra alium i foro regio scribat rex epo
vel alteri ad quez institutio ptinet qꝫ
pñtatum ab illo qui euicit admittat: si beneficium vacauerit ne patrono fiat iniuria:

q̄ aliud nihil canonicū obsistat admittatur libere p̄sentatus. Si vero nō vacat hmōi beneficiū domino regi vel iusticiario habet nūciare p̄latus excusando se q̄ qr tale bñficiū nō vacat nō potest mādatum regiū adimplere: liceat tñ patrono itez p̄tare si voluerit possidētem: vt sic ius euicentis patroni imposterum declaratur.

p Ter nostrā prouinciā q̄ infra. Statuimus q̄ ppetuo ordinam⁹ vt nullus decan⁹ seu q̄uis p̄latus alius exceptis personis epōr quor hac ordinatiōe auctoritas nō artatur inq̄sitionē faciat de alicui⁹ p̄tationis ad beneficiū ecclesiasticū negocio nisi in pleno loci capitulo eo cui possessio ecclesie incumbit vocato legitime sub tanti temporis spacio: quo possit sibi prudentū virorr consilio p̄spicere q̄ defensioni status sui de sufficiēti remedio puidere. Quicquid autem de cetero q̄tra hanc

nostrā ordinationē fuerit attēptatū. Determinamus penitus nō tenere. Ad satisfaciēdū nihilominꝰ de damno oīmodo qđidē possessor ppessus fuerit p decanū vel p̄latū alīū taliter clandestine inḡrentē p̄sentis sanctionis ǫsilii condēnatus ambicioſū ip̄m ab ipo officio sibi sic nequiter ambito excludētes ppetuo. Et nihilominus eūdem ab omni obtentu alterius beneficii ecclesiastici p triennīū suſpēdētes.

De censibus.

¶ Singula ecclesiastica officia i ecclesia dei rite p̄cedāt scdm canonicas sanctiones. Statuimꝰ ne archidiaconi graues nimīū ecclesiis sibi subiectis existāt districtiꝰ etiam inhibētes ne statutū in cōsilio generali eui ctionis numeꝝ excedāt sed visitationis nomie debitā sibi recipiāt p̄curationē nec ad eā procurationē veniētes extraneos vt secū veniant inuitare p̄sumāt Si tamē pro honore archi-

diaconi ecclesiaꝝ rectores velint aliquos inuitare: hoc nullatenꝰ ꝓhibemꝰ sed ipsi archidiaconi nullū inuitēt ne forte ꝙ per suū aduentuꝫ ecclesias nō grauarent tamē grauent per inuitatas vnde vt eis subtrahat necessitas inuitādi prohibemꝰ: ne archidiaconi die visitationis sue apud ecclesiam quā visitāt capitulū celebrent nisi forte i burgo vel ciuitate sit ecclesia cōstituta. Ad hec archidiaconis districtius inhibemus ne aliquo modo procurationē accipiāt sine cā rōnabili nisi illo die quo ꝑsonaliter visitāt ecclesiā procurātem nec redemptionē pro visitatione presumāt extorquere.

ITem archidiaconi ⁊ infra. Archidiaconis decanis ⁊ officialibus eoꝝ districtiꝰ inhibemꝰ ne in subditos suos exactiōes vel talliias per se vel per alios extorquere ꝓsumant.

ITem contra grauamina ⁊ excessus ꝙ per bidellos seu alios seu apparitores

archidiaconorum ꝛ decanorum subditis auferri didicimus remedium adhibere volētes.

Statuimus vt cum pro faciēdis executionibus aut pro aliis necessitatib⁹ ad hospicia rectorum vicariorū seu capellanorum vel aliorum presbyterorum seu clericorum vel religiosorum omnino ratione procurationis vel alterius seruitii exigant ab eisdem. Sed cum graciarum actione recipiētes ea que eis ab hospitibus gratis opponunt: ꝛ illis contenti existant. Neq; per nuncios ꝛ subbidelles sed per se ipsos executionē faciāt preptor. Bidelli vero qui contra hoc fecerint ꝛ onerosi seu iniurio si subditis dominorum suorū inuenti fuerint grauiter puniant: ꝛ grauatis duplū restituere teneantur.

Eua ꝛ miserabilis cupiditas adinuenit vt pro litteris institutionum

clericoꝝ ad bñficia ecclesiastica admissoꝝ ꝛ litteris ordinū pro scriptoꝝ laboꝛe ꝛ sigillis fiant multociēs exactiones in mense id reprobā te canone dicēte: q sicut nō decet epm manus impositionē vendere: ita nec ministrū calamū vendere. Archidiaconoꝝ quoqz ꝛ suoꝝ officialium necnō ꝛ alioꝝ cleri certificatorias litteras inq̄sitionū super bñficiis vacātibꝫ factas tradere rēnuūt p̄sētatis i si pu⁹ min⁹ excessiuā sūmam pecunie habeāt pro scriptura. Nos igitur hunc abusū abolere volētes p̄sentis deliberatione consilio ordinandū q pro scriptura litterarū inquisitionū institutionum vel collatiouū ꝛ cōmissionū adinducendū vel certificatoriaꝝ iparū in bñficiis vltra .xii. denar. pro litteris vero cuiuslibet sacri ordinis vltra sex denarios nō recipiāt dicti clerici p se vel p alios quouis modo. In ceteris vero ordinarii suis teneant ministris stipēdia cōstituere quibꝫ de-

beant merito cõtentari. Pro sigillatione vero litterarꝝ huiusmodi mareſcalis ꝓ intꝛoitu seu iantoꝛibus hoſtiarii vel barbitonſoꝛibꝰ eporꝝ a clericis minoꝛibus vel maioꝛibꝰ oꝛdinibus deꝛoratis nihil oĩno exigi volumus vel perſolui ne cuiuſuis ſpecie velammis ſolutio pro ſigillis litterarꝝ vel intꝛoitu ſupꝛadictis in queſtuꝫ damnabilẽ conuertat. Et ne temeritas pꝛouiſa remedia violans pꝛetereat impunita ſi contra pꝛemiſſa quicquã recipiatur ab aliquo duplũ ſic recepti reddi pꝛecipimus infra menſem Alioquin ex tũc clerici beneficiati receptoꝝ per ipos inique duplũ reſtituere deferentes ab officio ⁊ bñficio nouerint ſe ſuſpẽſos. Clerici vero nõ beneficiati ⁊ laici ingreſſũ eccleſie ſibi nouerint interdictũ quouſqꝫ de duplo ſatiſfactionem impenderint ſoluẽtibꝰ cõpetẽtem.

Quamuis lex nature ⁊ infra. Preſentis auctoꝛitate conſilii diſtrictꝰ inhibemꝰ:

ne quis procurationē rōne visitatiōis soluēdaz ab aliqua presumat recipe ecclesia nisi visitationis officiū eidē diligēs impēderit scrutatis psonaliter ⁊ inspectis p ipm cum effectu q̄ fuerint indagāda. Si q̄s vero plures visitare voluerit ecclesias vno die procuratione vnica in victualibus vel pecunia ad quā oēs ⁊ singulas sic die vnico visitatas ꝓportionaliter facciat contribuere: prout traduꝫ canones sit q̄tentus. Et si nocte precedēte suā visitationē i qualibus ecclesia faciendū ad sumptus rectoris seu vicarii visitandū: seu die visitationis in prandio steterit cum eisdē verā estimationē huiusmodi sumptuū in procurationē si eā in pecunia visitans duxerit exigendā computare seu allocare vel pro ea in toto studeat compēsare ita q̄ nō vltra sumptus huiusmodi solidā ꝓcurationē in pecunia nec amplius q̄ deductis eisdem sumptibus de procuratione in pecunia

exsoluenda superit presumat recipere vel exi
gere quouismodo. Si quis autē aliter fecerit:
donec in debito percepta restituerit ab ingressu
ecclesie:nouerit se suspensum. Verum qz plu-
res archidiaconi ꝛ alii ordinarii honoris preto
gatiua vel nobilitate generis decorati in suis
visitationib⁹ incidētes famulariū ꝛ victuariū
statutū in canonibus numerꝫ excedūt:sic qꝫ p
curantes eosdem in victualib⁹ excessiue ꝛ in-
debite onerantur vltra estimationē procurati-
onis que in pecunia solet solui. ¶ Nos hmōi
visitatis an in pecunia quātitatis solite vel vi
ctualibus visitātes eosdem voluerint procura
re optionē reseruamus. Si visitata insuper
ecclesia capellas habuerint dependentes ab ea
statuim⁹ qꝫ pro ecclesie suarumqz capellarum
huiusmodi visitatiōe procuratione vnica que
pro vna ecclesia prestari solet ī dioces̄ :au⁹ est
ecclesia visitantes. Archidiaconi et alii ordi-

narii sint contenti sub pena suspensionis ab officio ⁊ bñficio quã ipo facto incurrãt: donec duplum illius q̃ vltra procurationẽ huiusmodi vnicã receperint siue ecclesie soluerint cathedrali. Item q̃ visitãtes archidiaconi ⁊ alii ordinarii tam in ecclesiis q̃ in ornamentis earuꝫ ⁊ cimiteriorꝫ clausuris: mansorꝫ domibus reperientes defectus ipos sub pecuniariis penis p̃cipiũt repari: ⁊ a nõ parẽtib⁹ censuris exprimquẽs penas hmõi: quib⁹ dicti defectus poterũt debite emendare: inde binas bursas cũ iactura pauperũ hiis diebus oppressorũ insolite nequiter impugnantes. Igitur ne propter tales excõmunicatiões penales aduersus archidiaconos ⁊ alios ordinarios ⁊ eorꝫ ministros detur legalis occasio malignãdi: Nec ecclesiasticos viros doceat q̃stibus inhonestis ⁊ penalibus anelari vel ditari. Statuimus q̃ pene huiusmodi quociẽs exacte fuerit in repationẽ

dictoꝝ defectuũ cũ effectu assignent incurrere: decernimus ipso facto

ITem licet quis purgari ꝛ infra. Jdcirco archidiaconoꝝ ꝛ suoꝝ officialiũ aliorumq; ordinarioꝝ detestãtes abusũ quo a sacerdotibus a suis iurisdictionibus celebraturis diuina priusq; id faciant certã ꝛ excessiuaꝫ quãtitatẽ pecunie exigũt liberalitatẽ qua sacerdotes huiusmodi clericos sua nomina inserentes in matriculis de vno denario solebant recipere in exactionẽ censualem sex denarios vel circiter illicite cõuertẽtes. Statuimꝰ qꝺ de cetero a dictis sacerdotibꝰ vltra denariũ vnicũ pro quo iporꝝ nomina registrent in primis admissionibꝰ eoꝝ ad celebrandũ diuina: dictiq; archidiaconi ꝛ ceteri ordinarii aut quis eoꝝ ministri recipe nõ audeant quouis modo sub pena suspensionis a celebratiõe diuinoꝝ: ꝛ ingressu ecclesie qꝺ cõtra facientes incurrant: quo

Usq; duplū receptorū hmōi fabrice ecclesie ca-
thedralis locorum persoluant

Quam apparitorum infra. Presentis
approbatione ꝙsilii statuim⁹ ꝙ singuli nostri
suffraganei vnū apparitorē equitem habeant
dumtaxat pro dioceſib⁹ eorundē locoꝝ. Archi-
diaconi vero nostre prouincie p suoꝝ archidia
conatuū singulis decanatib⁹ vnū apparitorez
nō equitē ſed peditem habeat tātūmodo ince-
dentē. Qui cū rectoribus aut ecclesiarū vica-
rius vltra noctē vel diē vnicam singulis quar
terus in anno iporum sumptibus nō morētur:
nisi p eosdem inuitati fuerint ad morādū spe-
cialiter: nec in capitulis generalibus collectas
in pecunia seu alias de lanis agnis vel rebus
alus faciūt aliquales gratis tamē eis data cū
gratiaꝝ actione recipe valeant. Nō si plures
cōtra hoc fuerit deputati vel eoꝝ aliqui pre-
missa reperti fuerit temere violare deputātes

eosdem tam diu ipo facto ab officio ⁊ beneficio sint suspensi donec hmōi āmouerint deputatos quos etiā ab apparitoris officio perpetuo suspēdim⁹ ipo facto.

De celebratione missaꝝ.

AD excitandū effectus laborancū in vinea domini sabaoth vt vere retributionis valeant denariū recipere post laboreꝫ decernim⁹ ne opus dei fiat ab aliq̄bus negligenter p̄sertim cū i gñali ꝯsilio sit p̄ceptū: vt diurnū officiū nocturnū piter ⁊ diurnū scdm qꝫ de⁹ dederit studiose celebretur ⁊ deuote. Vniuersa quoqꝫ sacra ecclesiastica ⁊ p̄cipue baptismatis ⁊ altaris deuotissime put de⁹ inspirauerit ministrentur. Verbaqꝫ canonis p̄sertim in consecratione corporis christi ⁊ sanguinis plene ꝫ ferantur.

¶ Presbyter aūt posteꝫ dominicum corpus et sanguinem sumpserit in altari: si in eodem

die missaꝝ solẽnia ipsũ celebrare oporteat iterato vnũ in calice infusum vel digitis superfusũ sumere nõ ꝑsumat. Ad hec duxim⁹ statuendã districti⁹ inhibẽtes ne sacerdos ꝯspiaꝝ missaꝝ solẽnia celebret bis in die extra diẽ natalis dñi ꝑ resurrectiõis dñice vel in obsequiis mortuoꝝ vicꝫ aĩ corpus alicui⁹ eodẽ die fuerit tumulandũ: ⁊ tũc prima missa de die posterior vero pro defuncto celebret.

Sacerdotes caueant vniuersi ne missaꝝ peculiariũ seu familiariũ se celebrationi obligent quo min⁹ valeãt officio canonico sibi cõmissã officiare ecclesiã vt tenẽt Nec ꝑsumat quis annualia celebrãda suscipere nisi pro defuncto celebret quotidie vel procuret specialiter celebrari. Nullus insup recipiat plura annualia celebrãdi ꝙ habet socios sacerdotes illo casu excepto in quo ꝓcurans suffragia fieri ꝓ defuncto ꝙ sentit expresse defun

ti memoriã in missa alii vel aliis copulari.
Nec credat celebrans se dicẽdo missã vnã pos
se satisfacere: ꝓ duob⁹ pro quoꝝ vtroqꝫ ꝓmi=
sit spẽaliter ꝫ insolidũ celebrare. Licet enim ca
non dicat ꝙ nihil min⁹ accipiẽt cum missa ꝓ de
functis dicit ꝙ si ꝓ quolibet ipoꝝ vna dicere=
tur: loquit tamẽ de his missis que anxiato cor
de dicãtur. Absit enĩ ne a quocũqꝫ catholico cre
datur tm̃ incẽsiue ꝓficere vnã missã deuote ce
lebratã mille hominib⁹ ꝓ quib⁹ forsan dicit
ꝙ si pro eis mille misse deuotiõe cõsimili cane
rent. Licet enĩ ipsũ sacrificiũ qđ ẽ ꝑps sit infi=
nite virtutis: nõ tm̃ in sacramento vel sacrifi=
cio sue imensitatis summã plenitudinẽ opaꝫ.
Alioqn ꝑvno mortuo nũquã oporteret missã
celebrare nisi vnã. Dpatur enĩ in hmõi minis=
teriis distributiõe certa sue plenitudinis quã
ipe eisdem lege ineffabili allegant. Illos aũt
qui pro annualib⁹ vel ãniuersariis celebrãdis

stipendia acceperunt: nec ex certa malicia vel accidia satisfaciãt vt tenentur monem⁹ vt omissa suppleãt ⁊ ad plenũ satisfaciãt. Et q̃cunq; id nõ fecerit fruct⁹ taliter receptos pro aiabus illoꝝ qui eis talia cõtulerũt erogẽt pauperib⁹ Aut si vtrũq; istoꝝ sponte neglexerint: sicut fraudatores fidelium ab ordinarius suis aspere corrigantur.

Statuimus vt p singulis epis Cantuar. puicie decedẽtib⁹ residui ofrẽs supstites solẽne faciãt officiũ defũctoꝝ nõ solũ i capellis suis singulis sed etiã cũ p⁹ decessũ alicui⁹ vel aliquoꝝ epoꝝ hmõi recẽter i ofilio vel alias p vtilitate ecclesie pariter ogregant̃ p̃cipiẽtes insup ⁊ i virtute obediẽtie firmiter p̃cipiẽtes vel inuĩgẽtes vt singuli sacerdotes tã seculares q̃ religiosi dicãt missas singulas cuꝝ de diocesani obitu fuerit eis veritas intimata p̃pius anima a peccati ma

cula expianda. Rogamus insuper sacerdotes exemptos religiosos ⁊ si qui sint seculares vt ordinationẽ istã saluis in aliis executiõis sue priuilegiis gratis suscipiant vel eã saltẽ auctoritate propria sibi constituant obseruanduꝫ statuti ꝙ grati erimus gratie ⁊ dolebimus: si quos inuenerimus de gratis.

ALiissimus ⁊ infra. In eleuatione corporis domini ab vna parte ad minus pulsentur campane vt plures qui celebrationem missarum nõ valeant quotidie interesse: vbicunqꝫ fuerit siue in agris siue in domibus flectant genua indulgencias concessas a plurimis episcopis habituri.

CStatuimus insuper vt quilibet sacerdos quem canonica necessitas nõ excusat conficiat omni hebdomada saltem semel parochiales insuper sacerdotes caueant diligenter ne

alicui dent corpus dñi nisi prius cõstet eis ipm fuisse cõfessuꝫ testimonio vel iudicio fidedigno Et hmõi certificationis onus ipius susceptoꝝ imponim⁹ sacramẽto qui habet ea que saluti sue sunt necessaria procurare. Nullus etiã sacramẽti cõionẽ pbeat parochiano alter⁹ sacerdotis sine ipius licentia manifesta ꝙ ordinationẽ nõ intẽdim⁹ ad pegrinãtes vel picitãtes extendere necessitatis casui derogare.

QVam sit inhonestũ ⁊ infra. De fratruꝫ nostroꝝ ⁊ totius consilii assensu ⁊ consilio decernim⁹ quemcũqꝫ in oratoriis capellis aut domib⁹ nõ ꝙsecratis seu in loco mĩme dedicato seu delibato missaꝝ solẽnia dioceſani nõ obtenta licentia ꝙtra canonũ ꝓhibitionem de cetero celebrãtem suspẽsionẽ a diuinoꝝ celebratione p mẽsẽ incurrere ipo facto: licẽtia aut ab epis nostre ꝓuincie missas in locis hmõi nõ ꝙsecratis ꝙcessã celebrandũ etiã imposterũ

cōcedēdam ꝑsonis aliis ꝙ magnatib⁹ seu no-
bilib⁹ morā faciētibus in locis ab ecclesiis pa
rochialibus notabiliter distātib⁹ aut notorie de
bilib⁹ aut infirmis irritā. Decernim⁹ ꝙ inanē
per hoc tamē ꝑlatis ꝙ rectoribus ꝙ canonicis ec-
clesiaꝝ cathedraliū vel regiosis nō intendim⁹
derogare quomin⁹ ipi in oratoriis suis ab anti-
quo constructis missas possint licite celebrare
seu facere celebrari sicut fieri cōsueuit. Sacer
dotes insup quos in oratoriis seu capellis re-
gū aut reginarū Anglie aut liberoꝝ vel suoꝝ
erectis vel erigendis missas celebrare ꝙtigerit
pena ꝑdicta nolumus coartari.

PRecipimus ne cōsecret eukaristia nisi i
calice de auro vel argēto. Et ne stan-
neum calicē aliquis eps āmodo bñdicat inter-
dicimus.

IN celebratione misse pacē datur⁹ sa-
cerdos hostiā sacrā ou suo nō appo-

nat: qz ante pceptionẽ ipsam tangere nõ debet ore suo. Si vero de patena sicut quidã facilt eam sumat post celebrationẽ misse tam patenam ꝙ calicem faciat aqua pfundi vel solum calicẽ si eã nõ sumat de patena: habeat qnoqz sacerdos iuxta altare pãnũ mundissimũ alio panno circãdatum vndiqz z honeste ac decenter coopertũ: in quo post susceptionẽ sacramẽti altaris digitos cũ labijs ablutos emũdet.

In theamina corporalia pallie et alia indumenta altaris integre sint z mundissima z sepe abluant̃ per personas ad hoc i canonib9 deputatas ob reuerenciã z presenciã saluatoris nostri z totius celestis curie quã sacramento altaris conficiendo z confecto nõ ẽ dubium interesse. Verba canonis in his pticulis que ad sacrũ sacramẽtum ptinent: plene integre z cum summa animi deuotione proferantur nõ tamẽ sit ita onerosus sacerdos i pre

missis q̃ fastidium ingerat auditoribus ꝛ offi
cii sui priuet deuocionis pinguedine q̃ muſce
mortãtes perdunt suauitatẽ vnguenti: id est
pinguedinẽ deuociõis. Nullus igitur sacerdos
parochialis presumat missam celebrare ante
quã matutinale soluerit officiũ ꝛ primã ꝛ ter
ciam de die. Itẽ nullus clericus pmittat mini
strare in officio altaris nisi indut⁹ sit suppelli
cio: ꝛ tempore quo missaꝝ solẽnia peragũtur:
accẽdant due cãdele ꝛ ad min⁹ vna: prohibe
mus quoq; ne vllus sacerdos lapsus in petiñ
mortale ad altare nõ pſumat accedere celebra
turus anteq̃ cõfiteatur. Nec putet vt quida;
errantes credunt q̃ mortalia deleant̃ per con
fessionẽ generalem.

Resbyteri stipẽdiarii necnon ꝛ alii sa
ſ cerdotes propriis sumptibus: vel per
alios sustentati diuina celebrantes in
(prouincia nostra non recipiant

oblationes: porciones: obuentiones: denarios ꝓ requestis trigẽtalia vel aliquã certã quotaꝫ ꝑsertim oblatiões ꝓ corporibus mortuoꝝ ꝑsentibus nõ obtenta licencia a rectoribus vel vicariis ecclesiarũ in quibus celebrauerit: nec ea vllo modo asportẽt in ꝓiudiciũ rectoris vel vicariorꝝ ecclesiaꝝ predictarũ vel eorũ vicẽ gerẽtiũ ne sniam maioris excõicationis in hac parte latã incurrãt. Decernimꝰ etiã vt presbyteri hmõi infra nostrã ꝓuinciã celebrantes intersint in capella ꝛ matutinis vesperis ꝛ aliis diuinis officiis debitis horis induti superpliciis q̃ sibi propriis expensis prouidebunt ꝛ nõ i naui ecclesie cimiterio vel campis. Et si super hoc ꝑ ꝑsidẽtes correpti fuerit nõ se reddãt elatos nec erigãt ceruices ꝙtra eos: nec propter hoc excitẽt aliquos qui eos foueãt ꝛ protegãt. Et ad interessendũ ꝓdictis horis debet eis iniũgi in virtute obedientie ꝙ sint ꝑsentes legẽtes: canẽtes: et

psalmodisantes. Dicti vero ꝑsbyteri diebꝰ dominicis ꝛ festiuis vel si corpus alicuiꝰ defuncti affuerit missas suas post lectū euāgelium maiorus misse incipiant ꝛ compleant: sed non prius nisi obtenta licētia rectoris vicarii vel ꝑsidentis.

Effrenata ꝛ infra. Quāquā bone memorie: Dñs Symon Islep dudū Cantuariēn. archiepūs predecessor noster: dū i humanis agebat de fratrū suoꝝ consilio ꝛ assensu statuerit ꝛ ordinauerit ꝙ capellani annualia celebrātes ꝛ ceteri animaꝝ cure nō intēdētes q̄nq; marchis sint ꝙtenti: ecclesiis vero vel capellis parochialibꝰ etiā curā eis dē imminētē officiantes sex marchis pro singulis annis sint cōtenti siue debēt ꝙtētari. In sacerdotes vero nō parentes statuto hmōi penaꝝ suspensionis ab officio ipso facto iponēdo. Nos tamē temporuꝝ qualitate attēta d̄ fratrū nostroꝝ ꝛ suffraga-

neorum cõsilio ꝛ assensu statuim⁹ Vt quicumqꝫ in nostris ciuitate diocesis seu ꝓuincia Cãtuarien. ꝓ aiabus defunctorũ annualia celebraturi septem marchas aut cibarius ꝛ tribus marchis. Alii autẽ qui cure aiarũ deseruiunt: octo marchis a cibarius ꝛ quatuor marchis sũt lingorꝫ annuatim ꝙtẽdẽtur: nullatenus vltra id accepturi nisi aliter loci diocesano cum his qui curã aiarum deseruunt primu⁹ decreneꝛit faciendũ. ¶ Si quis aũt clericus ꝙtra hãc nostrã cõstitutionẽ dãdo vel recipiẽdo venire ꝑsumpserint excõmunicatiõis sentẽtiã incurrat ipso facto a qua nisi per diocesanũ loci in quo deliquerit nõ poterit absolui. Sententiis vero in dicto statuto nostro cõtentis posti publicationẽ huiusmodi iuxta canonũ exigencias cõtra facientes eadẽ ligari volum⁹ ꝛ inuolui.

Effrenata ꝛ infra. De fratrũ nostrorũ consilio ꝛ assensu statuim⁹ ꝛ ordina-

mus q̄ capellani q̄cunq; nō beneficiati p̄ser
tim p̄oneri curā aiaruz & ecclesiis seu capellis
parochialib⁹ moderatis sibi solaniis positis
tis priuatis seu peculiarus obsequiis quorum
cunq; ante oia officiare & intēdere teneant cū
per loci diocesanū seu ordinariuz iudicē in hac
pte competētē fuerīt requisiti sub pena suspē
sionis ab officio q̄ si sic requisiti vt p̄mittit in
fra. yy. dierum spaciū cessante impedimento
legitimo nō paruerint cum effectu eo ipo se no
uerint incursuros. De baptismo.

QAtta sacramētū baptismi quosdā cō
perimus deliq̄sse: cū eni p̄clitatib⁹ par
uulis in necessitatis ieuitabili articulo q̄busdā
q; laicis vel mulierib⁹ sint q̄cessuz in casibus
huiusmodi periclitantes: taliter baptizare. Et
huiusmodi baptismum ad salutem constet suf
ficere si forma debita tendatur Nec debet tali
ter baptizatus iterum baptizari.

Quidā tamē stolidi sacerdotes sic baptisatos paruulos nō sine iniurio sacramēti rebaptisāt qđ de cetero ne fiat firmiter mhibem⁹ sed sup sic baptisatos dicātur exorcismi ꝛ cathecismi: propter reuerenciā ecclesie taliter statuētis.
Forma autē sacramēti in lingua Vulgari consistit nō solū in singulis Verū etiā in ordine eo rūdem Verbor quibus ipsū sacramētū est diuinit⁹ institutū quo xps dns illis Verbis ꝛ taliter ordinatis Vt sūt in lingua latina regeneratiuā cōtulit potētiā siue potestatē: Dicit ergo a taliter baptizantib⁹ sic in lingua materna. Johan I cryſten the in the name of the fadre and of the soon: and of the holy gooſte: sic Vel alias in lingua scōm cōsuetudinē patrie: Vel in gallico sic. Johan yeo te baptise en nomen pier and de du fithz ꝛ de seynt espirpt.
Mō si sacerdos rōnabiliter dubitet an puul⁹ fuerit in forma debita baptizat⁹ teneat modū

decretalis cū exorciſmo ⁊ cathecíſmo dicat Si baptizatus es ego nō rebaptiſo te. In nomine patris ⁊ filii ⁊ ſpiritusſancti. ⁊c. ¶ Attēdāt igitur ſacerdotes ne laſciua noīe que ſcz moy prolata ſonāt laſciuiā imponi pmittāt paruulis baptizatis ſexus p̄cipue feminii. Et ſi ꝯtra-riū p cōfirmātes ep̄os corrigant.

QUod in ꝯſtitutione Octoboni caneſt de pueris baptizandis uſq; ad generale baptiſmū paſce ⁊ pentecoſte uicz reſeruandis pro ipius ſtatuti reuerēcia qđ hacten⁹ uidetur neglectum eſſe ſic duxim⁹ declarandū ut pueri per dies octo ante paſcha ⁊ dies totidez ante penthecoſt. nati de maternis uteris ſi abſq; periculo ſeruari ualeant uſq; ad tempora illa reſeruētur baptizandi. Ita tñ ꝙ medio tēpore inter natiuitatē pueroꝝ hmōi ⁊ pfectū baptiſmū recipiāt. cathecíſmū ſolaq; dieb⁹ baptiſmi ſupſit īmercio facienda. Alii aūt q̄ in alijs

annitēporib⁹ nati extiterint tñ propter simplicitatē parentū qui circa formā baptizandi sunt de facili erraturi absq; vni⁹ offensionis nota: iuxta venustā cōsuetudinē vel incontinēti ai nati fuerint vel postea prout placuerint ipsis parentibus baptizent.

Baptisterū habeat in qualibet ecclesia baptismali lapideū vel aliud competens qđ decenter coopiatur ⁊ reuerēter obseruetur: ⁊ in alios vsus nō conuertat. Aqua vero in qua baptizatus fuerit puer vltra septē diēs in baptisterio nō seruet. ¶ Si vero puer a laico domi propter necessitatem fuerit baptizatus: aqua illa propter reuerētiā baptismi vel fundatur in ignem vel ad ecclesiam in baptisterium fundenda deferatur: ⁊ vas illud vel comburatur vel ad vsus ecclesie deputetur.

¶ Item interroget sacerdos laicum diligen;

ter cum in necessitate baptizauerit: puerū q̄d
dixerit: etiam quid fecerit. Et si diligenti prece
dente inquisitione facta sibi fide plena inuene
rit laicum distincte in forma ecclesie baptisas-
se siue in latino siue in anglico siue in gallico:
approbet factum: sin aūt baptizet puerū ꝓut
secūdum formam ecclesie fuerit faciendū ad
lauandum ꝓpuerum de fonte tres ad plus reci
piantur videlicet in baptismo maris: duo ma
res ⁊ vna femina. In baptismo femine due
femine ⁊ vnus masculus: q̄d enim amplius ē
a malo est. ¶ De baptismo etiam ⁊ peniten-
tia precipimus q̄ diaconi pnīas dare vel bap-
tizare nō presumant nisi in his casibus cū sa-
cerdos nō potest vel absens est vel stulte: vel
indiscrete nō vult ⁊ mors imminet puero vel
egroto. Si vero puer baptizat⁹ fuerit a laico
p̄decētia ⁊ subsequēcia i mercionē expleantur:
vel suppleantur a sacerdote.

Fontes baptismales sub fera clausula teneantur propter sortilegia. Crisma similiter & oleū sacrū sub claua custodiant. Si vero is ad quē spectat custodia incaute ea reliquerit aperta tribus mensib⁹ ab officio suspēdatur. Et si p eius incuriā aliqd nephariū contigerit tunc grauiori subiaceat vltioni

De custodia eukaristie.

Ignissimū eukaristie sacramentum
d ppipimus de cetero tataliter custodiri vt in qualibet ecclesia parochiali fiat tabernaculū cum clausura decens & honestum scdm cure magnitudinē & ecclesie facultates in quo ipsū corpus dominicū nō in burssa vel loculo propter cōminatiōis periculum nullatenus collocet̄ sed ī pyride pulcherrima lunio candidissimo interi⁹ adornata. Ita q̄ sine omni diminutiōis periculo facile possit extrahi & imponi: qd quidā venerabile sacramē-

tum omni die dñica precipim⁹ innouari. Sacerdotes eñ in custodia eukaristie negligẽtes: puniri ꝓcipimus scdm regulã cõsilii generalis ⁊ grauiꝰ si in negligẽtia perseuerent.

De reliquiis ⁊ veneratiõe scõrũ

a D exemplũ aũt salamonis q̃ omnia vasa domꝰ domini ex auro purissimo fabricata diuino cultui mãcipauit. Statuim⁹ vt quelibet ecclesia calicẽ habeat argenteũ cum vasis aliis decentibꝰ sindonẽ mundã ⁊ candidã ⁊ amplitudinis cõgruentis Veteraq; corporalia que fuerint non ydonea in altaribus quãdo cõsecrant ko coreliquiarũ reponãtur vel in pñtia archidiaconi cõburant

Ignissimũ ⁊ infra. Statuim⁹ vt sa

d cramẽtum eukaristie circumferat cũ debita reuerencia ad egrotos: sacerdote saltez induto suppellicio ⁊ gerente oratiõ cũ primo lumine in lucerna ⁊ campana vt populus ad

f iii

reuerenciā debitā excitet: qui ad prosternēd̄ u se vel orandum saltem humiliter sacerdotali informet prudencia vbicunq; regē glorie sub panis latibulo euenerit deportari. Et de hoc archidiaconi in suor̄ remissionē peccaminum sint soliciti. Et quos circa hoc negligētes inuenerit disciplina rigida castigent.

De ecclesiis edificādis

Ut rector alicuius ecclesie decedens domos ecclesie reliq̄rit diruptas aut ruinosas de bonis eius ecclesiasticis tanta porcio deducatur q̄ sufficiat ad repandū hec ꝛ ad alios defectus ecclesie supplēdos. Itē statuimus circa illos vicarios qui soluēdo modicā pensionē aēs ecclesie habēt ꝓuent⁹. Nā cū ad ꝑmissa teneantur talis porcio deducta satis potent ꝛ debet inter debita cōputari semp cū rōnabilis ꝟsideratio sit habēda ad facultates ecclesie cū hec porcio fuerit deducenda.

Ut parochiani eccleſiaꝝ ſingulariuꝫ
B noſtre Cantuarien. puincie ſint de
cetero certiores de defectib⁹ ipſos cō
tingentib⁹ ne inter rectores ⁊ ipos ambiguitas
generet̄ temporibus ſucceſſiuis. Volum⁹ de
cetero ⁊ p̄cipim⁹ q̄ teneātur inuenire oīa inferi
us annotatā vicz legendā: antiphonariū gra-
dale: pſalteriuꝫ: troperiuꝫ: ordinale: miſſale:
manuale: calicē: veſtimētū principale cū caſu
la dalmatica: tunica ⁊ cū cappa p̄ chorō cum
omnibus ſuis appendiciis frōtale ad magnuꝫ
altare cum tribus tuellis tria ſuperpellicia:
vnum rochetum: crucē proceſſionalē: crucem
pro mortuis: thurribulū: lucernā: ⁊ intinabulū
ad gerēdū corpis xp̄i honeſtū: velū quadrage-
ſimale: crucem ad deferendum coram proceſſi
one: vexilla p̄ ragatiōib⁹: cāpanis cū cordis:
feratrum pro defunctis: vas pro aqua bene-
dicta: oſculatoriū

candelabrū p cereo paschali: fontez cū seruta: ymaginationes in ecclesia imaginē principalē in cācello clausurā cimiterii repationē nauis ecclesie interi9 ⁊ exteri9 tam in imaginib9 q̄ fenestris vitreis: repationē libroz ⁊ vestimentoz q̄cunqz cōtigerit eisdē repationibus indigere. Cetera autē omnia tam in repatiōe cancelli q̄ in aliis hic nō expressis scōm diuersas consuetudines approbatas a locoz: rectoribus ⁊ vicariis ad quos ptinent habēt in omnibus repare sumptibus eorūdem.

Statuimus q̄ nulla inquisitio sup defectib9 domoz aut alioz ad ecclesiasticum beneficiū spectanciū de cetero faciēdo valeat in alternis p̄iudiciū nisi fiat p viros fidedignos in forma iuris iuratos ipo ad hoc cuius interest integrā ⁊ verā estimationē defectuz in domib9 ⁊ aliis ad beneficia ecclesiastica spectātib9 repatoriū siue p inq̄sitionē vel viā com-

positionis facta extiterit loci diocesan⁹ repa-
tionē ipor defectui cōuerti faciat infra compe
tētem terminū ipius arbitrio moderādū.

Licet parochiani ꝛ infra. Presentis
l approbatiōe consilii duxim⁹ statuē
dum ꝙ tam religiosi ꝙ alii quicunq;
possessiones aut predia seu reddit⁹ que de gle
ba reficiendar ecclesiar seu dote nō existunt
in quibuscūq; parochijs nostre prouincie obtinē
tes seu imposterū habituri in ipis degentes vel
alibi ad queuis onera parochianos ipos ipoꝝ
ecclesia ac ornamēta eiusdē cōcernētia et eis in
his de iure vel cōsuetudine incūbencia cōside-
ratis possessionū ꝛ redditui hmōi quātitatib⁹
cum ceteris parochianis ecclesiar predictaruꝝ
quotiēs opus fuerit cōtribuere teneant. Ad ꝙ
cū necesse fuerit cēsuris ecclesiasticis ꝛ aliis iu
ris remedijs per locorum ordinarios compel-
lantur.

De immunitate ecclesie

Dero ꝛ infra. Statuim⁹ vt qui talib⁹ alimenta impedierint ministra secūdū arbitriū ordinarior̄ p censurā eccl̄esiasticā arceantur. Cōfugentesq; hmōi ab ecclesia vel cimiterio vel post abiurationē terre a via publica extrahentes vel extractos taliter occidentes: cū sub ecclesiastica protectiōe ꝙsistant omnibus penis sacrilegii pcellan t vna reliquā minime ꝙsumēte. In ecclesia vero vel cimiterio nō fiat custodia ꝙfugientū ad eandē. Dō sisecus p̄sumptū fuerit tā custodes q̄ ꝯ eos apposuerūt in forma iuris p excōicationis sentēciā arceant. Illos quoq; tantū modo tueat ecclesia quos canones p̄cipiūt esse tuendos.

Cinuadentib⁹ bona ecclesiastica ꝛ
B ecclesiasticas libertates infringētib⁹ ꝛ pturbantib⁹ obuiet proinde. Duximus statuendū q̄ hmōi malefactores sa

crilegi ⁊ excõmunicati p locoꝝ ordinarios nũ
cientur. Et si in sua ꝙtumacia p vnũ mensẽ
pseuerauerit tunc terre sue ⁊ loca in quib⁹ cõ-
morantur supponãtur ecclesiastico interdicto:
⁊ neutra relaxetur sñia donec de dampnis ⁊ in
iuriis satisfecerint ꝙpetẽter. Et si q̃ diuino non
deferẽtes honoꝛi ecclesiã possessionib⁹ aut li-
bertatib⁹ spoliauerit penis subiaceãt supradi
ctis ⁊ i ipos vsq; ad plene satisfactionẽ ⁊ resti
tutionẽ cõdignã in forma iuris excõicationis
sñia solenniter proferatur. Et si idẽ sacrilegi
faciãt iudices aut ꝑlatos propter hoc attachia
ri ⁊ distringi tam ipi ꝙ distringentes penis in
attachiatoꝛes ⁊ districtoꝛes editis feriantur

Stratforde.

ACcidit aliquãdo ꝙ dño rege ecclesia
rum cathedraliũ vel cõuentualiũ cu-
stodiã obtinẽte ei secũdum cartã libertatũ ab

eodē domino rege ⁊ suis p̄decessoribus ecclesie cōcessam tantūdē rōnales exit⁹ capere debeat ac rōnabilia seruicia ⁊ hoc sine districtiōe hominū ⁊ vastatiōe rerū. Ballliui tñ ei⁹ p̄ tallias imoderatas ⁊ bona tenenciū vacātis ecclesie auferunt violenter parcos nemora ⁊ vinaria destruūt domos ꝯsumere festināt ⁊ dissipant bona pauperes maletractant: ⁊ nō soluz ad ea q̄ rōne custodie obtinere ꝯsueuerat manus extendāt sed etiā ad bona superstitum vt blada ⁊ instaura ⁊ alia quib⁹ capitula ⁊ quētus sustentari deberent: ⁊ alia q̄ rōne baronis ad ip̄m spectare nō p̄nt viz decimas ⁊ oblationes ad ecclesias ep̄atib⁹ seu monasteriis appropriatas spectātes ⁊ ptinētes ⁊ alia similia occupare p̄sumūt. ¶ Vt igitur hinc morbo occurratur ordinam⁹ q̄ statim cum eychaetores ⁊ balliui regis hmōi custodes egressi fuerīt prelati qui iurisdictioni p̄sunt publice ⁊ solēniter

interdicāt sub pena excōicationis dictis ballivis omnibus in genere ne talia attēptare presumāt. ¶ Qđ si cōtra fecerint denūcient eos in sniam excōmunicationis latā inuiolatores & pturbatores ecclesiastice libertatis incidisse: donec de damnis & iniuriis satisfecerint cōpetenter: Quā sniam post denūciationē hmōi si qtempserint contra eos pcedatur p interdicta & alias penas cōtra iniuriantes hmōi ordinatas. Et nisi dominꝰ rex sup hoc montꝰ competēter restituerint seu restitui fecerit sic oblata: & dampna resarcierit vel resarciari fecerit per suos illata pcedatur contra eum sicut in aliis casibꝰ regem tangentibus ē statutū. Et eadez que de rege & eius ministris superiꝰ ordinātur in aliis dominis inferioribꝰ & eoꝝ ministris si forsan ad eos custodia hmōi ptineat: Volumꝰ obseruari.

a Cidit nouitate puersa q̄ aī de moꝝ

disciplina p̄ccatis ⁊ excessib⁹ subditorū nitun
tur inquirere magnates ⁊ ptātes ⁊ alii secula-
res officia impedire molētes eor̄ inhibēt laicis
ipor̄ tenentib⁹ aut natiuis ne ad ordinariorū
citatiōes pro suor̄ criminū vel excessuū correc
tionib⁹ canonice subeūdis quorū correctio ⁊
punitio ad ipos ordinarios noscit pertinere de
iure vel ꝙsuetudine: aut testamētor̄ insinua-
tionib⁹ p̄bationib⁹ aut calculis de bonis defū
ctor̄ admnistratis p̄ eos seu ꝙpotes ⁊ aliis te
stamētariis iuribus extra locum sui domicilii
veniāt vel cōpareant coram eis. Et ne in locis
sui dominii p̄ prelatos exerceant p̄missa im-
pediūt, vel procurāt impedire neḡter sibiq; sup
plis iurisdictionē vsurpant. Alii p̄terea viros
ecclesiasticos iurisdictionē suā exercētes ⁊ su
is subditis p̄ eor̄ culpis ⁊ excessib⁹ pnias cor
porales seu pecuniarias imponētes ac ipos fa
cere cogentes easdem sicut ordinariis ipis licet

aut p penitētiis corpalibus iuxta modū exceſ ſuū ſuoꝝ impoſitis redēptiones pecuniarias: put iuſte poterūt admittētes de ꝛ ſup extorſio nibus exceſſibus indictāt: ſic ꝙ indictatores at tachiāt ꝛ incarcerāt: ac ſup his in foro ſeculari eos ſibi rīdere cōpellunt. Quibus multas pe cuniarias ea occaſione in dicto foro ſeculari i poni procurant ꝛ faciūt indebite pro libito vo luntatis. Frequēter ꝛ multi cū turmis ꝛ ſtrepi tu ad iudicia cōcurrūt eccleſiaſtica ac iudices li tigātes ſeu habētes ibidē alia expedire grauī ter ſic exterrēt ꝙ eccleſiaſtica cōfunditur iuriſ dictio ꝛ opprobrioſe officiū prelatoꝝ ſuſpendit ꝛ nequiter impeditur: ac in culpā facile homi nes corruūt dum pena nō reprimit tranſgreſſo res īpunitatē ſibi penalē nutriunt ꝛ antiq̄ ho ſtis inſidiis: leuē auditū reparāt ꝛ frequentem Alii ſiquidē multos pro eo ꝙ cauſas ꝛ nego cia in foro eccleſiaſtico de iure vel ꝙſuetudine

pertractãda ibidẽ ꝙtra aduersarios suos mo-
uẽt: necnõ aduocatos postulantes pro eis ꝛ ꝓ-
curatores alios ꝙz mnistros ꝛ ecclesiasticos in
dices cognoscẽtes sup̃ his indictari ꝛ attachia-
ri carceriꝙz mancipari ꝛ alias in foro seculari
multipliciter fatigari facit̃ ꝛ procurãt suisꝙz
tenẽtib9 ꝛ aliis ad forũ ecclesiasticũ pro causis
seu negocijs in ipo de cõsuetudine vel de iure
tractãdũ recurrentib9 si nõ desistãt ꝛ in foro se
culari litigẽt sup̃ his imponũt sepissime gra-
ues multas: ipsoꝙz affligunt ꝛ vexant inuste
multimodis laboub9 ꝛ expensis Alii vero epi
scopos archidiaconos ꝛ eoꝝ officiales iurisdic-
tionẽ suã in ciuitatibus seu locis aliis eis sub
iectis debite exercere volẽtes: qñ de ꝛ super his
que spectãt notorie ad eosdez seu pro exercicio
iurisdictiõis ecclesiastice mãdata sua licita et
canonica destinãtes executioneſqz eoꝝ debite
faciendas impediũt vel impedire procurant:

ministe ac nuncios mãdata hmõi deferentes ⁊ facere debitas executiões volẽtes capere verberari ⁊ male ptractare iniuriose psumũt Quidã etiã dñi tẽporales ⁊ eor̃ ballyui bona deceden tiũ ab intestato in suis districtibus ad ipos dominos ptendentes fore q̃ius erronie devoluta ne p ordinarios hmõi bona p debitor̃ solutõe sic decedẽciũ ac in pios vsus pro ipor̃ aiarum salute cõvertendũ vtiliter put̃ ꝯsensu regio et magnatũ regni anglie tanq̃ pro iure ecclesiastica q̃ libertate ab olim extitit ordinatũ impediunt in derogationẽ ecclesiastice libertatis iurisq̃ ⁊ iurisdictiõis ecclesiasticor̃ impedimẽtũ ⁊ lesionẽ enormẽ. Nos aũt pñtis deliberatiõe consilii omnes ⁊ singulos in pmissis vel eor̃ aliquib⁹ delinquẽtes seu pmissa vel eor̃ aliqua facientes ꝯsensũ ad ea dantes ꝯsiliũ auxiliũ vel favorẽ aut ea vel eor̃ aliqua in suis facta negociis seu nominib⁹ eor̃dẽ rata vel

accepta habētes sacro hoc approbante concilio pnunciam⁹ maioris excōicatiōis sñia innodari: quor absolutionē diocesanis locor specialiter reseruam⁹. Et delinquētes hmōi quater annis in cūctis ecclesiis parochialib⁹ nostre Cantuarien. pincie excōicatos in genere precipimus publice nūciari.

Seculi principes plātez recipiētes a deo q ecclesie sacerdotes supbor ceruicib⁹ imponere nequeunt solent ab ipis terrore disciplīne sue plātis gladio extorquere: Vnde benerāda tradit antiquitas ꝛ si excōicati humilitatis gratiā ꝛ reconciliatiōis affectū aio indurato arroganter abūciāt inuocata regia plās in auxiliū tenetur ex debito rigore seueritatis rebelles hmōi cōpescere custodia carcerali. Sed qtingit interdū q excōicatis etiā pro manifestis offensis ad significatōez prelator pui

consuetudo regni Anglie obtinet captis ꝛ car
ceri mancipatis per breue regiuꝫ demādatur.
episcopis ꝙ si sic capti de standō mandatis ec
clesie ꝛ parendo iuri cautionem exhibeāt ip
sos a quibus detinentur carceribus facāt li
berari. Alioquin si episcopi hoc non fecerint si
cut ante debitam satisfactionem non possunt
nec de iure tenentur Vicecomitibus aliud bre
ue dirigatur: ꝙ cautionem huiusmodi accepta
eos liberet indilate.

¶ Suggestio insuper regie curie licet minus
veraciter pro tali excōicato incarcerato ꝙ ipse
paratus est mandatis ecclesie obedire manda
tur Vicecomitibus. Vt incarceratum huiusmo
di vel partium ad quarum instanciam excō
municatur nō habita mentione a carcere libe
rent ac dimittent. Et qñq; Vt pr⁹ suggestio ꝙ
excōicati in carcerati pro tali cā que ad forum
ecclesiasticū nō ptinet excōicationi innodatur

Datur vicecomitib⁹ in preceptis q̄ si pro causa hm̄oi ⁊ nō alia excōmunicati ⁊ incarcerati fuerint ipos cureṫ celeriter liberare nec pcessibus iudicū ecclesiasticoꝝ sup cā excōmunicationis hm̄oi fides aliqua adhibeaṫ: sed sic excō municati in supradictis casibus adm andata ⁊ p̄cepta huiusmodi i debite liberēṫ propter ecclesiasticoꝝ iudicū confunditur officiū dū laici claue ptātis ⁊ scientie penitus destituti quos sic tenet obsequendi necessitas qd̄ de his q̄ ad iurisdictionē ecclesiasticā ptinēt ipis cognoscendi vel imparādi phibetur auctoritas falsem i messem nitūtur mittere alienā excōicatorum qz sic liberatoꝝ indebite cōione nephanda taz vicecomites ⁊ balliui liberātes eosdē q̄ ceteri populares varijqz fideles ꝯmunicates cuz excommunicatis pestifere maculantur ⁊ aiarū inde grauia pericula cumulātur. Contra q̄ p uidere zelantes statuim⁹ q̄ excōicati sic capti

in nostra prouincia sic exeuntes a carcere qtra libertates ꝛ qsuetudines ecclesie anglicane ad ipor maiorē qfusionē ꝛ ruborē solenniter i locis insignib⁹ pulsatis cāpanis: cādelis accensis excōmunicati publice denūciētur: ac ipor⁹ qmercū ad eor qmodū ꝛ fideliū communio inhibeatur oīno. Communicātes qr cū eisdem illicite censura ecclesiastica sine deletu acriter puniantur.

QVia diuinis ꝛ seculi legib⁹ prohibetur: ne de rebus ecclesiasticis disponēdi laicis sic facultas vsurpatiōis illi⁹ qtumelia longe nosatur depellenda: qr quidā nostre prouincie ecclesiar⁹ parochialū sue ptātis ignorantes terminos limitatos seu errogāter potius non seruantes: arbores ac herbas in ecclesiaru⁹ ac capellar⁹ nostre prouincie cimiterii crescentes: sue voluntatis arbitrio prosternētes ac euellentes seu metētes pter ꝛ contra volūtates rector⁹

vicariorꝫ eccleſiarꝫ aut capellarū hmōi ſeu cuſtodiū deputatorꝫ per ipſos eas ſuis aut eccleſiarū vel aliorū vſibus auſu ſacrilege applicant indiſcrete vnde animarꝫ pericula ꝙtentiones ⁊ ſcandala grauia inter eccleſiarū prelatos ⁊ parochianos eorꝫ quaſi cuſtodie ſuſcitant. Preſentis auctoritate cōſilii declaramus temerarios hmōi ꝙtēptores maioris excōicatiōis ſētēcias latis tam in ꝙſtitutione Octoboni: quādā apoſtolice ſedis legati in anglia que incipit ſic. Ad tutelā promulgata ꝙ in ꝙſilio Dyoñ. contra violatores eccleſiaſtice libertatis exiſtere inuiolatos. Duos incontinenti poſt vſurpationem in his de cetero factā illicite excōicatos fore p̄cipim⁹ rite ⁊ canonica publice nūciari p rectores aut vicarios q̄ eccleſias ſuas offenſas cenſerunt ex premiſſis ac vſurpatores predictos in eorum confuſionem ⁊ ruborem a cōmunione fidelium decernimus repellendas donec ꝙ

premissis effectualem emendā offerant ꝛ fece-
runt competentem.

SCiatis ꝙ cum dudum ꝛ infra. Placet domino regi ne districtiones de cetero fiant in feudo ecclesie nec in via regia nec i fū dis quibus olim ecclesie dotate fuerūt in pos-sessionibus tamen a personis ecclesiasticis p-questis possunt fieri districtiones p̄dicte.

¶Item clericus pro felonia fugiēs ad eccle-siam pro immunitate habenda asserens se eē clericū nō ꝙpellitur abiurare sed legi regni se reddens gaudebit ecclesiastica libertate :iuxta laudabilem consuetudinem regni hactenus vi sitatam. Item appellatori in forma debita tā quā clerico per ordinarium petito libertatis ec clesiastice beneficium non negatur.

Ne clerici vel monachi.

Quum viris religiosis ⁊ infra. Vt nec monachus vel canonicꝰ regularis ecclesiam manerii prediti vel qdcunqz aliqd ecclesie sue audeat ad firmā retinere. Districtiꝰ etiam inhibemꝰ ne alicui monacho vel canonico regulari qui non sit alias obediēcialis custodia manerii cōmittat: ita qꝫ ex ipius longa mora: vel cōuersatione scādalū oriatur. Mōd si cōtra p̄sumptū fuerit p superiorē emendet. Itē viri religiosi nō capiāt ecclesiā ad firmā in qua sibi aliquid iuris vendicāt saltē post mortē persone. Mōd si fecerint supioris arbitrio puniant

Resenti decreto statuimꝰ ne clerici beneficiati aut in sacris ordinibꝰ constituti villarꝫ p̄curatores admittantur vicz vt sint seneschalli aut baliui taliū administrationū occasione quarꝫ laicis in reddēdis racionibus obligētur: nec iurisdictiōes exerceant seculares: p̄sertim illas quibꝰ iudiciū sangui-

nis est annexū. His quoqz duxim⁹ adiūgēdū ne similiter iudiciū sanguinis in locis sacris tractet in ecclesia: vicz vel cimiterio: hmōi aūt auctoritate quoq; consilio d istricti⁹ inhibemus ne quis clericus beneficiat⁹ vel in sacris ordinibus cōstitut⁹ litteras p pena sanguinis infligenda scribere vel dictare presumat vel vbi iudiciū sanguinis tractat vel exercetur interfit. Nouerint enim hmōi se ecclesiastica protectione indignos cū per eos ecclesia dei p talia presumpta scādalum generetur.

¶ Explicit liber tercius.

¶ Incipit liber quartus.

De sponsalibus ꝛ matrimoniis.

Matrimoniū sicut alia sacra cum honore ꝛ reuerētia de die ꝛ i facie ecclesie nō cū risu ꝛ ioco ac cōtemptu celebretur. In matrimonio vero cōtrahēda semp tribus diebus dominicis vel festiuis a se distantib⁹ q̄si edictis

tribus ꝓquirāt sacerdotes a populo sub pena excōicationis de legitimatiōe sponsi vel spon se. Si quis aūt sacerdotum huiusmodi edictū nō seruauerit penā nuper in consilio sup hoc statutā nō euadat prohibeant etiam presbyteri frequēter matrimoniū ꝙtrahere volentibus sub pena excōicationis ne dent sibi fidem mutuo de matrimonio contrahendo nisi loco celebri coram publicis ⁊ pluribus personis ad hoc cōuocatis.

De desponsatione impuberū.

Vbi non est ꝙsensus vtriusqz nō est coniugum. Igitur qui pueris dant puellas in cunabilis nihil faciūt nisi vterqz puerorum postꝙ venerint ad tempꝰ discretionis cōsenciant. Huiusmodi autem decreti auctoritate inhibemus ne de cetero aliqui quorum vterqz vel alter ad etatem in legibus constitutam: et canonibus determinatā nō puenerit cōiugātur

nisi vrgente necessitate pro bono pacis talis cō iunctio tolleret.

De clādestina desponsatiōe.

QVia ex ꝙtractibus matrimonialibus: absq; bānorum editiōe prehabita initis nō nulla pericula eueniūt: & manifestū est iudeis prouenire. Omnibus & singulis suffraganeis nr̄is p̄cipim⁹ statuēdo ꝙ decretalē Cū inhibitio: i q̄ ꝓhibet ne ꝙ mr̄imoniū ꝙtrahāt bānis nō editis siue nō p̄missis i singulis prochialib⁹ eccl̄esiis dioc̄esis plurib⁹ dieb⁹ solēnib⁹ cū maior populi affluerit multitudo exponi faciant i vulgari: ipaq; faciūt firmiter obseruari: q̄busuis sacerdotib⁹ etiā nō prochialib⁹ ꝙ ꝙtractib⁹ mr̄imoialib⁹ aūt solēnē editionē bānor̄ i itis p̄sumpserint interesse penam suspensionis ab officio per triēnium infligendum: & huiusmodi ꝙtrahētes etiā si nullū subsit impedimētum pena debita percellendum.

¶ Quinis etiā sacerdos siue secularis siue regularis extiterit q̄ solēnizationē matrimonii extra ecclesiā parochialē absq; ep̄i diocesani speciali licēcia celebrare presumpserit: aut eid interesse ip̄o facto p̄ annū integrum ab officio sit suspensus

Romana cōcupiscētia ⁊ infra. Presentis auctoritate consilii statuim⁹ q̄ ex nunc matrimonia ⁊ trahētes ⁊ ea inter se solēnizare facientes quecūq; impedimēta canonica i ea pte scientes aut presūptionē habentes veri similē eorūdē. Sacerdotes quoq; qui solennizationes matrimoniorū ꝓhibitorū huiusmodi seu etiā licitorum inter alios q̄ suos parochianos imposterū facientes scienter nisi diocesanorū ⁊ curatorū cōtrahentiū licentiā super hoc habuerit specialem. Clādestina etiā matrimonia in ecclesiis oratoriis vel capellis solennizari vi vel metu imposterū facientes ac matrimonio

rum predictor huiusmodi solēnizationi inter-
essentes conscii pmissorū maioris excōmunica
tionis sn̄iam incurrāt ipo facto ⁊ quater singu
lis annis in genere excōicati publice nuncient
Penis quoq; aliis cōtra celebrātes matrimo-
nia bānis nō editis vel alias clandestine statu
tis a iure nihilomin⁹ arceant. Sane q; consti
tutio bone memorie Symonis mephā quon-
dam Cantuarien. archiepi pdecessoris nri pro-
xima qui sic incipit. Item quia ex cōtractibus
iuxta suor verbor corticem opinione multor
in sui fine videtur dubia seu obscura ipsā cō-
stitutionē reddere pro futuro cupiētes indubiā
eā sic intelligendū fore hoc approbāte cōsilio
declaramus q; quivis sacerdos secularis vel
regularis: qui solēnizationi matrimonii extra
parochialē ecclesiā vel capellam habentē iu-
ra prochialia sibi opetētia ab antiquo itere sse
presumpserit penā i eā latā subeat ipo facto.

Explicat liber quartus.
Incipit liber quintus.
De accusationibus.

Sint in quolibet decanatu duo vel tres viri pre oculis habētes q̄ excessus publicos prelatorū et aliorū clericorum ad mādata archidiaconi vel eius officialis ipis denūcient

De simonia.

Firmiter inhibemus ne cuiq̄ pro aliqua pecunia deneget sepultura vel baptismus vel aliqd sacramentū ecclesiasticum: vel etiā matrimoniū cōtrahēdū impediat. Nūm si quid pia deuocione fidelium consuetum fuerit erogari super hoc: Postmodū volumus per ordinariū loci ecclesie iusticiam exhiberi sicut in generali cōcilio exp̄ssius ē statutū. Absonū etiā iudicamus q̄ de cetero p̄ crismate et oleo qd exigatur vel erogatur cum cociens hoc prohibitū

reperiatur. ¶ Si quis vero contra hec facere presumpserit anathema sit innodatus.

Preterea statuimus consilio generali p approbante vt nullus de cetero pro receptione alicuius in religionis domū pecuniam vel quicq̄ aliud extorquere presumat: adeo vt si pro paupertate domus ingrediens debeat vestire seipm pretextu vestiū vltra iustum precium earum ab eo nihil penit⁹ exigatur.

Preterea venalitatē missarum districte inhibentes precipimus ne pro annualibus vel trianalibus missarum faciendis laici vel alii quicq̄ dare vel legare in testamēto presumant. Et ne super hoc aliqua paccio vel actio vera vel sub aliq̄ specie palliata a sacerdotib⁹ vel aliis mediatorib⁹ fiat ꝓhibemus: ⁊ ne superflua multitudine talium ānaliū qñq;

ſe onerent ſacerdotes ad que expleñda honeſte ſufficere nō poſſūt: propter q̄ oportet ipſos ſub certo precio cōducticios habere ſacerdotes Vel ea vendere aliis faciēda Vel ſe exonerent id de cetero fieri ſub pena ſuſpēſiōis p̄hibem⁹.

n Vlli liceat eccleſia⁹ noie dotalitatis ad aliquē trāferre Vel pro p̄ſtatione alicui⁹ perſone pecuniā Vel aliqd̄ aliud emolimentū pactione interueniēte recipere Quia ſi quis fecerit & in iure cōuictus fuerit: Vel cōfeſſus ip̄m tam regia tā noſtra freti auctoritate patronatu eiuſdem eccleſie in ꝑpetuū priuari ſtatuimus.

¶ Ne prelati vices ſuas Vel eccleſias. ꝛc.

v Omnes cupiditatis & auaricie cultus expellatur ab eccleſie dei miſtris Statuimus Vt archidiaconatus Vel decanatus Vel aliqd̄ officiū qd̄ in ſpūalib⁹ mere cōſiſtit: nulli detur ad firmā. Si vero certi⁹

redditus hinc officio annexus ille de superioris licentia possit ad firmā dare sicut inferius de aliis beneficiis ē statutū. Si quis vero contra presens statutū nostrū venire p̄sumpserit archidiaconus vel decan⁹ hmōi ve officiū habēs ꝛ sup hoc canonice fuerit quictus p epm suum a tali beneficio suspēdat per ānū ꝛ alius interim q̄stituat qui discrete gerat vices suas.

De magistris.

Reuerendissime synodo ꝛ infra. Similiter q̄d q̄ nouā testa capit inuetera ta sapit. Statuim⁹ ꝛ ordinamus q̄ magistri siue q̄cunq; docētes puerōs seu alios quoscūq; in primitiuis sciencijs instruētes de fide catholica sacro altaris seu aliis sacramētis ecclesie: aut materia aliqua theologica extra determinata per ecclesiā se nullatenus intromittāt istruendo eosdē. Nec de expositiōe sacre scripture: nisi in exponēdo textū put antiq̄tus fieri con-

ſuenit. Nec pmittant ſcolares ſuos ſiue diſcipulos publice diſputare de fide catholica: ſeu ſacramẽtis etiam vel occulte. Cõtrariũ autez faciens vel fautor errorũ vel ſciſmatũ p loci ordinarii grauiter puniatur.

QVia inſup noua via frequẽcius ſeducit q̃ antiqua. Volum⁹ ⁊ ordinam⁹ q̃ nullus libellus ſiue tractat⁹ p iohannem wyclef: aut aliũ quẽcunqz tempore ſuo vel alia nouiter cõpoſitus ſiue impoſterũ cõponendus ãmodo legat: i ſcolis: aulis: hoſpitiis: ſiue aliis locis quibuſcũqz infra noſtrã prouinciam antedictã ſiue ſecũdũ ipſum doceatur: ſiue p vniuerſitatem Oxonien. aut Cantubrigien. ſeu ſaltẽ per duodecim perſonas ex eiſdez quas eedẽ vniuerſitates aut altera earũdem ſub noſtra ſucceſſorum ve noſtrorũz diſcretione laudabili duxerint eligẽdas primitus examinet. Et examinatus vnanimiter p eoſdem demuz

per nos seu successores nostros expresse appro
betur: ꝛ Vniuersitatis nomine aut auctoritate
stacionariis tradatur Vt capiatur ꝛ facta collā
tione fidele petentibus vendatur iusto precio:
siue detur originali in cista aliqua Vniuersita-
tis extunc perpetuo remanenti.

¶ Si quis libellum aut tractatum huius
modi in scolis aut alibi Vt supra legerit siue se
audiū ipsū docuerit cōtra formā supradictaz Vt
seminator scismatis aut fautor hereseos punia-
tur prout delicti qualitas flagitabit.

Periculosa quoqz res testāte beato Hie-
ronymo est textum sacre scripture de
vno ydiomate in aliud transferre eo qꝫ ipsis
translationibus non de facili idem sensus in
omnibus retinetur: prout idem beatus Hiero-
nymus et si inspiratus fuisset in hoc sepius fa
tetur errasse.

¶ Statuim⁹ igitur ⁊ ordinam⁹ vt nemo de⁊ inceps aliquē textū sacre scripture auctoritate sua in linguā anglicanā vel alia⁊ transferat ꝑ viā libri aut libelli aut tractat⁹ nec legatur aliqs hmōi liber libellus aut tractat⁹ iā nouiter in tempore dicti Johānis Wycleff: vel citra qvosit⁹ aut iposterū cōponēdus in pte vel i toto publice vel occulte sub pena maioris excōmunicatiōis quousqz ꝑ loci dioceſanum seu si res exigerit ꝑ cōsiliū prouinciale ipa trāſlatio fuerit approbata. Qui vero contra hoc fecerit vt fautor hereſis ⁊ errorū ſimiliter puniat

p Retetea cum terminis philoſophicis seu alias humanit⁹ adinuētis cōcludi nō poterit oīm determinator beatus Auguſtin⁹ veras cōcluſiones que religioſoꝝ auribꝫ fuerat offenſione ſepi⁹ reuocauit.

Statuim⁹ ⁊ ſub obteſtatiōe diuini iudicii ſpecialiter mhibem⁹: ne quis vel ꝙ cuiuſcāqz gra

dus aut status aut ꝯditionis existat ꝯclusiões aut ꝓpositiões de fide catholica seu bonis moribus aduerse sonãtes ꝑter necessariã doctrinã facultatis sue: in scolis aut extra disputando aut cõmunicãdo ꝓtestatione ꝑmissa vel nõ ꝑmissa asserat vel ꝓponat: etiã si q̃dam verboꝝ aut terminoꝝ curiositate defendi possint Nam teste beato Hugone de sacramẽtis sepius ꝙ bene dicit nõ bene intelligit. Si q̃s aũt post publicationẽ ꝑsentium hmõi ꝯclusiões aut ꝓpositiones quictus fuerit scienter ꝓposuisse: seu asseruisse nisi monitus se correxerit infra mensẽ auctoritate ꝑsentis ꝯstitutionis sentẽcia maioris excõicationis incurrat ipo facto ⁊ pro excõmunicato publice nuncet donec in loco vbi sic ꝓposuit aut asseruit publice sui delicti fateat ⁊ verũ catholicũ intellectũ eiusdẽ ꝯclusionis seu ꝓpositionis ad arbitrium ordinarii publice ꝑdicauerit in vna ecclesia aut diuersis

prout ipsi ordinario videbitur expedire.

De hereticis.

Reuerendissime synodo: & infra. Statuimus decernim⁹ & ordinam⁹ q̄ nullus secularis aut regularis ad predicādū verbū dei a iure scripto minime auctorisatus priuilegio ve speciali munit⁹ officiū siue exercicū predicationis eiusdē verbi in se assumat populo ve aut clero quouismodo p̄dicet in latino sermone seu vulgari in ecclesia aut extra nisi primo diocesano illius loci i quo predicare se mittit se p̄sentet & examinationē subeat. Sicq; deinde tam moribus q̄ scia repert⁹ fuerit p̄doneus p ipm̄ diocesanū ad predicādū mittatur: ad aliquā certā parochiam vel ad plures prout eidē ordinario scdm q̄litatē p̄sone videatur expediēs. Nec etiā aliqs p̄missor̄ p̄dicare presumat nisi de missione seu auctorizatione sua primo fides fiat in forma cōpetenti. Ita viz

q̄ille qui de iure scripto auctorizatus ē veniat in forma limitata in eo. Et qui de priuilegio speciali venire se asserit ipsū priuilegiū recto ri aut vicario loci vbi predicāt realiter exhibe ant. Qui vero per locorū dioc̄sanos se missos fore p̄tendit ipsius dioc̄sani litteras sub sigil lo suo magno ad hoc sibi confectas similiter ostendāt. Curatum vero ppetuū intelligim⁹ a iure ad locū ꝛ populū cure sue cōmissum.

Si tñ premissorū quisq̄ p̄ter errores aut hereſ ses quos ante predicasse asseruisse aut docuis se p̄tenditur p loci dioc̄sanū alium vel superio rem a predicatione huiusmodi suspensus fue rit siue prohibitus ex tunc a predicādo aliu bi in nostra Cantuarien̄ prouincia antedicta nullatenus se intromittant donec ad ipsius su spendentis siue prohibentis iustum arbitrium defectum suum purgauerit: ꝛ ad predicandū legitime iterū fuerit restitutus.

sup quo litteras testimoniales ipius restituentis ad locū quēcunqz in quo postea predicabat secū deferre: & modo supradicto realiter exhibere teneat. ¶ Sacerdotes vero parochiales seu vicarii temporales & nō perpetui i forma antedicta nō missi in ecclesiis illis in quib⁹ officia hmōi gerūt illa sola, simpliciter p̄dicent vna cū precib⁹ consuetis que in cōstitutione p̄uinciali a bone memorie Johāne predecessore nostro bene & sancte in suppletione ignorancie sacerdotū edita que incipit. Ignorācia sacerdotum. &c continētur expresse: qm̄ in singulis ecclesiis nostre Cantuarien̄. prouincie infra tres menses post publicationē p̄tiū haberi volumus. &c. vt ipa postulat annis & singulis temporibus per ipos sacerdotes effectualiter declarari. Et ne hoc salubre statutū rōne exactiōis pecunie difficultatis vel alteri⁹ tendere videat: Ad noyam volum⁹ & ordinamus q̄ exami-

natio personaꝝ de qua superius fit mentio ac littere diocesane faciende eisdē sine aliquali exactione pecunie per ipos quoꝝ interꝫ ad quos spectare ꝫ pertinere dinoscitur celebriter expediātur ꝫ gratis difficultate quacūqz remota.

Si quis aūt hoc nostrū executiuū antiq̄ iuris statutū post publicationē eiusdē scienter violare presumpserit contra formā in eodē descriptam sua temeritate ppria predicādo sentēciaz maioris excōmunicationis incurrat ipo facto: cui⁹ absolutionē nobis ꝫ successoribue nostris tenore pīncium specialiter reseruam⁹. Ꝺd sip̄dicator hm̄oi salubre hoc statuto q̄tēpto ipamqz maioris excōicationis sn̄iam minime ponderās se secūdo ingesserit p̄dicādo: dicēdo: asserēdo ptinaciter de verbo aut de facto inuendo nō posse p eccleſiā psonas platoꝝ eiusdem sic statim sn̄ia excōicationis predicta p superioreſ locoꝝ aggraueī cōtra eos debite ꝫ inflibeatur

eisdem omnibus cõio ypi fidelñ. Ac super hoc legitime cõuicti nisi resipiscant ꝛ abiurauerit: in forma ecclesie cõsueta p loci ordinarium p hereticis declarẽtur: ꝛ ex tũc p scismaticis ab omnib⁹ reputent ad omnem iuris effectũ here sisq; ꝛ scismatis penas in iure expressas incurrant ipso facto: ꝛ presertim vt bona eorũdem ipso iure censeant ꝙ fiscata ꝛ ab illis quoꝝ interesse occupent. Ipsorumq; fautores ꝛ receptores ꝛ defensores si per superiores suos in hac parte legitime moniti nõ desiuerint infra mẽsem super hoc conuicti simili pena in omnib⁹ percellantur. ¶ Preterea nullus clericus aut populus cuiuscumq; parochie aut loci nostre Cantuarien. prouincie aliquem in ecclesiis: ci miteriis aut aliis locis quibuscumq; ad predicandũ admittat nisi prius de auctoꝛitate sua priuilegio aut missione eiusdem iuxta formã

predictam facta fuerit fides: alioquin ecclesia cimiteriū aut locus quiscunq; in quo sic predicatum fuerit ipo facto subiaceant ecclesiastico interdicto sicq; maneat interdictū quousq; ipi sic admittētes seu predicare pmittētes se ogrue emēdauerint: & p diocesanū seu aliū supiorē; ipsū indictū obtineāt in debita forma iuris relaxari. Insup sicut bonꝰ paterfamilias triticū spergit in terrā ad hoc dispositā vt fructum plus afferat. Volumꝰ & mandamꝰ vt predicator verbi dei veniēs iuxta formā superiꝰ ānotatā in predicādo clero seu populo scdm materiam subiectam se honeste habeat dispergendo semen secūdū conueniencia auditorii clero presertim predicans de diuiciis' pullulantibus inter eos & laicos de peccatis inter eos communiter vsitatis' & non econtra. Alioquin sic p̄ dicans scdm q̄litatē delicti p loci ordinariū canonice & acriter puniantur.

Item quia turpis est ps que nō quēnit
suo toto. decernim⁹ ꝛ ordinam⁹ ꝫ nul
lus hmōi ꝑdicator verbi dei aut alia quis per
sona de sacramēto altaris matrimonio pcōm
ꝓfessione oleo ve quocūqz facto ecclesie seu fi
dei articulo aliquid doceat ꝑdicet aut obseruet:
ꝫ qđ per sanctā matrē ecclesiā repitur discus
sum. Nec vertat in dubiū qđ per ecclesiā deter
minatū fuerit aut decisum: nec verba scādalo
sa circa eadem ꝓferat publice scienter vel oc
culte: neqz sectā aut speciē hereses quācūqz pre
dicet docet vel obseruet ꝙtra sanā doctrinā ec
clesie. Qui aūt ꝙtrarū post publicationē ꝑsen
cū scienter ꝛ ptinaciter attemptare ꝑsumpse
rit excōmunicationis sntiam ipso facto incur
rat a qua excepto mortis articulo minime ab
soluatur nisi abiuratione ꝑmissa de heresi ge
neraliter vel simpliciter in forma ecclesie con
sueta ad arbitriū ordinarii: in cui⁹ territorio cō

uincitur deliquisse se correxerit: ꝛ de hac ꝓmissis priam receperit salutarē. Dō si secūdo se sic ingesserit residuauerit ꝛ relapsus fuerit quictus legitime ꝑ heretico ꝛ relapso ſnialiter declarēt: ꝛ ipius bona pro ꝯfiscatis habeātur: ꝛ ab illis quoꝝ interest occupētur. ¶ Venitē aiā vero de qua fit mentio superiꝰ volumꝰ esse talē. Dō si quis ꝯtrariū determinatis p ecclesiam vicz in decretis decretalibꝰ seu ꝯstitutionibus nostris prouincialibꝰ seu quācūqz heresis speciē siue sectā publice vel occulte docuerit ꝓdicauerit seu asseruerit in ecclesia parochiali: ipsius loci in quo sic predicauerit seu asseruerit vno die dnico vel alio solenni pluribus ve ad ipius ordinarii arbitrium loci prout magis aut minus ꝯuincitur deliꝫsse: ipsaqz predicata docta siue affirmata reuocabit expresse infra missaꝝ solēna cū maioꝛ affuerit populi multitudo ꝛ ipsa determinata p ecclesiā predicabit:

docebit ꝛ recitabit affectualiter ſine fraude vl
teriuſqz puniet̃ iuxta ſui demeriti qualitatẽ
quatinus diſcretioni ordinarii videbitur exp̃e-
diri

11 Vltus quoqz de articulis terminatis
per eccleſiã prout in decretis decretali
bus ꝛ ꝙſtitutionib⁹ noſtris prouincialib⁹: ſiue
locoꝝ ſinodalibus ꝙtinet̃ niſi ad habẽdũ ve
rũ intellectũ eorũdẽ publice aut occulte diſpu-
tare p̃ſumat: aut̃ auctoritatẽ eorũdẽ decretoꝝ
decretaliũ aut ꝙſtitutionũ ptãtẽ vel cõdentis ea
dẽ indubiũ reuocet aut ꝙtra determinationem
earũdẽ doceat ꝛ p̃ſertim circa ad orationẽ cru-
cis glorioſe imagines ſcõꝝ veneratione: ſeu
pegrinationes ad loca vel reliquias earũdem
Aut ꝙtra iuramẽta in vtroqz foro eccleſiaſti-
co vel tẽporali in caſibus ꝙſuetis ꝛ more ſolito
p̃ſtãda: ſed ab oĩbus deinceps cõiter doceat at-
qz p̃dicetur crucẽ ꝛ imaginem crucifixi: cetera

imagines scōz in ipsoꝝ honorē ꝛ memoriam quos figurāt ac in ipsoz loca ꝛ reliquias ꝓcessionibꝫ genuflectionibꝫ inclinationibꝫ thurificationibꝫ deoscultationibꝫ oblationibꝫ lūiarū accēsionibus ꝛ pegrinationibꝫ: necnon aliis q̄ buscūqz modis ꝛ formis q̄bus nr̄is ꝛ p̄decessorū nostroz tpibꝫ fieri ꝙsueuit Venerari debere Atqz uramēta tactis dei sacrosās euāgeliis ꝛ sup ipis casibꝫ a iure p̄missis ꝛ exp̄ssis ꝛ i vtroqz foro visitatis ab oībus quoz interesse legitime fore prestanda. Contrariū aūt asserēs docēs predicās aut ptinaciter innuens nisi resipiscat sub mō ꝛ forma alias p nos statutis abiuret Vt ibi cauetur penas heresis ꝛ relapsi in eūdē incurrat ꝛ pro tali ab oēm iuris effectuz sentencialiter declaretur.

Finaliter qr ipsa que de dono et insolite emergūt nouo ꝛ maturo indigēt auxilio. Et vbi magis piculū est ibi cauꝫ ē pui-

dēdū ⁊ fortius resistendū. Nec minus te minꝰ no bile discrete abscindit: vt qō nobiliꝰ esi ꝓfecti us nutriatur. Considerātes igitur ⁊ doleter re ferētes quomō alma vniuersitas Dyonie: q̄ sicut vitis habūdans palmites fructuosos ad honorē dei multiplicēq; perfectū ⁊ protectionē ecclesie sue diffundere ꝙsueuit iam ptim ver sa in labruscas vuas acerbas gignit: Quibus comestis indiscrete a patribꝰ in lege vic; dei re putātibus se ꝓpitos dētes obstupescūt filiouq; nostraq; prouicia vaniſq; infructuosis doctri nis inficit: ac nouo ⁊ dānabili lollardie nomie maculatur in ipius vniuersitatis scādalū nō modicū ad ꝑtes extraneas ⁊ remotas existen ciū ⁊ proficiencū in eadē ꝑ maximū tedū ne non ⁊ ecclesie anglicane q̄ ꝑ virtuosam doctri nam eiusdē tanq̄ muro inexpugnabili defen di solebat iam scissis ⁊ diuisis lapidibus nisi celerius occurrat ſcdm verisimile irrecupabile

sequitur damnū. ¶ Ad supplicationē igit̄ pro curato⁹ totius clere nostre Cantuarien. pro⁊ uincie cōsensu ⁊ assensu omniū fratrū ⁊ suf⁊ fraganeo⁹ nostro⁹ ⁊ aliorū prelatoru⁊ in hac cleri cōuocatiōe p̄sentiū ⁊ procurato⁹ absenciu⁊ ne purgato riuolo maḡat fons infect⁹ ⁊ aquā ab eo currētē nō sinat esse clarā Volētes hono ri ⁊ vtilitati sc̄e matris ecclesie ⁊ vniuersitati predicti salubriter p̄uidere. Statuim⁹ ⁊ ordi⁊ nam⁹ q̄p quilibet gardian⁹ ⁊ preposit⁹ seu en⁊ stos collegii aut principalis aule vel introitus cuiuscūq⁊ vniuersitatis semel singulis mensi bus ad min⁹ inq̄rat diligēter in collegio aula vel introitu hm̄oi cui preest. An aliquis scola⁊ ris siue habitās in collegio siue in aula siue in introitu hm̄oi aliquā cōclusionē siue propositi onem aut opinionē in fide catholica aut bonis moīb⁹ male sonantē: aut ḡra determinatōe⁊ ecclesie propter necessariā doctrinā suefacult a

tis asseruit tenuerit: defensauerit seu aliquo modo proposuerit. Et si aliquē sup hoc suspectū aut diffamatum reperiat ipm moueat effectualiter vt desistat. Et si post hac qtra admonicionē hmōi iterato eadē vel ꝯsimilia reassumat p̄ter penas p nos alias statutas maiores excōicatiōis sniās incurrat ipso facto ⁊ nihilominus si scolaris fuerit q̄ sic reassūpserit q̄cq̄d ex tūc in eadem vniuersitate fecerit nō stet sibi pro forma. Et si doctor iuris vel bacularius fuerit eoipso ab omni actu scolastico sit suspēsus: ⁊ in vtroq; casu ius qd̄ habet i eodē collegio aula siue introitu admittat ipso facto ⁊ p ipsos gardianos custodes siue ꝓpositos prima pales siue alios ad quos hoc spectat realiter expellat: ⁊ statim vn⁹ legitime substituat catholicus loco suo. Et si ipsi gardiani prepositi seu custodes collegioꝝ aut principales aulaꝝ siue introitū nō in q̄bus degūt hmōi psone su-

ſpecte detecte aut diffamate negligẽtes fuerit
circa inq̃ſitiões aut executiões p̃dictor̃ p̃ decez
dies cõtinuos a notitie tempore vere vel preſũ
ptiue publicatiõis pficiũ eo ipſo ſentencia ma
ioris excõicatiõis incurrãt. Et nihilomin⁹ oĩũ
iure qđ in ipſis collegiis aulis ſiue introitibus
ſe habere pretendũt ipſo facto ſint priuati ⁊ col
legia aule vel introit⁹ effectualiter vacent. Et
facta ſup hoc legitima declaratione per ipſos
quor̃ intereſt nouꝰ ſubſtituãtur gardiani cu-
ſtodes prepoſiti ſiue principales prout ſecundũ
antiq̃ũ morẽ vniuerſitatis predicte vacãtib⁹
collegiis aulis: ſiue introitibus fieri ꝙſueuit.
Ndũm ipi cuſtodes p̃poſiti gardiani ſiue princi
pales predi de ⁊ ſup hmõi ꝙcluſiõibus aut p̃
poſitiõibus diffamati ſuſpecti vel fuerit aut de
tecti ſeu defenſores p̃tectores aut fautores eo-
rũdẽ ſi p̃ nos aut auctor̃ nr̃a vel p̃ loci ordia-
rii vel auct⁹ ſua monitu nõ deſiſtant ep tũ

omni priuilegio eccleſiaſtice Vniuerſitatis p̃dicte ꝛ iure qđ ſibi cõpetebat in hm̃oi collegio aula ſue introitu p̃ter alias penas: de quib⁹ ſupradictũ eſt ipſo iure priuẽtur ꝛ ſniam inſuper maioris excõmunicationis p̃dictã incurrant. Qđ ſi quis aliquo caſu p̃ſentis Vltime conſtitutionis alio Ve quocũq; ſupius expreſſato. Statuta noſtra hm̃oi in aliqua ſui pte etiam ſi pena alia expreſſe ibidem limitat temere et ptinaciter Violare preſũpſerit: eoipo ad quodcũq; beneficiũ eccleſiaſticũ in noſtra Cantuarien. prouincia obtinendũ p triennium ex tunc abſq; ſpe Venie reddat inhabilis ꝛ oĩno indignus: nihilomin⁹ iuxta ſingula ſua demerita ꝛ qualitatẽ excеſſus ſcđm ſui ſupioris diſcretionem canonice puniat.

AD hec ne in modo p̃cedendi circa premiſſa Vagare Videant ſub incerto. Aduertẽtes q̃ licet inter crimẽ hereſis ꝛ leſe maie

statis in legib⁹ diuersis quedā paritas reputa tur: est tñ difficilis culpa penāq; exigit grauio rē diuinā ꝙ humanā offendere maiestatem.

¶ Cū igitur crimē lese maiestatis ꝓpter perí cula que ex dilatiōe poterūt immmere sufficit cōuincere p iudicia ꝓdiq; poterit ꝙra eū sū= marie ⁊ de plano ac citatione ꝑmissa p nūciuz per litteras siue p edictū ⁊ lite nō ꝙestata ad re ceptionē testiū ⁊ diffinitiuā sniam. Volumus ordinamus ⁊ declaram⁹ ad faciliorē punitio= nē delinquenciū in ꝑmissis ⁊ reformationez saissure ecclesie ex hoc lese ꝙ diffamati detecti: siue pronūciati siue de hmēter suspecti in ali quo casuū predictoꝝ siue aliquo articulo quo aīq; in fide catholica aut bonis moribꝰ male sonātes. Auctoritate loci ordinarii alterius de superioris citent ꝑsonaliter si cōprehendi potue= runt per litteras siue per nūciū iuratum. Sin aūt per edictū ad locuz habitationis ipꝰ delin=

quentis vbi morari cõiter ꝙsueuit ꝛ in ecclesia sua parochiali si certũ habuerit domicilium publice propositũ. Alioqn in ecclesia cathedrali loci originis sue ꝛ in ecclesia parochiali illius loci in quo fuerit predicauerũt ꝛ docuerũt: ac recepto certificatorio legitio de citatione hmõi exequta ꝙtra sic citatũ etiã absentẽ ꝛ cõpere negligentem in penã ꝙtumacie sue hmõi sumarie ꝛ de plano absqz strepitu ꝛ figura iudicii ac lite nõ ꝙtestata ad testiũ receptionẽ ꝛ alias ꝓbationes canonicas procedat: habita quoqz informatione remota sentẽciet ꝛ declaret: puniet quoqz secũdũ qualitatẽ delicti modo ꝛ forma superius expressatis: vlteriusqz faciet qđ est iustũ ipius ꝙtumacis absencia nõ obstante.

De apostatis

Preterea sũt nõnulli quos apparet per facti euidenciã seculũ intendere ppe-

tuo relinquere ꝛ per certa iudicia in clausti ep
cubus velle suo toto tẽpore dño militare. Qui
tñ preualente in eas carnali desiderio redeũt
ad vomitũ seculum repetẽtes inter sydera er-
rancia computãdi. Quãuis igitur iura mani-
feste diffiniãt hmõi non posse religionis habi-
tñ oĩno deserere q̃ saltẽ in religione aliq̃ perpe
tuo maneãt lapioti: Quidam tamẽ attriti frõ
tis audacia apostasis infamiam non veren-
tes postq̃ absolute se velle seculum relinque
re ostenderunt: relicta hierosolyma redeunt in
egyptum.

¶ Quo circa statuimus vt ordinarii locorum
tales cum omni diligencia inuestigent: ꝛ per
subtractionem tam offi cii q̃ beneficii eccle sia
stici si quod habeant ad statum pristinum re-
uocent vel ad lapiorem cogant regulam eos
pertransire.

¶ Mõ si sint hmõi apostate laici vt ipi ad salutem sue studia redeant per censuram ecclesiasticam cõpellantur. Hanc ordinationẽ ad illos nõ extendimus cuz q̃bus sedes apostolica aliter ordinauit.

De his qui filios occidunt.

Hemine cõmoneãt vt pueros suos caute alant q̃ iuxta se de nocte nõ collocẽt teneros ne opprimant. Solos in domib⁹ vbi ignis fuerit vel solos iuxta aquã sine custode nõ relinquãt. Et hoc omni die dñico eis dicat.

De homicidio.

Si mulier mortua fuerit in partu et de hoc bene q̃siterit scindat si infans viuere credatur: p̃curato tñ q̃ os mulieris apertum teneatur.

Acta prouisione q̃silii statutũ ẽ q̃ si patroni vel aduocati aut feudarii seu vicem gerens alicuius dñi rectorem ecclesie vica

riū vel clericū ipius ecclesie per se vel p alios occidere ausu temerario ꝛ nephario p̄sumpse-rint patroni patronatū aduocati aduocaciam feudatarii feudū vicedomini vicedominatū pro-sus admittāt ꝛ posteritas talium in clericoꝝ collegiū vsq; ad quartā generationē nullate-nus assumant nec in regularib⁹ domib⁹ alicui⁹ prelacie assequant honorem: ꝛ hoc volu-mus in ecclesia sepi⁹ denūciari.

De furtis.

p Prohibem⁹ sub interminatione anathematis ne hȝ latrones ad latrocinium faciendū in seruicio suo retineat: nec eos i terris suis saenter habitare permittat.

De clerico venatore.

Statuim⁹ q̄ si quis cleric⁹ de transgressiōe foreſci seu parci alicui⁹ diffamat⁹ fuerit ꝛ cōuictus legitime fuit coram ordinario suo vel ꝙfessus idem p̄ suū dioceſanū: si bona

habeat pro qualitate trāsgressionis grauiter redimatur: & illi cui dānū vel iniuria ē illatū vel noua hmōi redēptio assigneť. Si aūt nō habeat bona su⁹ eps ipm̄ ꝓut culpa poposcerit grauiter puniat in ꝑsona ne propter impunitatis fiduciā pateat presumptoribus licēcia delinquendi.

De eo q̄ furtiue ordines susceperint

QVam secūdum doctores & theologos milicia clericalis septē numerať ordinib⁹ singulor̄ caracteribus in aia cōsignatis ꝑ singulos & recipiēs augmētū gratie vbi ordinati furtiue ordinē recipiāt se crimine irretiti exped̄it plurimū ipos ordines minime recipere inculcatos q̄n̄ inculcatio reuerenciā minuit: et gratiā ꝑ ꝯsequēs que ꝑ irreuerencia⁹ repcutit ab ingratis. Contra dignitatē igit̄ tā reuerendissimi sacrāmēti fore dinoscit oīne sacramentū vbi⁹ q̄n̄ simul quatuor minores ordines so-

lent nō ſacros cū vno ſacro alicui vni hoīm exhiberi. Vnde in nōnullis aliis prouinciis quatuor minores ordines nō ſimul facilitet conferūtur vt aſcendētes clerici ad xpi myſteria q̄ſi cantici gradui continētes cū probati extiterit in minoribꝰ officiis deīde gradati ꝓficiant ad maiora. Quigit ex ſingulis eccleſiis q̄ pia q̄ religioſa queq; honeſtiora ſunt eligere ea tanq̄ faſciculū i angulox mētibꝰ colligare p̄cipimus vt epi in his ſequātur canonicas ſanctiones. Minores etiā ordines q̄n id pōt fieri bono modo p ſacrameti reuerencia dētur ſaltez aliquocies ꝙbinati ſeu ſublimitati q̄ recipientes eos ſimul ſeu ſingillatim in vulgari lingua publice inſtruant de diſtinctione ordinum officiox q̄ caractox ac de ꝓfectu gratie q̄ in ſingulis ordinibus continetur q̄ digne accētibus augmentatur.

De exceſſibꝰ prelatoū.

m Onemus rectores ecclesiaꝝ ne capellanos ãnuos sine cã rõnabili studeãt ãmonere maxime si honeste fuerint quersatione ꝛ laudabile de sua quersatõe habeãt testimoniũ. Et de incõtinencia parochialis sacerdotis scãdalũ oritur fuerit eũ circa hoc vigilãs debet eẽ rector ecclesiis si per famam vel inquisitionẽ nobis ð hoc ꝙstiterit potius ꝙ p rectoris denũciationẽ tm̃ rector tanꝙ cõscius puniatur arbitrio superioris. Et simile de vicariis ppetuis est censendũ. Et tam rectores ꝙ vicarios ꝙ ãnuos sacerdotes grauiter puniẽdos esse decernim⁹ nisi sup denũciatiõe excessuum ꝛ ꝯcipue incõtinencie in ꝗbus notabiles clerici inuenti fuerint ĩ suis prochiis vigilãtes.

De priuilegiis.

f Acramẽtũ penitẽtie ꝛ infra. Sũt preterea nõnulli ꝗ preteptu quoruñdã priuilegioꝝ generaliũ a sede apostolica obtẽtoruñ:

ꝗtra intẽtionẽ apoſtolicã ſcz dantis priuilegiũ ſpreta autoritate pontificali ipoꝝ pontificũ irrequiſito bĩplacito ꝛ aſſenſu ingeruit ſe ſubditorũ eorũdem cõfeſſionib⁹ audiẽdis. Quoꝝ preſũptiões volẽtes reprimere vt tenemur prohibem⁹ ſub pena excõicatiõis ne quis de cetero abſqꝫ ẽpi licẽcia expꝛſſa vel ꝓbabiliter ꝓſumpta ꝙfeſſiones audeat ſuoꝝ ſubditoꝝ niſi i audiẽdis ꝙfeſſionib⁹ a iuriſdictõe ordinaria et diocẽſana ꝛ metropolitana tenore ſui priuilegii: ſit exemptus. Et ſi ꝗ ꝗtrariũ facere ꝓſũpſerint ꝓcedatur cõtra eos ſicut cõtra priuilegioꝝ temerarios abuſores.

De purgatiõe canonica

Qtez ꝛ infra. Diſtricti⁹ duxim⁹ inhibẽdũ ne archidiaconi vel eorũ officiales aut iudices alii aliquẽ ad ſuggeſtionẽ ꝓcomũ ſuoꝝ ad purgationẽ ꝙellãt; niſi apud bonos ꝛ graues fuerit infamat⁹ nec in ſua cauſa

ꝑsumāt eē iudices vicz cū in dubiū venerit vtꝝ
q ab eis exigitur debeatur.

¶ Statuimus ꝛ infra. Ad hec si clerici ca
nonice se purgauerit sup sibi ꝑpositis
ꝛ abiectis ꝛ laica ptās nihilominus bona occu
pet ꝛ occupata detinet eosdē occupātes ꝛ de
tinētes bona hmōi ad restituendū ea ꝑ censurā
ecclesiasticā compellantur.

Clerici pro suis criminibꝰ detenti a pub:
lica ptāte ꝛ tandē pro q uictis ecclesie re
stituti non facliter liberant nec ꝑfunctorie ꝑ
eis purgatio admittatur sed cū omni iuris so:
lemnitate ꝛ tam prouida maturitate vt oculos
merito offendere nō debeat regie maiestatis seu
quoūlibet alioꝝ quos exagitat studiū eq̄tatis

Item licet ꝛ infra Statuimꝰ q̄ de ce:
tero diffamati de criminibꝰ seu excessi
bus ꝛ de eis se purgare volentes de vno dece
natu ad alīū seu ad loca ruralia vbi nō repe:

ñuntur victualia ⁊ vite necessaria venalia: nullateñ ꝓtrahãtur. In indicẽda vero purgatiõe diffamatis hmõi epi archidiaconi ⁊ cete ri ordinarii aut eoꝝ officiales vltra septẽ manus pro fornicatione seu simili crimĩe ꝑ graviori siquidẽ vt pro adulterio vel maiori vltra vii manꝰ ꝙpurgatoꝝ numeꝝ ñ iponãt sub pena suspẽsionis ab officio ꝙ extra facientes incurrere volumꝰ ipo frõ. De penis.

Eterne sanctio volũtatis ⁊ ifra. Cũ sepe ꝙtingat archiepos epos ⁊ alios prelatos iferiores ꝑ ltras dñi regis ad secularẽ iudiciũ euocari vt ibi rñdeãt sup his q̃ mere ad eoꝝ offi[a] ⁊ foꝝ eccleſiasticũ ꝓtinere noscãt vt si forte clericos ad eccleſias vel capellas vacantes seu nõ vacãtes admiserit seu non admiserint rectores instituerint vel non instituerint i eisdẽ suos subditos excõicauerit excõicatos denunciauerint interdixerint eccleſias dedicauerint;

ordines celebrauerit de causis mere spūalibus cognouerint: Vtputa de decimis oblationib⁹ limitatiōib⁹ parochiar⁹ ꝛ sumibus q̄ non pūt ad seculare forū aliquatin⁹ ptinere. Siue etiam cognouerit de pcīs subdit⁹ ꝛ eor⁹ excessibus sicut de piurio fidei transgressione sacrilegio violatione aut pturbatiōe ecclesiastice libertatis p̄sertim cū ip̄ius violatores nec nō libertatū perturbatores p cartas dñi regis Anglie: ecclesie q̄ssas in sniam excōicatiōis incidunt ip̄o facto. Et si inter clericos suos cognoscant vel inter laicos cōtrahentes ꝛ clericos defendentes in psonalib⁹ actionib⁹ sup cōtractib⁹ ꝛ q̄si etiam delictis: vel quasi etiā si personas ecclesiasticas ad mandatū dñi regis in foro seculari amerciatos nō cōpulerint ad amerciamēta hmōi soluēda, seu ip̄a nō soluerit pro eisdem si iurisdictionē suā in ecclesiis vel capellis ep̄alib⁹ seu monasteriis ānexis p mortē prelator⁹

aut cessionē vacātib⁹ eperuerint canonicā et
q̄uetā: z si q̄tra huiusmodi fecerint vel non fe
cerint ptinentia ad officia eoꝝdē. Statuimus
auctoritatis ptis q̄situ q̄ archiepi epi z ceteri
prelati non veniāt pro hmōi spūalib⁹ euocati
cū indicādi ꝓpos dñi nulla sit laicis attributa
plās apud quos necessitas manet obsequēdi.
Vt tamē honou regio deferatur maiores plas
tij dñm regē adeāt vel sibi scribāt q̄ huiusmo
di mādatis regijs parere non ꝓt absq; pricu
lo sui ordinis. Et si forte dñs rex in suis attac
hiationib⁹ ꝓhibitionib⁹ siue monitiōib⁹ nō
de decimis sed de iure patronat⁹ nō de fide mē
tis sed ptūrio non de sacrilegio vel ptūrbatio
ne ecclesiastice libertatis sed de transgressione
subditoꝝ suoꝝ z balliuoꝝ quoꝝ correctiones
ad se asserit ptinere fecerit mentionē: tunc inti
mēt ei prelati predicti q̄ non de patronatu ca
tallis seu alijs ad foꝝ ipsius ptinētib⁹ cogni

ſcant vel cognoſcere intendit ſed de decimis peccatis & aliis mere ſpiritualib⁹ ad officium & iuriſdictionē eccl̄ie pertinentib⁹ & ad animar⁹ ſalutē monendo & rogando q̄ ipſos nō impediat in premiſſis. Et nichilominꝰ epūs dñi regem iterato moneat vt aie ſue ſalutē conſulat vt a hiſmōdi mandatis omino deſiſtat Et ſi nō deſiſterit tūc ad denūciationē epi archiepūs vocatis duob⁹ epīs vel plurib⁹ ſibi adiunctis dñm regē adeāt & ipſū moneant diligenciꝰ requirentes q̄ mādatis ſuppſedeant predictis Et ſi dñs rex ſpretis hiſmōi exortationib⁹ ad attachiationes hiſmōi vel diſtrictiones p ſe vel per alios proceſſerit: tūc vicecomites & alii q̄cunq; baillui epos attachiantes: & diſtringentes p locoꝝ dioceſanos i forma iuris p excōicatiōis & ſuſpēſionis ſnias arceant. Idē fiat ſi vicecomites aut baillui ad attachiationes & diſtrictiones proceſſerit pdētib⁹ ſupradictis monitionib⁹ dño regi taliter faciendum

Et si vicecomites & ballini in sua duricia perseuerauerit loca in quibus cõmorãtur & terre eorũ quas habẽt in ꝓuncia Cantuarien. per locoꝝ dioceſanos ad denũciationẽ dioceſani in cuiꝰ epiſcopatu tales fuũt diſtrictiones interdicto eccleſiaſtico auctoritate pñtis conſiliꝫ ſupponantur. Et ſi taliter attachiãtes clericꝫ fuerit & bñficiati ab officio ſuſpẽdãtur. Et ſi i eorũ malicia ꝑſeuerauerit ad deſiſtẽdũ & ſatiſfaciendũ p ſubtractõẽ ꝓuentuũ bñficiorꝝ ſuorꝫ arceãtur. Nõ bñficiati vero p ꝗnquẽnũ ſi ad eccleſiaſticũ bñficiũ i ꝓuncia Cantuarien. ſi ꝑſtiterint exiliter ut mime admittãtur. Clerici vo q̃ breuia hmõi atachiacionũ ſeu diſtrictionũ direxerit ſcripſerit ſignauerit q̃ſilũ aut auxiliũ adhibuerint canonice puniãtur: nec alicꝫ ꝑmiſſorum certa ratione ſuſpecti ad qd̃ beneficium eccleſiaſticum obtinendũ: donec ſuper his canonice ſe purgauerint admittantur.

¶ Et si dñs rex q̄petēter monit⁹ vel alia secu
laris ptās huiusmodi attachiationis non reuo
cauerit eps q̄ district⁹ fuerit terras vicos: vil-
las ꝛ castra q̄ dñs rex vel alia secularis ptās
in suo epatu obtinet ecclesiastico interdicto sup-
ponat. Et si rex vel alia secularis ptās in sua
duricia pseueret ceteri coepiscopi districtione
huiusmodi q̄si q̄munē oim ꝛ q̄munē iniuriam
ecclesie reputātes: ciuitates: terras: dñia: bur-
gas: castra: ꝛ villas ipsius regis vel alterius
ptātis in suis episcopatib⁹ existētes pītis au-
ctoritate q̄silii ecclesiastico supponāt interdicto
Et si nec sic infra. xx. dies postmodū attachia
tiones ꝛ districtiones huiusmodi rex reuocaue
rit: aut ob hoc manū q̄tra ecclesiā aggrauaue
rit archiepiscop⁹ ꝛ episcopi suas dioceses eccle-
siastico supponāt interdicto. Idē fiat de trib⁹
terris: castris: ꝛ burgis regalia habētib⁹ ī pro-
uincia memorata. Et si aliqs episcopoꝝ ī hac

ple inuentus fuerit negligēs aut remissus per
suū metropolitanū grauiter arguatur. & si p-
seuerauerit in sua negligencia canonice puni
atur p eūdē. & nihilomin⁹ sua dioceß. oim pre-
latoꝝ & sua auctoritate & ꝙsensu in plī
ti ꝙsilio
adhibitis ecclesiastico subiaceat interdicto. Et
si forte ab aliquo episcopo vel iudice eccleſia-
stico vel inferiori prelato ꝙpulso p distinctiones
vel spontanee ꝙpente corā dño rege vel iusti-
ciariis suis vt allegēt priuilegiū fore nisi in cā
a iure pmisso vt eos moneat vt a predictis de-
sistant iniurias exiganꝫ acta processus sui vt
per ea appareat vtrū ꝙtra prohibitionē regiā
in aliquo predictoꝝ casuū vel ꝙsimiliū proces
serit vel petanꝫ sup his iuramēta excusatiōes
vel purgatiōes nullo modo exhibeāt acta vel
iuret cū instrumēta hmōi plīt a ptibus vel ali-
qua partium si necesse fuerit exhiberi. Et si
clericus fuerit & propter hoc fuerit aresiatus

diocesan⁹ taliter aresti vel ipsditi clerici vel archiep̄s ep̄s londoñ tanq̄ decan⁹ ep̄or tñ ali quib⁹ ep̄is sibi associatis req̄rant eū ꝛ puniat detētores sicut si fuerit ep̄s aresiat⁹. Et si necesse fuerit in hoc casu p̄cedatur ad penas superius ānotatas.

AD hec ꝛ infra. Quia frequēter accidit: ꝙ nōnulli clerici per laicam potestatē ecclesias occupāt prochiales ꝛ p̄bendales etiā curā habētes aiarū ꝛ in eis dē absq; auctoritate ecclesiastica intrudūt. Statuim⁹ ꝙ clericus sic p se vel p laicā plātem intrusus in ecclesia vel p̄benda nō seruata iuris forma exeret ꝛ excōmunicatus per loci diocesanū nuncietur ꝛ illo beneficio in perpetuum careat ipso facto. Et si post latam in se sentēciam excōmunicationis in intrusione huiusmodi animo p̄tinaci per duos menses p̄stiterit per locorum diocesanos vbi alia bñficia ecclesiastica hab;

ad denūciationē illius ep̄i in cui⁹ dioceſi ſe intruſit ſeu p̄ſumpſit ſe intrudi cuiq; monitionē & excōicationē p dictū tēpus cōtempſerit p̄uentus illoꝝ beneficioꝝ quouſq; cōgrue ſatiſfecerit ei ſubtrahantur omnino. Et ſi per annum idem intruſus in hmōi excōicationis ſentēcia p̄ſeuerauerit ex tūc ad quod beneficiū in p̄uincia Cantuarien̄ minime admittatur. Si vero p p̄curatorem cleric⁹ fuit intruſus ꝗra eūdem procuratorem modo cōſimili procedatur & penis ſubiaceat ſupradictis. Si vero procurator talis laic⁹ fuerit in forma iuris excōicet & excommunicatus publice nuncietur. Dominus autem abſens citetur ꝙ ſi comparens ratificauerit factum procuratoris ſui i hac parte penis ſubiaceat prelibatis.

¶ Si vero per contumaciam ſe abſentet poſt ſpacium trium menſium expectatus: ſi ſit

in regno maiorus excōicationis sñia innodetur
& p penas nihilominus ptaxatas maxie cum
sacrilegij in obedientiā adiecerit & qētū. Si
vero fuerit extra regnū qtra ipsū vocatū post
dilationes transmarinas modo simili ꝓcedat
Et ecclesia seu pbenda in qua facta fuit talis
intensio supponat ecclesiastico interdicto. Fau
tores vero & coopatores hmōi intrusiōis si cle
rici fuerint pfatas penas qtra clericos editas
incurrāt: & si laici fuerit penis plectētur contra
laicos alias annotatis. Loca vero & terre hmōi
intrudenciū si infra vnū mensez nō satisfece
rint supponātur ecclesiastico interdicto. Si ve
ro hmōi intrusiones facte fuerit ex regia pote
state p loci dioceſanū moneat dñs rex qꝫ eas
faciat infra tempus qpetēs revocari. Alioqn
terre & loca q̄ dñs rex habet i illa dioceſi i qua
fuit intrusio supponātur ecclesiastico interdi
cto scōm formā supius annotatā. Si vero p

alia magnatē seu plātē fiat talis intrusio per interdicti & excōicationis sniam vt superi⁹ arreat. Et si per duos mēses sniam sustinuerit: propter hoc in se latas ex tūc terre & loca q̄ obtinet in illa dioceſi p loci dioceſanū eccleſiaſtico interdicto ſupponātur nec layent ſnie p̄fate donec de iniuria & inobedientia ac cōtemptu ſatisfecerit q̄petenter.

Si aliqui clerici p laicalē plātem capti fuerint tonſurā & clericatū habentes: tpe medio abraſi malicioſi fuerint & ſuſpenſi: aut alio modo puniti abradentes & ſuſpēdentes: aut alio modo puniētes eoſdē: & ad hoc q̄ſi ſui aut auxiliū ipēdētes penis ſubiaceāt ſupra dictis foris: bānientes vero hmōi clericos ſimilibus penis percellantur.

Venit & infra. Statuimus q̄ laici ad exſoluēdas quaſlibet penas tā corporales q̄ pecuniarias canonicas p plātos ſuos

eis inflictas ꝑiſe ꝙ excõicationis ſnīam com-
pellant. Impedientes vero ne pene hmõi exſol
uãtur per interdicti ⁊ excõicatiõis ſnias arceã
tur. Et ſi ꝓpter hoc ad diſtributiões platoꝝ pro
ceſſum exītiterit ꝙtra diſtringẽtes per penas i ea
ꝑte dictatas procedat.

ITem ſtatuim⁹ ꝙ quilibet epūs habeat in
ſuo epatu vnum vel duos carceres ad
clericos flagicioſos deꝓhenſos in crie vel qui-
ctos iuxta cẽſuram canonicã detinẽtes. Et ſi
cleric⁹ alioꝝ adeo malicioſus ⁊ incorrigib⁹ fis
fuerit ⁊ ꝙſuetus ad flagicia cõmittẽda ꝙ q̃bus
etiã ſi laic⁹ eẽt ſcõm leges ſeculi vltimũ debe-
ret pati ſupplicium: talis clericus ꝑpetuo carceri
adiudicet. In illis aũt qui nõ ex voluntate vel
ꝓpoſito ſed caſu fortuitu vel iracundia aut fo
te infamia commiſerint antiqua iura determi
nius obſeruari. Pecham.

Cum inualuit detestãda lubricita enor
mitas vt quidã nec legib⁹ nec canoni
bus deferẽtes ad castitatẽ sce monialiũ q̃tan
dũ editis eã eis sacrilegiũ ⁊ incestũ q̃mittere nõ
formidãt cui horrẽdo flagicio remediũ appone
re capiẽtes omnes tam clericos q̃ laicos hmõi
turpitudinis ppetratores maioris excõicatiõis
sñia innodam⁹ solis epõr hmõi psonis abso
lutionem sentẽtie reseruantes excepto mortis
articulo in quo sic absolui valeant a quolibet
sacerdote sic vt qualuerit pcũ hmõi teneantur
sub pena anathematis infra spaciũ triũ men
sium ppriis epis confiteri aut sede epali vacã
te custodi spiritualitatis aut decano ecclesie ca
thedralis.

Quoniã reus ⁊ infra. Statuim⁹ q̃ pro
delicto notorio ⁊ residuo q̃tinuate diu
tius secũda vice nõ recipiat pecunia vllo mõ:

sub pena restitutionis dupli pecunie ꝙtra hoc recepte infra mensẽ post receptionẽ eiusdẽ fabrice ecclesie cathedralis applicãde ac suspensionis ab officio ꝙ taliter recipiẽtes pecuniam nisi ei⁹ duplũ infra mensẽ restituerũt incurrere volum⁹ ipo facto. In ꝙmutatiõib⁹ etiã pnias corpalis pro pecunia quas absq; magna ⁊ br gẽti cã fidei prohibem⁹ locoꝝ ordinarij taliter moderẽtur: ꝙ delinquẽtib⁹ pnias corpales graues ⁊ publicas nõ iponãt adeo excessiuas: vt causatiue ⁊ p obliquũ cogãtur suas redimere pnias pecuniaria grauj sũma. Sed cõmutationes hmõi cũ faciẽde imposiẽt videãt sic fiant modeste ꝙ rapax nõ iudicetur accipiens et dans ipe nimiũ nõ granetur sub penis supradictis superius annotatis.

De penitẽcijs ⁊ remissionib⁹.

QVoniã nõnũq; ob defectũ ꝯfessoꝝ vel ꝙr decani rurales vel persone erube-

sañt forte ꝙfiteri suo ꝓlato certũ imminet ꝑiculũ
aiaꝝ Volẽtes huic morbo mederi. Statuim⁹
Vt certi cõfessores prudentes ⁊ discreti ꝑ singu-
los archidiaconat⁹ ab epõ loci statuãtur: q̃ con
fessiões audiãt decanoꝝ ruraliũ ꝑsonaꝝ ⁊ pre
sbyteroꝝ. In cathedralib⁹ aũt eccl̃esijs Vbi sũt
canonici seculares ꝙfiteañ ipi canonici epõ Vel
decano Vel certis psoms ad hoc per epm Vel
decanũ ⁊ capitulũ constitutis.

QUam sacramẽtũ ꝙfessionis ⁊ pnie sit se
cunda post naufragũ tabula Vltim⁹
humane nauigationis portus ⁊ finale refugi-
um sit Vnicuiq; peccatoꝝ ꝑ maxie necessariuz
ad salutẽ sub pena excõicationis districte pre-
cipim⁹ ne q̃s psumat ipedire q̃n hmõi sacrm
pnie Vnicuiq; petẽti libere ipendatur ⁊ spaciuz
libere cõfitendi qđ potissime propter incarcera
tos suadetur: q̃bus hmõi sacrm sepi⁹ inhuma
niter indecẽs fideliter denegatur. Et si interdũ

confitendi ſpaciũ eis datur: hoc eis ita breue et importune ꝙceditur qđ cedit poti⁹ miſeris inde ſolationis ac deſperationis ꝓcaliũ ꝙ in ꝙſolationis gaudiũ ſpũalis.

i N cõfeſſione audiẽda habeãt ſacerdotes vultũ humilẽ ꝛ oculos ad terrã dimiſſos nec faciẽ reſpiciãt ꝙfitẽtis ꝛ maxie mulieꝝ: ꝛ paciẽter audiãt ꝗquid dixerit: et in ſpiritu lenitatis ſupportẽt eã ꝛ ei ꝓ poſſe ſuadeãt pluribꝫ modis ꝙ integre cõfiteatur: aliter nõ eſt vera ꝙfeſſio. Peccata inq̃rãt vſitata ſingillatim: inuſitata aũt nõ niſi a longe ꝛ ꝑcũctiõlacias vt exptis detur modꝫ ꝙfitẽdi ꝛ inexpertis nõ detur occaſio noua delinquẽdi. Perſonaꝝ noia cũ ꝗbus peccant ꝙfitẽs non inq̃rat ſacerdos: ſed poſt cõfeſſionẽ poteſt inq̃rere vtr clericus: vel laicus: monachus vel ſacerdos: vel diaconus exiſtat vt ſemper maiora crimi-

na precipue notoria maioribus reſeruentur.

¶ Sunt autem iſta maiora ſacrilegia peccata contra naturam: homicidia: inceſtus: ſtupra virginum ⁊ monialium ⁊ iniectiones manuum in parentes: nemõ ⁊ in clericos. vota fracta ⁊ huiuſmodi.

¶ Sunt autem caſus in quibus nullus niſi ſolus papa poteſtatem habet abſoluendi vel eius legatus. ¶ Abſolutio aũt talium in articulo mortis nulli eſt deneganda, ſaltem erit conditionalis videlicet ſi cõualeſcant apoſtolico aſpectui ſe repreſentent. Nichilominus tamen tales remittendi ſunt ad epiſcopum vel eius penitenciarium. Semper tamen ꝙ mittuntur differant ſecum litteras continẽtes genus peccati ⁊ circumſtancias ſufficienter: vel ipſe ſacerdos veniat perſonaliter aũ eis: aliquin nõ recipiant.

d Et penitẽcias papim⁹ q diaconi pnias dare nõ presumãt nisi in his casib⁹ cũ sacerdos non potest vel absens sit vel stulte vel indiscrete non vult vt mors iminet egroto.

c Dm aia vero preciosior sit corpe subiacet excõmunicationis anathematis prohibem⁹ ne hs medicor⁹ p salute corpali aliqđ egroto⁹ suadeat quod in piculũ aie vertatur: vel cum ipm ad egrũ vocari exigent: egrũ ante omnia moneat efficaciter ⁊ inducat q medicos innocet alias vt postq fuerit infirmo de spiali medicamine plenius ad corpalis medicine remedium salubriter procedatur. Et trãsgressores autẽ hui⁹ qstitutiõis penã in qsilio statuta⁹ non euadant.

p Resbyteri stipendiarii ⁊ infra. Statuimus vt presbyteri pdicti nõ audiãt confessiones parochianor⁹ vel cãpellanor⁹ in

ecclesijs in ꝗbus diuina ministrauerit nisi'l ca sib⁹ a iure ꝓmissis. Dõ si ꝗtariũ fecerit crimẽ sacrilegij incurrãt: nisi de licẽtia ꝓsidẽtis hoc fecerit petita ꝙ obtenta.

Sacerdos in pnia iniũgenda diligẽter attendãt circũstãcias criminis qualitatẽ ꝓsone ꝙ genus delicti tẽpus ꝙ locũ cãm ꝙ morã in petõ factã deuotionẽ animi penitẽtis. Et his cõsideratis ꝙ diligẽter pẽsatis ac discrete maiorẽ vel minorẽ penitẽti iniũgat pniam. Itẽ sacerdos ad audiẽdũ ofessiões cõem locũ eligat: in ecclesia vbi cõiter ab oĩbus videri poterit l ecclesia etiã in locis absconditis nõ recipiat sacerdos ofessionẽ alicui⁹: ꝙ maxime mulieris: nisi sit in magna necessitate aut infirmitate penitẽtis. Itẽ nullus sacerdos alteri⁹ prochianũ admittat ad pniam nisi de licẽcia sui ꝓsbyteri: vel epi. Itẽ sacerdos talẽ pniam iniũgat vxori in occulto crimine vt viro suo nõ reddat su-

ſpecta ꝛ de marito idẽ obſeruetur In furto: ra
pina Vſura ſymonia ꝛ fraude: ꝛ maxime dece
max detentione ſeu ſubtractiõe alicuius iuris
eccleſiaſtici diligẽter ſibi caueãt ſacerdotes ne
aliq̃bus muligãt pniam niſi cũ ſatiſfactõe ꝛ re
ſtitutione faciẽda iniuriã Vel dãpnũ paſſis cũ
nõ remittit peccatũ niſi reſtituat oblatũ. Item
in maioꝝ criminũ ꝛ attrocioꝝ dubijs ſa
cerdos cõſulat ep̃m Vel ipſũ qui Vicẽ gerit epi:
aut prouidos aut diſcretos quoꝝ conſilio certifi
catus ſciat quos ꝛ qualiter ligare poſſit ꝛ ab
ſoluere. Et ne qd̃ abſit penitẽs in deſperatiõez
cadat moneat ip̃m diligenter interim quicquid
boni facere poſſit: faciat Vt deꝰ cor ſuum illu
ſtret ad pniam. Et hoc idẽ faciat de eo q̃ pec
catum confitetur: ꝛ tamen ab ipſo monit̃ nõ
Vult abſtinere quoꝝ caſu minus abſolutionis
eidem nõ poterit impendi cum Venia non le

gatur concessa nisi corrigenti. Item caueãt sa cerdotes ne peccata a penitentibus requirant: aut nomina personarum cum quibus pecca uerunt sed circumstancias tm̃ ⁊ qualitatẽ pec cati. Cum scriptum sit. Deus vitam meã an nunciaui tibi ⁊ non alterius ⁊ ꝓpria debet esse confessio ⁊ non alterius.

Rohibemus ꝙ nullus sacerdos lap
p sus in peccatum mortale ad altare p̃ sumat accedere celebrat⁹ antequa confiteatur. Nec putat prout quidam errant credentes ꝙ mortalia delentur per confessionẽ generalem. Item nullus sacerdos ira: odio: vel metu etiam mortis audeat quouismodo de tegere alicuius confessionem signo: nutu: vel verbo generaliter vel specialiter. Et si super hoc conuictus' fuerit sine spe reconsiliationis merito debet degradari.

Cum sepe ⁊tingat ꝙ rectores ecclesiarũ in sacris ordinibus ⁊sistẽtes: eo ꝙ nullus vt eis videt quo ad fo⁊ pniale sũt subiecti vel oino nõ ⁊fitent vel ad quos dã accedũt qui nullã habẽt in ipsos ptãtem ligãdi vel soluẽdi. Statuim⁹ vt p singulos archidiaconatus ꝙ vnus vel duo presbyteri preficiant ꝛature: cõpetentis ⁊ probate opinionis ad ⁊fessiões tales audiẽdas quib⁹ ⁊ pnias eis dẽ iniũgendas: p loci diocesanũ vel vicẽ ei⁹ gerentẽ auctoritatem volum⁹ imptiri phibẽtes firmiter ne religiosi monachi vel canonici anachorite heremite ve subditum alicui⁹ audeãt ad pniam admittere.

Cum salubriter sit statutũ vt prelati in indulgẽtiis cõferẽdis quadraginta dierũ numer⁹ nõ excedãt ne claues ecclesie cõtemnãtur: q̃bus cũ thesaurus mystic⁹ cõmittitur. desponsandis. Caueãt alii q̃cunq; ne p multi

plicatas indulgencias prelatoꝝ sibi pquesitas dedecus faciāt prelatis ecclesie supra ipsos in suis predicationibꝫ indulgēcias effūdendo ne q̄ clauibus habēt subūci eas faciat vilipendi.

Sacramētū pnie naufragātū remediuꝫ singulare p quoꝝda insipiēciā sacerdotū debito fructu caret. Et q̄ creduīt a fluctibꝫ euagare pniciosus in dampnationis pelagus demergūtur: dū de facto absoluīt plurimos quos de iure absoluere nequīt viuificātes vt ait ꝓpheta. Propter pugillū ordei ⁊ fragmentum panis alias q̄ nō viuīt vtpote absoluētes de facto excommunicatos a iure ⁊ precipue ab Dyoñ. consilio ꝓpter lesionē seu pturbationē ecclesiastice libertatis: vel propter ꝙ similia scelera in eodē consilio consimili pena dāpnata: seu absoluētes ꝺ facto excōicatos seu decimas vel alia iura ecclesiastica detinētes: q̄bus obsistentes vt seductoribus animaruꝫ ⁊ puluillos

cõsuentibus sub cubitis reproboꝝ. Omnib⁹ cã tuarien. prouincie ꝙfessoribus sub nobis ⁊ nostris coepis cõstitutis districtius inhibem⁹ ne de cetero man⁹ audeãt extendere ad seducendos hoies per absolutionis signaculũ qd nouimus sine debita satisfactiõe ⁊ speciali commissione archiepi vel epi nõ tenere dũ sint in suis sceleribus ptinaces estimãtes nihilominus hmõi nõ tã ꝙfessores ꝙ foueatũ diaboli ꝙfessores precare etiã grauissime cũ ꝙmittãtur saltem tacite eisdem sceleribꝰ ꝙsentire ⁊ sceleroso in sua pfidia ꝙfortare Vnde caueãt epi ne in eodẽ cum eisdẽ excommunicationis laqueo inuoluant. Cum insup nos dudũ pluralitatẽ beneficioꝝ sacrilege vsurpatã cohibere volẽtes inhibuerimus sub pena excõicationis ne quis de facto ad tales in suis furtis ⁊ sacrilegijs cõtumaces manus extenderet absoluẽdos.

¶ Quidam tamē sacerdotes poci⁹ baal quā dñi saluatoris contrarium facere presumpserunt occidētes animas christi sanguine redemptas ⁊ euertentes disciplinam ecclesiasticam. Istos igitur quasi vulpes demolientes vineas domini veraciter reputātes sub pristina discretione precipimus iterato quatinus a talibus absoluēdis de cetero abstineāt. Et eos ad renūciandum beneficiis obtentis illicite vel retentis sollicite inducāt. Alioquin sciāt se certissime dīne maledictiōis fulgure ferēdos.

Reterea cū iuxta sacros canones peccata grauiora vt incest⁹ ⁊ similia quo quasi vulgatissima suo scādalo totā ꝯmonēt ciuitatem sint solenni penitēcia castiganda. Quorūdam tamē negligēcia id agēte huiusmodi pena videtur quasi in obliuionem tradita ⁊ creuisse ⁊ per ꝯsequens audacia hmōi facinora horrēda ⁊ flagicia perpetrādi.

¶ Duo circa precipimꝰ vt hmõi pnia solẽnis de cetero ĩponatur ſcõm canonicas ſanctiones absolutionẽ etiã ab homicidio voluntario tam publico ꝙ occulto ſolis epis reſeruamꝰ extra neceſſitatis articulũ ꝙ qõ minores reuerẽcie in aliquo derogare.

¶ Licet a ſanctis patribus iam prudẽ fuerit ordinatũ ꝙ in quolibꝫ decanatu ſit vnus rector vel vicarius litterature ſufficiẽtis inſtructus ⁊ illuſtratꝰ gra fameqꝫ laudabilis aſſignatas ad ꝙeſſiones rectorꝫ vicariorum ⁊ ſacerdotũ ac miniſtrorꝫ ecclẽſie audiẽdas iniungendaſqꝫ pnias vt ſit mare fuſile in tẽpli introitu iuxta templi typici ſacra. Hoc tñ hactenꝰ non ſint ſclen moribꝰ vſitatum nõ ſine multis dei iniurijs ⁊ ſacrorꝫ miniſtrationibꝰ ⁊ miſſarũ celebrationibꝰ ꝙ execrationes potiꝰ diceretur. Ordinationẽ autẽ ꝓdictã a diſſuetudine reuocãtes precipimus vt ipa de cetero inuiolabi-

liter obseruetur. Et hoc minime inhibere inten dimus q̃n ꝑsit ꝓtacti si voluerint ad alios cões pniarios dũ tñ id ꝙstat pro sacramẽto penitẽ; tie ꝯuocare.

Confessiones mulierũ extra velũ audi diant ⁊ in ꝓpatulo quãtũ ad visũ non quãtũ ad auditum. Moneãtur etiam laicã sta tim in pncipio quadragesime cõfiteri et cito post lapsũ ne peccati sui pondere ad aliud tra; hãtur. Itẽ nullius sacerdos nolle pñie totalis vel paroialis missas presumat minigere consu lere tamẽ potest.

i Ne ꝙfessionib⁹ ⁊ predicationibus sepe laicis intulsẽt ⁊ ꝑpue in maioribus solẽnitatib⁹ q̃ oĩs cõmixtio maris ⁊ feie nisi p matrimoniũ excusẽt ẽ peccatũ mortale: ⁊ si in denũciatione hm̃oi salubris doctrine sacerdos negligẽs inuẽtus fuerit tãquã fornicator ⁊ cõ sentiẽs fornicatiõib⁹ canonice puniat.

Confessiones ter in ãno audiãtur: et
⁊ cõicari moneãtur: vicz in pascha pen
thecost. ⁊ natalis dñi prius tñ prepa
rarẽt se p aliquã abstinenciã de consilio sacer-
dotis faciendã. Quocũqz vero semel in anno
ad mnꝰ ppriꝰ nõ fuerit confessus sacerdoti ⁊ ad
pascha sacramẽtũ nõ percipit nisi de cõsilio sa-
cerdotis duxerit abstinẽdũ ⁊ veniẽs ab ingres
su ecclesie arceat ⁊ moriẽs chr̃iana careat se
pultura ⁊ hoc frequẽter i ecclesiis publicetur.

EX cõstitutione stephani archiepi Can-
tuarien sũt casus vbi simplex sacer-
dos nõ potest absoluere nisi in articulo mortis
sed mittere debet ad superiorẽ vicz incendiarii
domoꝝ: falsi testes: abiurãtes sup sacrosãcta
ꝓpter lucrum odiũ: fauorem: vel dampnum:
alioꝝ: sortilegii: sortiarii: falsarii sigillorum ⁊

tartar: tonsores monete: impedientes testamenta
aliq̃ ceciderũt in sñias latas a canone vt proditores clericor: proditores: heretici: symoniaci: ⁊ q̃
partum supponũt ⁊ heredãdi. Similiter qui
partũ opprimũt negligẽter siue maliciose per
potatiões posiõ̃ ꝙceptũ ⁊ animatum fuerit et
ꝓpter temeritatẽ delicti licet occultum fuerit:
aut suffocatio ꝓpri ptus: vel qñ puulus per
negligẽciã cadit in ignẽ vel aquã: vel alio mo
do ꝑ defectu custodie ꝓpter violentã iniectiõẽ
in patrẽ vel matrẽ licet occultũ fuerit Si ma
sculus cũ bruto coiret vel mulier se bruto sup-
posuerit q̃ris fuerit occultum ꝓpter enormi-
tatem delicti: vel si quis prõditus fuerit domi
nũ suum ad mortẽ: ⁊ sacrilegi fornicando: vel
furãdo aliq̃d sanctũ de ecclesia: siue pro adul
terio: notorio: ⁊ lesione fidei manifesta ad su-
periorẽ mitti debent ꝑ absolutione obtinenda.

Item ſi parochianus ſuus excõicatus eſt ab aliquo alio q̃ a ſeipo debet mitti ad eũ qui eũ excõicauit vel petere debet licẽcia a ſuperiore vt eũ poſſit abſoluere.

De ſnia excõicationis.

Ex auctoritate dei patris omnipotentis ⁊ beate marie virginis ⁊ omniũ ſcõrũ ⁊ pñtis ꝯſilii excõicam⁹ omẽs illos q̃ eccleſias ſuo iure malicioſe priuare pſumũt aut p maliciã ꝯtra iuſticiã ⁊ libertatẽ eorũdẽ infringere vel pturbare ꝯtendũt. Itẽ oẽs illos excõicationis ſnia innodam⁹ q̃ ad pacẽ ⁊ trãq̃litatẽ dñi regis ⁊ regni iniurioſe pturbare pſumũt ⁊ qui iura dñi regis iniuſte detinere ꝯtẽdũt. Adiicimus etiã oẽs illos ſimili ſnia innodatos q̃ ſciẽter falſũ teſtimoniũ phibẽt vel phibere procurẽt: vel etiã q̃ tales teſtes ſcienter producunt: vel ſubornãt in cã matrimoniali: vbi ſcz agit cõtra matrimoniũ: vel vbi agit ad eyhereda-

tionẽ. Itẽ excõicam⁹ oẽs illos q̃ gra lucri odii vel fauoris vel alia quacũq; de cã alicui malicioſe crimẽ opponũt vnde infamat⁹ ſit apud bonos ⁊ graues vt ſic ſaltẽ ei purgatio idicat vel alio modo graueꝛ. Aduocatos quoq; excõicamus oẽs qui in cauſis matrimonialibus malicioſe expeditiões proponũt vel opponi procurãt ne mrimonia vera debitũ ſortiant̃ officium vel vt q̃ra iuſticiã proceſſus cauſe diuti⁹ ſuſpendatur. Preterea oẽs illos ſnia excõicationis inuodam⁹ qui vacãte eccleſia malicioſe opponũt vel opponi procurãt patronat⁹ ãſtionem vt ſic verbũ pronũ a collatione ſaltẽ illa vice defraudẽt. Excommunicam⁹ etiã oẽs illos q̃ gratia lucri odii vel fauoris aut aliter q̃tempnũt exequi mãdatũ dñi regis q̃ra excõmunicatos editũ claues eccleſie q̃tẽpnẽtes.

VT archidiaconi ⁊ infra. Ad hec eccleſia ſtici ordinis vtilitate penſata pariter ⁊

honore decernim⁹ ne archidiaconi vel officiales eor̄ ſnīas excommunicationis ſuſpēſiōis vel interdicti ī aliquē audeāt promulgare vbi excessus non ē manifest⁹ niſi monitione canonica p̄decēte. Si q̄s aūt q̄tra p̄miſſa ſnīaz excommunicationis tulerit in quēcūq; pene ſubiaceat p lateranēſe q̄ſiliū in tales promulgate Pro ſuſpenſione vero vel interdicto ſuperiorus arbitrio puniatur qđ etiā p̄lati ſuperiores obſeruent.

PReterea q̄ingit interdū q̄p excommunicati de mādato p̄latorum ſcđm regni q̄ſuetudinē capti ⁊ carceri mācipati. Alioquin per regē ⁊ q̄ñq; p vicecomitē: alioſq; ballīuos ſine conſenſu p̄latoz: ad quoz mādatū ſic captoz debet liberatio fieri nulla ſatiſfactione p̄ſtita liberātur. Et plerūq; hmōi excommunicati nō capiūtur neq; de hmōi capiēdis ſīe regie q̄ceduūtur. Nonnūq̄p etiā dicti rex: vicecomi

tes ꝙ balliui cũ huiuſmodi excõicatis ꝛ publice denũciatis communicãt claues eccleſie qui pnẽtes in ſubuerſionẽ eccleſiaſtice libertatis et ſuaꝝ periculũ animaꝝ. ¶ Hunc ergo morbo cgruã volẽtes adhibere medelã ſtatuim⁹ qꝫ excõicati ſic capti ꝛ taliter exeuntes de carcere ad maiorẽ deteſtationẽ liberatoꝝ ꝛ liberãcũ publice ꝛ ſolẽniter pulſatis cãpanis: cãdelis accẽſis excõicentur ꝛ denũciẽtur excommunicati in locis in quib⁹ ordinarius locoꝝ eoꝝdẽ videbitur expedire. Vicecomites ꝛ alii balliui ꝙ eos liberauerint non pſtita ſatiſfactione eccleſie vel emenda excommunicẽtur ſeruato iuris ordine ꝛ excommunicati publice ꝛ ſolẽniter nũcientur. Si aũt cũ mãdato regio ad hoc pceſſerit miti⁹ cũ eis ad arbitriũ ordinarioꝝ agatur. Si aũt qtingat qꝫ lra qſueta d excommunicato capiẽdo denegetur cũ ipſã reqri qtingati quo caſu dari debet ſcdz regni qſuetudinẽ approbatã

Moneatur idē dñs rex p̄ prelatū pſitantē capiendū ꝙ ſup̄ hoc ſcribit qꝫ eā qcedit ⁊ faciat per trāſire. ¶ Mō ſi non fecerit ciuitates: caſtra ⁊ burgi ⁊ villē quas habet in dioceſi eius qui ſic ſcribit p̄ eīm ipſū ſcribentē ſupponātur eccleſiaſtico interdicto donec negate littere tales cō cedāntur ⁊ executionē legitimā ſortiātur. Contra qmunicātes vero eī excommunicatis procedatur ſcōm cenſurā eccleſiaſtice diſcipline.

¶ Item ꝙra grauamia ⁊ infra. Statuimus vt appantores ſeu bidelli archidiaconoꝝ vel decanoꝝ ſnīas excommunicationis ſuſpēſionis vel interdicti p̄ ſe non ferāt neqꝫ p̄ alios latas denūcient ſine ſpecialib⁹ litteris dñoꝝ ſuoꝝ. Et ſi ſec⁹ p̄ſumptū fuerit ſnie ſic late ipo iure non teneāt: nec ſeruetur eī i veritate non ligāt: ⁊ bidelli ꝙ contra hoc ſtatutū fecerint ⁊ oneroſi ſeu iniurioſi ſubditis dñoꝝ ſuoꝝ inuenti fuerint: grauiter

puniātur ⁊ grauatis duplū restituere teneant.

c Dm sepi⁹ dño regi ⁊ iusticiariis eius falsse suggerat ꝙ plati ⁊ iudices eccle siastici de iure patronat⁹ catallis ⁊ ali is ad foū regū spectātib⁹ cognoscāt in domi ni regis ꝓiudicū. ¶ Cū idez prelati ⁊ iudices sup decimis pcis ⁊ excessib⁹ suoꝝ subditorūz sue iurisdictōis officū prout ad eos ptinet ex erceāt. Moneātur hmōi delatores ⁊ suggesto res iniqui vt à tali suggestione ⁊ delatōe desi stant. ¶ Dō si prelatos ⁊ iudices ecclesiasti cos sic delatos dāpnificari seu vexari propter hoc ꝓ secularē ptātem cōtingerit hmōi sugge stores ⁊ delatores excōicati publice īcidentur tāquā ipugnatores ecclesiastice libertatis do nec de expensis dampnis ⁊ iniurijs tā iudicibus ꝙ ptibus rōne hmōi suggestionis illate satis fecerint competēter.

Quam malii a iſta. Precipim⁹ cãtuar. p
uincie ſacerdotib⁹ vniuerſis vt i oĩ die
dominico ſequente immediate poſt celebratio-
nem ruralis capituli exponant aperte popu-
lo ſibi commiſſo excommunicationum ſenten
tias que ſequuntur. ¶ Primo quidam excõ-
municantur auctoritate Oxonien. conſilii a
ſancte memorie Stephano archiepiſcopo can
tuarien. celebrati omnes qui malicioſe eccle-
ſias ſuo iure priuare preſumunt: aut per ma-
liciam aut contra iuſticiam libertates earum-
dem infringere vel perturbare contendũt: ex
quo intelligimus excommunicationis vincu-
lo ſubiacere omnes illos qui litteras impetrãt
a quacunq; curia laicali ad impedimentũ pro
ceſſus eccleſiaſticorum iudicum in cauſis que
per ſacros canones ad forum eccleſiaſticum p
tinere noſcuntur.

¶ Item secundo omnes illos qui pacẽ ⁊ tran
quillitatem domini regis ⁊ regni iniurioſe per=
turbare preſumunt ⁊ qui iura domini regis in
iuſte detinere contendunt ex quo intelligimus
excommunicatos non ſolum guerrarum ſu=
ſcitantes errorem: Verum etiam latrones pub
licos omnes pariter ⁊ predones ac quoſcunq;
regni iuſticiam temere impugnantes.

¶ Item tercio excommunicati ſunt Vniuerſi
qui ſcienter falſum perhibent teſtimoniu; Vel
perhibere procurant: Vel qui tales teſtes ſcien=
ter produxerit ad impedimentum iuſtum ma
trimonium Vel exheredationem alicuius ho=
minis procurandam.

¶ Item quarto excommunicantur aduocati
omnes qui malicioſi per quaſcunq; execucio=
nes Verum matrimonium impediunt ne effe=

ctum debitum ſortiatur: Vel in quibuſcumq; cauſis vt contra iuſticiam proceſſus eccleſie ſuſpendantur.

¶ Item quinto excõmunicantur omnes illi qui gratia lucri odii vel fauoris malicioſe alicui crimen ponunt. Vnde infamatus ſit apud bonos & graues vt ſic ei purgatio indicat: vel alio modo grauetur.

¶ Item ſexto excommunicantur omnes illi qui vacante eccleſia malicioſe opponunt: vel opponi procurant queſtionem de iure patronatus vt vel a collatione illius eccleſie patronum ſaltem impediant illa vice. Item ſeptimo excõicantur oēs ille qui malicioſe cõtempnit exequi mandatū dñi regis de excommunicatis capiendis: vel qui eorum impediunt captionem ſeu procurant iniuſtam eorum liberationem contra decretum eccleſiaſtice diſcipli

ne. ¶ Jtẽ octauo excõmunicatur in conſilio bone memorie Octoboni: omnes illi qui pro impedimento paris ſeu pro compoſitiõe litigãcium quicquid recipiũt donec ipm receptũ reſtituerint donatori. Jtem excõmunicãtur p eiõdem qui de domib⁹ maneriis vel grangiis aut locis aliis archiepor epor vel aliar ecclesiaſticarũ personar contra ipor voluntatẽ ſeu cuſtodium rerum earũdem aliqđ auferunt: aut conſumũt: aut iniurioſe contractãt qua ſentẽcia ligantur nec abſolui pñt donec de iniuriis ſatiſfecerint competẽter. Jtẽ excõmunicãtur ab eodẽ quicũqz abſtrahũt violẽter ad ecclesiã vt cimiteriũ aut clauſtrũ fugientẽ vel qui eis victũ neceſſariũ pñbẽt exhiberi: vel q̃ res alienas i locis eiſdẽ depoſitas aſportãt vel aſportari faciũt vel q̃ aportionẽ taliũ factã nomine ſuo vel a familiarib⁹ ſuis ratã habuerit vel q̃ ad hãc publice vel occulte oſilium prebuerit vel

cõsenserint Itẽ excõmunicati sunt ab omnib⁹ archiepis ⁊ epis anglie oẽs qui venũt aut faciunt ꝙtra magnã cartã dñi regis que p̃ sedem apostolicã pluries ẽ confirmata ⁊ approbata.

Stratfordi

SUperno dei munere informatus illustris rex anglie Edwardi paçẽ ecclesie anglicane atq; regni cupiẽs firmiter obseruari. Nos ⁊ ceteros coepos dicti regni olim litteris suis rogauit vt oẽs malefactores pacis ecclesie atq; sui pturbatores ⁊ violatores felones: nec nõ felonum manutentores: conspiratores falsos iuratores in assisis ⁊ iuratos coram iusticiariis domini regis scienter deierantes falsarũ querelarũ assumptores: manutentores: ⁊ fautores eorũ per quas turbationem pacis: et violationem libertatis ac iuris ecclesie atq; regni in ipso regno nõ ambigitur procurari ĩ sin

gulis dioceſib⁹ eccleſiaſtica compeſcerent cen-
ſura ipſos deſiderans pro ſuis grauib⁹ in his
exceſſib⁹ maioris excommunicationis ſenten
tia mnodari ſeu excommunicatos publice nũ
ciari. Unde nos pie mentis dicti regis immita
tione laudabili excommunicati audacia⁊ hu-
iuſmodi perfidei compeſcere cupiẽtes omnes
malefactores predictos taliter impoſterum in
noſtra Cantuarien. prouincia delinquẽtes ſci-
enter auctoritate conſilii maioris excommuni
cationis ſententiam Volum⁹ ⁊ pronũciamus
incurrere ipſo facto: quoꝝ abſolutionẽ locoꝝ
ordinariis ſeu ſedib⁹ eccleſiarũ cathedralium
Vacantibus his qui iuriſdictionẽ epiſcopalem
exercebũt ibidem preter quã in maioris articu
lo reſeruamus. Ceterũ Vt huiuſmodi delin-
quẽtũ facinora eo amplius euitentur quo ipi
delinqntes excõmunicati ſolennius fuerit nũ

ciati hoc prouinciali consilio approbante precipimus q̄ omnes & singuli malefactores predicti in singulis cathedralib⁹ & collegiatis & parochialibus ecclesiis nostre prouncie antedicte prima dominica quadragesime & in festo corporis christi: aliis quoq; diebus festis & solennibus annuatim excommunicati publice nūcientur in genere cum intimatione reseruationis absolutionis predicte.

Recipimus q̄ sentencie excōmunicationis maioris promulgent̄ in ecclesiis quater ī anno videlicet in die dominica proxima post festum sancti Michahelis & die dominica in medio quadragesime & in festo sancte trinitatis: & die dominica proxima post festū sancti Petri ad vincula: candelis accensis & pulsatis campanis cum cruce & aliis solennibus prout decet.

De verborū significationib⁹

Quāquā exsoluētib⁹ ꝛ infra. huiusmodi declaram⁹ prouisione cōsilii siluam cedulā illā fore: quia cuiuscūqz generis arborum existens in hoc habeatur: vt cedat. id est habilis cedendi ꝛ que etiam succisa rursus exstipitib⁹ aut radicib⁹ renoscat aut ex ea decimam vt puta realem ꝛ predialem baptismalibus seu matricibus ecclesiis psoluendaz: nec nō siluarum possessores huiusmodi ad estimationem decimarum lignorum ipsorum excisarum in eis sicut feni ꝛ bladorum oīni censura fore canonice compellendos.

De augmentatione vicariarū.

Quoniā propter nimiā prorogationē licium que ex subtili ordinis iudiciarii obseruācia nōnūquā pueniūt solet esse litigātibus ꝛ maxime pauperibus oneralia iure cō

muni statutum sit q̃ in quibusdã casib⁹ simpliciter ꝛ de plano ac sine strepitu ꝛ figura iudicii procedi valeat: ac in nostra Cantuarien. prouincie multe sunt in fructibus ecclesiarum satis habundantiã exiles vicarie quarũ fructus propter tempestatem modo plus q̃ solito populi deuotionem eorũdem vicariis etiam vt tenuem vitam ducant nõ sufficiunt.

¶ Contra quos igitur insuper si augmentationem sue portionis coram locorum ordinariis agant per rectores proprietarios ve ecclesiarum huiusmodi tot dissimulationes per exceptionem dilationum q̃ dispendia opponuntur

¶ Quod a propositis eorum iustis querelis: propter inopiam ꝛ abstinendi in causa desperationem ab initio penitus desistere compellunt presentis consilii prouida deliberatione.

¶ Statuim⁹ q̃ de cetero in causa augmẽta-

cionis vicariarum expliumq; quibusdam casibus predictis non multum a similis est similiter & eodem modo si hoc petat pars attrix vi delicet summarie & de plano & sine strepitu et figura iudicii procedat adiicientes qđ ordinarii locorum vicarios qui se affirmant eisdem proprio iuramento paupertatis onere nimio ꝑgrauatos causam huiusmodi augmentatiõis vicariarum suarũ persequentes in forma pauperũ admittant officium suũ in hac pte gratis & liberaliter eis impendant. Nec nõ aduocatis procuratoribꝰ ceteriscq; officialibus & actorum scribis curiarũ consistorum suorũ patrocinia facta qꝫ gratis impendi faciãt & liberaliter impartiri. Tales quoq; porciones huiusmodi vicariis assignare procurent quales pro fructibꝰ & prouentibꝰ ecclesie rationabiliter spectare: et ad onera que ad vicarias pertinere debent vi-

derint conuenire ꝛ ꝙ nõ minorꝝ porcio assignet vicario ꝙ summa duodecim marcarum si ad tantam summam totius ecclesie cuius est vicaria augmentanda fructus integre se extendant. Et in locorum ordinarii preteptu difficultas citandi proprietarios ꝛ rectores huiusmodi nõ nũquã moram faciunt ꝛ trahũt extra diocesim in quibus consistunt vicarie: de quarum augmentatione quam vertitur suoꝝ officiorũ quãlibet impediti eiusdem consilii auctoritate Statuimus ꝙ in causis augmentationum predictarũ per citationes in ecclesiis illis quarum rectores aut proprietarii extra diocesim de mandatis ordinarii citationem huiusmodi demorantur. Alio die dominico vel festiuo cũ maiori siue notabili affuerit populi multitudo publice ꝛ solenniter factas. In quibus citationibus ad comparendum ipis sic citatis ad

minus dentur triginta dies predicti rectores et
proprietarii perinde arceantur ad comparẽdũ
ac ſi eſſet huiuſmodi citatione perſonaliter ap
prehenſi. ꝛc.

li

Beda ... ad ... ...

Quid deus communicat
homo non separet.

Relinquit patrem et
matrem et adherebit
uxori suæ

BRITISH
MUSEUM

Impressum per Richardū Pynson.

(1)

A MANVALL

OF GODLY PRAYERS, and Litanies, taken out of many famous AVTHORS, and distributed according to the dayes of the WEEKE.

For the Morning and Euening EXERCISE; the HYMNES and Prayers for the principall holy DAYES.

A briefe forme of Confession, and order to helpe at MASSE.

With sundrie other deuotions added, the seuen *Penetentiall Psalmes*; with the Office of the holy CROSSE, and the Office of the holy GHOST.

Printed at DOVVAY for IOHN HEIGHAM. 1615.